

ประมาณการ | 2560 เศรษฐกิจไทย | 2561

มกราคม 2561
JANUARY 2018

THAILAND'S
ECONOMIC OUTLOOK
2017-2018

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และ เป้าประสงค์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

วิสัยทัศน์

องค์กรนำในการเสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจการคลังเพื่อเศรษฐกิจสมดุล

พันธกิจ

- ศึกษา และวิเคราะห์และเสนอแนะนโยบายด้านการคลัง ระบบการเงิน การออม และการลงทุน รวมทั้งเศรษฐกิจมหาภาคและระหว่างประเทศอย่างมืออาชีพ
- ติดตาม กำกับ และประเมินผล มาตรการเศรษฐกิจการคลังให้มีประสิทธิภาพ
- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการยอมรับในนโยบายเศรษฐกิจการคลังกับทุกภาคส่วน
- พัฒนาบุคลากรและองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ด้านวิชาการ คุณธรรม และมีความสุข

ยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมเศรษฐกิจไทยให้เติบโตและแข็งขันได้
- กระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของการคลังภาครัฐและส่วนตัว
- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ความร่วมมือกับทุกภาคส่วน
- เสริมสร้างความแข็งแกร่งขององค์กร

เป้าประสงค์

- เศรษฐกิจไทยมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น
- การเจริญเติบโตและพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน
- การคลังของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเสถียรภาพอย่างยั่งยืน
- องค์กรได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากสาธารณะ
- องค์กรก้าวหน้าและบุคลากรมีความสุข

กลยุทธ์ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค : “เสาะหลักด้านเศรษฐกิจมหาภาคอย่างมืออาชีพ”

“วิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจได้อย่างมีคุณภาพ แม่นยำ และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อให้สามารถเสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจมหาภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณะ”

สารบัญ

หน้า

1. ประมาณการเศรษฐกิจไทย

บทสรุปผู้บริหาร	4
Executive Summary	6
ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2560 และปี 2561 (ณ เดือนมกราคม 2561)	
1.1 สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2560 และปี 2561	10
1.2 ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2560 และปี 2561	25

2. ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลังไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561	36
(ตุลาคม 2560 – ธันวาคม 2560)	

3. ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2560	44
--	----

4. บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ: Macroeconomic Analysis Briefings

4.1 โอกาสการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างสมบูรณ์ของไทย	50
4.2 ชีวิตหนี้: สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยในปัจจุบัน	60
4.3 เจาะลึกสถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคไทยในปี 2560	69
4.4 เจาะลึกส่งออกสินค้าไทยไปตลาดจีน	78
4.5 Challenges across the Atlantic: US and Europe in 2018	87
4.6 สถานการณ์ด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) เอเชียตะวันออก ปี 2560	93

5. Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)	105
ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators) รายไตรมาส	107

ประมาณการเศรษฐกิจไทย

บทสรุปผู้บริหาร

ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี 2560 และปี 2561 (ณ เดือนมกราคม 2561)

“เศรษฐกิจไทยปี 2560 คาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 4.0 และยังคงมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.2 ในปี 2561”

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังประเมินว่า เศรษฐกิจไทยในปี 2560 คาดว่าจะสามารถขยายตัวได้ร้อยละ 4.0 เร่งขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 และเป็นการขยายตัวได้สูงกว่าที่ประมาณการเมื่อครั้งก่อนหน้า อันเป็นผลจากการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นต่อเนื่องตามเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวชัดเจน โดยการส่งออกสินค้าขยายตัวต่อเนื่องในหลายหมวดสินค้าและในเกือบทุกตลาดส่งออก ขณะที่รายได้จากภาคการท่องเที่ยวยังดีขึ้นต่อเนื่องตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาอย่างประเทศไทยในปี 2560 ที่มีจำนวนสูงถึง 35.4 ล้านคน นอกจากนี้ การใช้จ่ายภาครก不肯ยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยการบริโภคภาครก不肯มีแนวโน้มขยายตัวตามรายได้ของแรงงานในภาคการผลิตเพื่อการส่งออกและภาคการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้น รวมทั้งผลดีจาก มาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อกระตุนการจับจ่ายใช้สอยในช่วงปลายปี และโครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อฯ ส่วนการลงทุนภาครก不肯เริ่มมีแนวโน้มฟื้นตัวจากปีก่อนหน้าสอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นตามความชัดเจนของการดำเนินนโยบายภาครัฐ อาทิ โครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และการประกาศใช้ร่าง พ.ร.บ. พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ขณะที่แรงกระตุนจากภาครัฐยังมีอยู่ต่อเนื่อง สำหรับเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2560 อยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 0.7 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ตามการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศและแนวโน้มต้นทุนจากราคานำเข้ามั่นคงในตลาดโลกที่มีทิศทางเพิ่มขึ้น

สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2561 สำนักงานเศรษฐกิจการคลังคาดว่า เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.2 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.7 – 4.7) โดยมีการใช้จ่ายภาครัฐเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญตามกรอบรายจ่ายลงทุนภาครัฐประจำปีงบประมาณ 2561 ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ พ.ร.บ. จัดทำงบประมาณกลางประจำปีงบประมาณ 2561 วงเงิน 1.5 แสนล้านบาท และความคึกคักหน้าของโครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐที่สำคัญ โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วนปี 2559 และปี 2560 ที่คาดว่าจะมีโครงการขนาดใหญ่เริ่มเข้าสู่กระบวนการก่อสร้างได้มากขึ้นในปี 2561 รวมทั้งสัญญาณกี่ယวักการจัดการเลือกตั้งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและช่วยสนับสนุนการลงทุนภาครก不肯ในประเทศได้มากขึ้น สำหรับอุปสงค์ภายในประเทศ คาดว่าเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าของไทยมีแนวโน้มขยายตัวได้ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า ซึ่งจะกระทบต่อการส่งออกสินค้าและบริการของไทยอันเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยให้ขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในด้านเสถียรภาพภายในประเทศ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อทั่วไปในปี 2561 จะอยู่ที่ร้อยละ 1.2 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 – 1.7) ปรับตัวสูงขึ้นจากปีนี้ ตามราคาน้ำมันดิบที่จะปรับสูงขึ้น

ทั้งนี้ ในการประมาณการเศรษฐกิจไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิดในปี 2561 อาทิ ความผันผวนของเศรษฐกิจการเงินโลก การดำเนินนโยบายการเงินของประเทศพัฒนาแล้ว และความผันผวนของค่าเงินและราคาน้ำมันในตลาดโลก

ตารางสรุปสมมติฐานและผลการประมาณการเศรษฐกิจปี 2560 และ 2561 (ณ เดือนมกราคม 2561)

	2558	2559	2560f	2561f	
			ณ ม.ค. 61	เฉลี่ย	เฉลี่ย
สมมติฐานหลัก					
สมมติฐานภายนอก					
1) อัตราการขยายตัวเฉลี่ย 15 ประเทศค้าหลัก (ร้อยละ)	3.61	3.40	3.96	3.83	3.33 ถึง 4.33
2) ราคาน้ำมันดิบดูไบ (ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)	51.2	41.2	53.1	61.5	56.5 ถึง 66.5
สมมติฐานด้านนโยบาย					
3) อัตราแลกเปลี่ยน (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ)	34.25	35.30	33.94	32.25	31.25 ถึง 33.25
4) อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทย ณ สิ้นปี (ร้อยละ)	1.50	1.50	1.50	1.50	1.00 ถึง 2.00
5) รายจ่ายภาคราษฎร (ล้านล้านบาท)	3.23	3.39	3.49	3.74	3.70 ถึง 3.78
6) จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	29.9	32.6	35.4	38.2	37.2 ถึง 39.2
ผลการประมาณการ					
1) อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ)	2.9	3.2	4.0	4.2	3.7 ถึง 4.7
2) อัตราการขยายตัวของการบริโภค					
- การบริโภคภาคเอกชน ณ ราคางาน (ร้อยละ)	2.2	3.1	3.2	3.5	3.0 ถึง 4.0
- การบริโภคภาครัฐ ณ ราคางาน (ร้อยละ)	3.0	1.7	2.0	3.4	2.9 ถึง 3.9
3) อัตราการขยายตัวของการลงทุน					
- การลงทุนภาคเอกชน ณ ราคางาน (ร้อยละ)	-2.2	0.4	2.1	3.8	3.3 ถึง 4.3
- การลงทุนภาครัฐ ณ ราคางาน (ร้อยละ)	29.3	9.9	-1.1	11.8	11.3 ถึง 12.3
4) อัตราการขยายตัวของปริมาณส่งออก สินค้าและบริการ (ร้อยละ)	0.7	2.1	6.2	4.6	4.1 ถึง 5.1
5) อัตราการขยายตัวของปริมาณนำเข้า สินค้าและบริการ (ร้อยละ)	0.0	-1.4	7.1	5.1	4.6 ถึง 5.6
6) ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	26.8	36.5	31.2	29.3	28.8 ถึง 29.8
- มูลค่าสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-5.6	0.1	9.7	6.6	6.1 ถึง 7.1
- มูลค่าสินค้านำเข้าในรูปดอลลาร์สหรัฐ (ร้อยละ)	-10.6	-5.1	14.7	8.6	8.1 ถึง 9.1
7) ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)	32.1	48.2	48.3	45.5	45.0 ถึง 46.0
- ร้อยละของ GDP	8.0	11.9	10.8	9.1	8.6 ถึง 9.6
8) อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	-0.9	0.2	0.7	1.2	0.7 ถึง 1.7
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (ร้อยละ)	1.0	0.7	0.6	0.8	0.3 ถึง 1.3

Executive Summary

Thailand's Economic Projections for 2017 and 2018 (As of January 2018)

"The Thai economy is forecast to expand by 4.0 percent in 2017 and inclined to continuously grow by 4.2 percent in 2018"

FPO economic projections as of January 2018 anticipate the Thai economy to grow by 4.0 percent in 2017, revised upward from the previous forecast and higher than 3.2 percent growth in the preceding year. Strong export growth in both goods and services is the main contributor of Thai economy in 2017, following solid expansion of trading partners' GDP and strong growth of international tourists coming in Thailand. Private consumption is expected to grow well from labor income in both exporting and tourism sectors. Moreover, state welfare policy for low-income people, tax deduction for end-year shopping and 9101 project (agriculture development in a sustainable manner) would support solid expansion in private consumption sector. For private investment, there is a good signal consistent with an uptrend industrial confidence index from the advanced progression of many government investment policies such as infrastructure projects and the announcement of Eastern Economic Corridor (EEC) draft act. In regards of internal stability, headline inflation is 0.7 percent, higher than the previous year from economic demand expansion and higher oil price.

In 2018, Thai economy is projected to grow by 4.2 percent (or within a range of 3.7 to 4.7). Public expenditure would still be the key driver of Thai economy this year through various government investment projects especially infrastructure construction under Action Plan 2016 and 2017. Furthermore, the extra budget 150 billion baht could be another important factor supporting the economy through private consumption and investment. Besides, the clarity of election schedule could improve business confidence and domestic investment. For external demand, FPO expects export of goods and services to have a continuing growth, which could further advocate economic expansion. For internal stability, headline inflation is estimated to be 1.2 percent (or within a range of 0.7 to 1.7), due to higher energy price trend.

Finally, for the economic projections, several risk factors should be elaborately considered such as fluctuations in global money market, monetary policy of developed countries as well as instabilities of exchange rate and oil price.

Major Assumptions and Economic Projections for 2017 and 2018 (As of January 2018)

	2015	2016	2017f	2018f			
			As of JAN18	Avg.	Avg.		
Major Assumptions							
<u>Exogenous Variables</u>							
1) Average Economic Growth Rate of Major Trading Partners (percent y-o-y)	3.61	3.40	3.96	3.83	3.33 to 4.33		
2) Dubai Crude Oil Price (U.S. dollar per Barrel)	51.2	41.2	53.1	61.5	56.5 to 66.5		
<u>Policy Variables</u>							
3) Exchange Rate (Baht per U.S. dollar)	34.25	35.30	33.94	32.25	31.25 to 33.25		
4) Policy rate at year-end (percent y-o-y)	1.50	1.50	1.50	1.50	1.00 to 2.00		
5) Public Expenditure (Trillion Baht)	3.23	3.39	3.49	3.74	3.70 to 3.78		
6) Number of foreign tourists (Million)	29.9	32.6	35.4	38.2	37.2 to 39.2		
<u>Projections</u>							
1) GDP Growth Rate (percent y-o-y)	2.9	3.2	4.0	4.2	3.7 to 4.7		
2) Real Consumption Growth (percent y-o-y)							
- Real Private Consumption (percent y-o-y)	2.2	3.1	3.2	3.5	3.0 to 4.0		
- Real Public Consumption (percent y-o-y)	3.0	1.7	2.0	3.4	2.9 to 3.9		
3) Real Investment Growth (percent y-o-y)							
- Real Private Investment (percent y-o-y)	-2.2	0.4	2.1	3.8	3.3 to 4.3		
- Real Public Investment (percent y-o-y)	29.3	9.9	-1.1	11.8	11.0 to 12.3		
4) Export Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	0.7	2.1	6.2	4.6	4.1 to 5.1		
5) Import Volume of Goods and Services (percent y-o-y)	0.0	-1.4	7.1	5.1	4.6 to 5.6		
6) Trade Balance (USD billion)	26.8	36.5	31.2	29.3	28.8 to 29.8		
- Export Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-5.6	0.1	9.7	6.6	6.1 to 7.1		
- Import Value of Goods in USD (percent y-o-y)	-10.6	-5.1	14.7	8.6	8.1 to 9.1		
7) Current Account (billion U.S.)	32.1	48.2	48.3	45.5	45.0 to 46.0		
- Percentage of GDP	8.0	11.9	10.8	9.1	8.6 to 9.6		
8) Headline Inflation (percent y-o-y)	-0.9	0.2	0.7	1.2	0.7 to 1.7		
Core Inflation (percent y-o-y)	1.0	0.7	0.6	0.8	0.3 to 1.3		

ข้อสมมติฐานสำคัญในการ ประมาณการเศรษฐกิจไทย ปี

60 & 61

ข้อสมมติฐาน

1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ
ของ 15 ประเทศคู่ค้า

2. ค่าเงินบาทต่อдолลาร์สหรัฐ

3. ราคาน้ำมันดิบดูไบ

2560 : 3.96%

2561 : 3.83%

2560 : 33.94 2561 : 32.25

ดัชนีค่าเงินบาท

2560 : 105.6 2561 : 107.63

2560 : 53.1 USD per
Barrel
2561 : 61.5

2560 : 1.50%
2561 : 1.50%

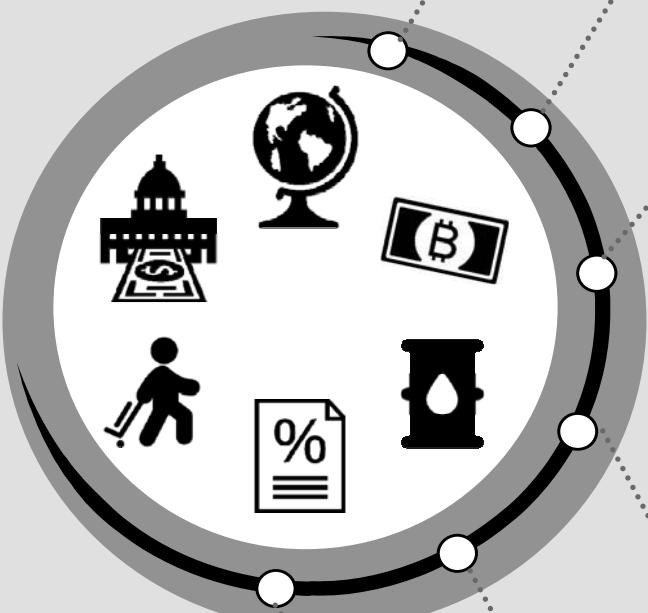
4. อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

5. นักท่องเที่ยวต่างชาติ

6. รายจ่ายภาครัฐบาล

2560 : 35.4 Million
2561 : 38.2 Persons

2560 : 3.49 ล้านล้าน
2561 : 3.74 บาท

ประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2560 และปี 2561

4.0%

2560f

4.2%

2561f

รายละเอียด

บริโภค

3.2%

2560f

3.5%

2561f

ภาคเอกชน

ลงทุน

2.1%

2560f

3.8%

2561f

บริโภค

2.0%

2560f

3.4%

2561f

ภาครัฐ

ลงทุน

-1.1%

2560f

11.8%

2561f

ส่งออก

มูลค่าสินค้า

9.7%

6.6%

ปริมาณ สินค้าและบริการ

6.2%

4.6%

ภาคต่างประเทศ

นำเข้า

มูลค่าสินค้า

14.7%

8.6%

ปริมาณ สินค้าและบริการ

7.1%

5.1%

พื้นฐาน

0.6%

2560

0.8%

2561f

เงินเพื่อ

ทั่วไป

0.7%

2560

1.2%

2561f

หมายเหตุ: ข้อมูลเป็นอัตราการขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง (Real term) ยกเว้น
อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่คิดจาก USD term ตามระบบ BOP

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

สมมติฐานหลักในการประมาณการเศรษฐกิจไทย

ปี 2560 และ 2561

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของ 15 ประเทศคู่ค้าหลักของไทย

“สศค. คาดว่า ในปี 2561 เศรษฐกิจประเทศไทย 15 ประเทศจะขยายตัวร้อยละ 3.8 ขณะลงเล็กน้อยจากปี 2560 เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจจีนอาจชะลอลงจากนโยบายของรัฐบาลจีนที่มุ่งเน้นการลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจด้วยมาตรการกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เข้มงวดขึ้น ดังนั้น ประเทศไทยที่พึงพาการส่งออกไปยังจีนเป็นหลัก อาทิ ได้หัวน้ำ ย่องกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลีเต้ จึงมีแนวโน้มชะลอตัวลงเช่นกัน ขณะที่เศรษฐกิจสหราชอาณาจักร ยังคงส่งสัญญาณผสม ซึ่งแม้ว่านโยบายการปฏิรูปภาครัฐของสหราชอาณาจักรจะมีผลบังคับใช้ในปี 2561 แล้ว แต่นโยบายดังกล่าวอาจส่งผลให้สหราชอาณาจักรดูแลการค้าและขาดดุลการค้าสัมเพ็ชนาด้วย อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจจีนอสเตรเลีย เวียดนาม พิลิปปินส์ และอินเดีย มีแนวโน้มขยายตัวเร่งขึ้นจากปีก่อนหน้า จากโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่พึงพาการบริโภคภายในประเทศเป็นสำคัญ ตลอดจนมีแผนส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยได้”

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของเศรษฐกิจคู่ค้าหลักของไทย 15 ประเทศ (ร้อยละ)

ประเทศคู่ค้าหลักเรียงตามสัดส่วนการส่งออกปี 2560	2558	2559				2559	2560				YTD	ทั้งปี 2560F	ทั้งปี 2561F
		Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4			
15 ประเทศคู่ (77.5%)	3.7	3.2	3.3	3.4	3.7	3.4	3.7	3.8	4.2	-	4.0	4.0	3.8
1. จีน (12.4%)	6.9	6.7	6.7	6.7	6.8	6.7	6.9	6.9	6.8	6.8	6.9	6.9	6.6
2. สหราชอาณาจักร (11.2%)	2.9	1.4	1.2	1.5	1.8	1.5	2.0	2.2	2.3	2.5	2.3	2.3	2.3
3. ญี่ปุ่น (9.4%)	1.2	0.5	0.9	1.1	1.7	1.0	1.4	1.5	1.9	1.5	1.6	1.6	1.4
4. ยูโรโซน (7.2%)	1.9	1.7	1.7	1.7	1.9	1.7	2.1	2.4	2.6	2.7	2.5	2.2	2.0
5. ย่องกง (5.2%)	2.4	1.0	1.8	2.0	3.2	2.0	4.3	3.9	3.6	3.2	3.9	3.9	3.2
6. เวียดนาม (4.9%)	6.7	5.5	5.8	6.6	6.7	6.2	5.2	6.3	7.5	7.7	6.8	6.8	6.9
7. อสเตรเลีย (4.4%)	2.4	2.6	3.2	1.9	2.4	2.5	1.8	1.9	2.8	-	2.2	2.3*	2.5
8. มาเลเซีย (4.4%)	5.0	4.1	4.0	4.3	4.5	4.2	5.6	5.8	6.2	5.9	5.9	6.0*	5.7
9. อินโดนีเซีย (3.7%)	4.8	4.9	5.2	5.0	4.9	5.0	5.0	5.0	5.1	5.2	5.1	5.1	5.1
10. สิงคโปร์ (3.5%)	1.9	1.9	1.9	1.2	2.9	2.0	2.5	3.0	5.4	3.1	3.5	3.5	3.4
11. พิลิปปินส์ (2.9%)	6.1	6.9	7.1	7.1	6.6	6.9	6.4	6.7	6.9	6.6	6.7	6.7	6.9
12. อินเดีย (2.7%)	7.5	9.2	7.9	7.3	7.1	7.9	6.1	5.7	6.3	-	6.0	6.2*	6.9
13. เกาหลีใต้ (2.0%)	2.8	2.9	3.4	2.6	2.4	2.8	2.9	2.7	3.8	3.0	3.1	3.1	3.0
14. สหรัฐอเมริกา (1.7%)	2.2	1.9	1.8	2.0	2.0	1.9	2.1	1.9	1.7	-	1.9	1.7*	1.5
15. ไต้หวัน (1.7%)	0.7	-0.2	1.1	2.1	2.8	1.5	2.6	2.3	3.1	3.3	2.8	2.8	2.3

ที่มา : รวบรวมและประมาณการโดย สศค.

หมายเหตุ: * คือตัวเลขคาดการณ์ปี 2560

1.1 เศรษฐกิจจีน (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 1 ของไทย: สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 12.4 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมปี 2560)

→ เศรษฐกิจของจีนในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 6.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน โดยคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 1.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (จัดผลทางฤดูกาลแล้ว) โดยในไตรมาส 4 ภาคบริการซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 51.6 ของเศรษฐกิจรวม ขยายตัวได้ในอัตราสูงถึงร้อยละ 8.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า และภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 39.8 ขยายตัวได้ในอัตราเฉลี่ยลดลงที่ร้อยละ 5.7 ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8.6 ขยายตัวร้อยละ 3.9 เมื่อพิจารณาด้านอุปสงค์พบว่าการบริโภคชะลอตัวลง ในขณะที่การลงทุนและการใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวในอัตราที่เร่งขึ้น ในขณะที่การนำเข้าสุทธิลดลงจากปีก่อนหน้า ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนทั้งปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 6.9 เร่งขึ้นจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 6.7 และอยู่เหนือเป้าหมายของทางการจีนที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 6.5

ด้านเสถียรภาพภายในประเทศพบว่า อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 1.6 ลดลงจากปีก่อนที่อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยที่ร้อยละ 2.0 นอกจากนี้ อัตราการว่างงานเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.9 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงเดือนต่อเดือนจากร้อยละ 4.0 ในปี 2559

→ ในปี 2561 คาดว่าจีนจะขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 6.6 ชะลอลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากวัสดุหุ้นส่วนยังคงดำเนินนโยบายเพื่อลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาคการเงิน อาทิ การควบคุมการปล่อยสินเชื่อของธนาคาร และการกำกับดูแลภาคธนาคารเงา (Shadow Banking) ที่เข้มงวดขึ้น โดยความพยายามดังกล่าวเริ่มเห็นผลแล้วตั้งแต่ช่วงปลายปี 2560 ที่การลงทุนในสินทรัพย์สาธารณะเริ่มชะลอตัวลง นอกจากนี้ ราคาก๊าซธรรมชาติที่ปรับตัวลดลง สอดคล้องกับสัดส่วนหนี้ภาคเอกชนต่อ GDP ที่เคยแตะระดับสูงสุดที่ร้อยละ 166.8 ในปี 2559 ได้ปรับตัวลดลงมาเหลือร้อยละ 163.7 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2560 ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าทางการจีนจะยังคงคาดการณ์การขยายตัวของเศรษฐกิจจีนปี 2561 ไว้ที่ร้อยละ 6.5 อย่างไรก็ดี แรงส่งจากปี 2560 ที่เศรษฐกิจจีนขยายตัวในอัตราเร่งเป็นครั้งแรกในรอบ 8 ปี จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจจีนสามารถขยายตัวได้เกินเป้าหมายที่ทางการจีนตั้งไว้

1.2 เศรษฐกิจสหรัฐฯ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 2 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 11.2 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2560)

→ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 (ตัวเลขสมบูรณ์) ขยายตัวร้อยละ 2.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือขยายตัวร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน (หลังจัดผลทางฤดูกาล) โดยการบริโภคภาคเอกชนในประเทศขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ซึ่งการบริโภคภาคเอกชนเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสหรัฐฯ ด้วยขนาดร้อยละ 69.6 ของขนาดเศรษฐกิจรวม นอกจากนี้ การลงทุนภาครัฐและการส่งออกขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจยังคงอยู่ในเกณฑ์ดีโดยพบว่าภาคการจ้างงานมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บ่งชี้ถึงอัตราการว่างงานของสหรัฐฯ โดยในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 เฉลี่ยที่ร้อยละ 4.1 ของกำลังแรงงานรวม ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.3 ของกำลังแรงงานรวม สำหรับเสถียรภาพด้านราคา อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ปรับตัวสูงขึ้นจากไตรมาสก่อนที่อยู่ที่ร้อยละ 2.0 ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินของสหรัฐฯ (Federal Open Market Committee: FOMC) เมื่อวันที่ 12 – 13 ธันวาคม 2560 มีมติปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายมาอยู่ที่ร้อยละ 1.25 - 1.50 ต่อปี โดยปัจจัยสนับสนุนการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายดังกล่าว ได้แก่ ตลาดแรงงานที่แข็งแกร่ง ซึ่งอัตราการว่างงานอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบกว่า 17 ปี ประกอบกับเศรษฐกิจสหรัฐฯขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งนี้ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ทั้งปี 2560 ขยายตัวที่ร้อยละ 2.3 เร่งขึ้นจากปีก่อนที่ขยายตัวร้อยละ 1.5

→ ในปี 2561 คาดว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะขยายตัวร้อยละ 2.3 หรือในช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.8 – 2.8 ซึ่งเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกับปี 2560 เนื่องจากเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังคงมีสัญญาณผสม โดยเครื่องซึ่ด้านเสถียรภาพของสหรัฐฯ จะมีแนวโน้มเดินขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่นโยบายการเงินแบบตึงตัวของสหรัฐฯ จะปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากการเข้าดำเนินการแทนของประธานธนาคารกลางสหรัฐฯ คนใหม่ (นายเจอโรน พาวเวล) หลังจากที่นางเจนเนต เยเลน ประธานธนาคารกลางสหรัฐฯ คนปัจจุบันจะหมดภาระลงในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2561 อย่างไรก็ตาม แม้ว่านโยบายปฏิรูปภาครัฐของสหรัฐฯ ที่มีผลบังคับใช้ในปี 2561 จะส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนภายในประเทศขยายตัวเร่งขึ้นได้ แต่นโยบายดังกล่าวอาจส่งผลให้สหรัฐฯ ขาดดุลการค้าและขาดดุลการคลังเพิ่มขึ้นด้วย อีกทั้งสหรัฐฯ ยังคงมีความเสี่ยงจากการเลือกตั้งกลางเทอมในช่วงเดือนพฤษภาคม 2561 ที่พรรครีพับลิกันอาจสูญเสียที่นั่งในสภา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการผลักดันนโยบายต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงด้านความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือ ที่อาจยังคงเป็นประเด็นที่ยืดเยื้อต่อไป เป็นต้น ดังนั้น จากสัญญาณผสมที่ได้กล่าวมาจึงคาดว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ จะยังคงขยายตัวในระดับที่ใกล้เคียงกับในปี 2560

1.3 เศรษฐกิจญี่ปุ่น (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 3 ของไทย : สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 9.4 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2560)

→ เศรษฐกิจญี่ปุ่นในไตรมาส 4 ปี 2560 ขยายตัวได้ดีที่ร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน สะท้อนจากมูลค่าการส่งออกสินค้าที่ยังคงขยายตัวในอัตราสูงต่อเนื่องถึงร้อยละ 13.0 จากช่วงเดียวกันปีก่อน จากการส่งออกสินค้าไปยังตลาดหลักโดยเฉพาะจีน ญี่ปุ่น อาเซียน และสหรัฐฯ ที่กลับมาขยายตัวได้ในอัตราสูง ประกอบกับการส่งออกบริการยังคงขยายตัวได้ สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาญี่ปุ่นที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 23.6 เร่งขึ้นจากไตรมาส 3 อีกทั้งอุปสงค์ในประเทศยังคงขยายตัวต่อเนื่อง บ่งชี้ว่าจราจรค้าปลีกที่ยังคงขยายตัวที่ร้อยละ 2.0 จากที่เคยลดตัวในปี 2559 นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นผู้บริโภคกลับมาอยู่ในระดับเฉลี่ย 44 จุด สูงสุดในรอบกว่า 4 ปี และอัตราเงินเฟ้อกลับมาเป็นbaughy ที่เฉลี่ยร้อยละ 0.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน จากที่เคยติดลบที่ร้อยละ -0.1 ในปี 2559 ส่งผลให้ในปี 2560 เศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวร้อยละ 1.6 เร่งขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 0.9

→ ในปี 2561 คาดว่าเศรษฐกิจญี่ปุ่นจะขยายตัวชะลอลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 1.4 จากปัจจัยฐานสูงในปี 2560 นอกจากนี้ เศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับสองของญี่ปุ่นมีแนวโน้มชะลอตัวลง ซึ่งอาจกระทบต่ออุปสงค์สินค้าส่งออกญี่ปุ่นได้ อย่างไรก็ตาม นโยบายของทางการญี่ปุ่น ทั้งนโยบายการคลังและการเงินจะยังเป็นปัจจัยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2561 นี้ โดยเมื่อเดือนธันวาคม 2560 คณะกรรมการศรีญี่ปุ่นได้อนุมัติงบประมาณสำหรับปีงบประมาณ 2561 (เมษายน 2561 – มีนาคม 2562) จำนวน 97.8 ล้านล้านเยน ซึ่งสูงกว่างบประมาณปีก่อนหน้าถึง 4 แสนล้านเยน สำหรับนโยบายการเงิน ธนาคารกลางญี่ปุ่นจะยังคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ -0.10 ต่อปี สำหรับเงินฝากส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ที่ฝากไว้กับธนาคารกลาง และจะยังคงใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายจนกว่าจะดับอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่เป้าหมายที่ร้อยละ 2.0 นอกจากนี้ ธนาคารกลางญี่ปุ่นจะยังคงเข้าซื้อสินทรัพย์ที่ 80 ล้านล้านเยนต่อปี ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นยังคงขยายตัวได้ต่อเนื่องในปี 2561

1.4 เศรษฐกิจยูโรโซน 19 ประเทศ (ตลาดส่งออกใหญ่อันดับ 4 ของไทย: สัดส่วนการส่งออก ร้อยละ 7.2 ของมูลค่าส่งออกกินค้ารวมในปี 2560)

→ เศรษฐกิจยูโรโซนในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 2.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน หรือ
ขยายตัวร้อยละ 0.6 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังขัดผลทางฤดูกาล) โดยด้านอุปทานในไตรมาสที่ 4 ปี 2560
เศรษฐกิจยูโรโซนส่งสัญญาณการขยายตัวต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า บ่งชี้จากดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อรวมเฉลี่ย
ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ที่อยู่ในระดับสูงที่ 57.2 จุด นอกจากนี้ ด้านอุปสงค์ขยายตัวดีเช่นกัน บ่งชี้จากดัชนีความ
เชื่อมั่นผู้บริโภคเฉลี่ยไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ที่ระดับ -0.2 จุด จากระดับ -1.5 จุด ในไตรมาสก่อน
หน้า โดยในเดือนธันวาคม 2560 ปรับตัวดีขึ้นมาอยู่ในแดนบวกที่ระดับ 0.5 จุด สูงสุดในรอบ 16 ปี ทั้งนี้ ในด้าน¹
เสถียรภาพเศรษฐกิจ อัตราการว่างงานในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 8.7 ของกำลังแรงงานรวม ต่ำ
สุดในรอบ 9 ปี โดยลดลงจากไตรมาสที่ 3 ที่อยู่ที่ร้อยละ 9.0 ของกำลังแรงงานรวม โดยอัตราการว่างงานใน
เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลีและสเปนต่างทยอยปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และอัตราเงินเฟ้อไตรมาสที่ 4 ปี 2560
เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 1.5 ส่งผลให้ใน
ปี 2560 เศรษฐกิจยูโรโซนขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 2.5 ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งจากการที่ธนาคารกลางยุโรป
ใช้มาตรการด้านการเงินแบบผ่อนคลาย (QE) วงเงิน 6 หมื่นล้านยูโรต่อเดือน ซึ่งส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์ยุโรป
สามารถปล่อยสินเชื่อสำหรับการลงทุนและการบริโภคได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในปี 2560 ยูโรโซน
ยังคงเผชิญกับปัญหาหนี้สาธารณะที่อยู่ในระดับสูงของหลายประเทศสมาชิกโดยเฉพาะกรีซ ซึ่งจะเป็นข้อจำกัด
ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ขณะที่ปัจจัยเสี่ยงด้านการเจรจาของสหราชอาณาจักรเพื่ออกจากสหภาพยุโรป
(Brexit) ยังอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของทั้งสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปทั้งในภาคธุรกิจ การลงทุน รวมถึง
การบริโภคอย่างมีนัยสำคัญ

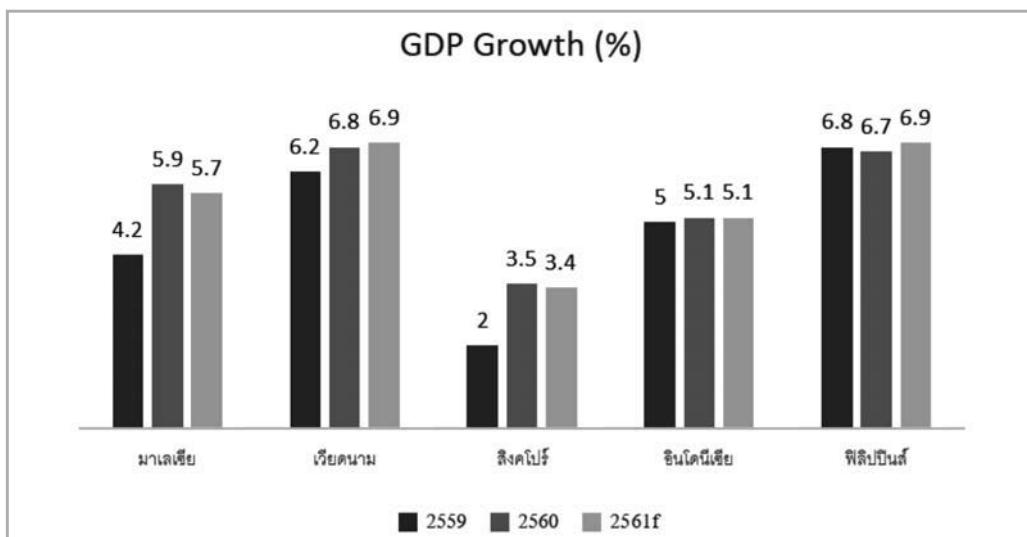
→ ในปี 2561 คาดว่าเศรษฐกิจยูโรโซนจะขยายตัวชะลอลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 2.0 เนื่องจาก
ธนาคารกลางยุโรปได้ประกาศว่าจะลดขนาดวงเงินของมาตรการการเงินแบบผ่อนคลาย (QE) ลงครึ่งหนึ่ง จาก
เดือนละ 6 หมื่นล้านยูโร เหลือเพียง 3 หมื่นล้านยูโร และมีแนวโน้มว่าจะยกเลิกมาตรการดังกล่าวในช่วงปลายปี
2561 นี้ ขณะเดียวกัน ยูโรโซนยังมีความเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศสมาชิกอันได้แก่ อิตาลี
(ขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นยังดับที่ 3 ในยูโรโซนที่ร้อยละ 15.6) ที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 4 มีนาคม 2561
นี้โดยมีการคาดการณ์กันว่าพรรคริพับลิกาน่าจะชนะและต่อต้านผู้อพยพจะได้รับคะแนนเสียงใน
รัฐสภาเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจจริงได้

1.5 เศรษฐกิจอาเซียน 5 ประเทศ (สัดส่วนการส่งออกร้อยละ 19.5 ของมูลค่าการส่งออกรวมปี 2560)

→ เศรษฐกิจอาเซียน 5 ประเทศ (มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และพิลิปปินส์)
ในไตรมาส 4 ปี 2560 ขยายตัวไปในทิศทางที่แตกต่างกัน โดยเศรษฐกิจสิงคโปร์ มาเลเซียและเวียดนาม
ซึ่งเพิ่งพากการส่งออกเป็นหลักในไตรมาส 4 ปี 2560 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.1 5.9 และ 7.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกัน
ปีก่อน ตามลำดับ จากการส่งออกที่เพิ่มตัว ขณะที่อินโดนีเซียและพิลิปปินส์ เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ขยายตัวร้อย
ละ 5.1 และ 6.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ จากอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวดี ด้านเสถียรภาพ
เศรษฐกิจของประเทศไทยกลุ่มอาเซียนโดยรวมยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี โดยพบว่าภาคการจ้างงานมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่าง
ต่อเนื่อง บ่งชี้จากอัตราการว่างงานในเกือบทุกประเทศที่อยู่ในระดับต่ำและปรับตัวลดลงจากไตรมาสก่อน สำหรับ

เสถียรภาพราคา อัตราเงินเฟ้อของหั้ง 5 ประเทศ ยังอยู่ในระดับปกติที่ยังเอื้อต่อการบริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้ในปี 2560 เศรษฐกิจอาเซียนส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้นจากปี 2559 โดยประเทศที่เพิ่งพากส่องอก เป็นหลักทั้งสิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม ขยายตัวในอัตราที่ดีที่ร้อยละ 3.5 5.9 และ 6.8 ตามลำดับ ขณะที่อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ขยายตัวที่ร้อยละ 5.1 และ 6.7 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอาเซียน (%)

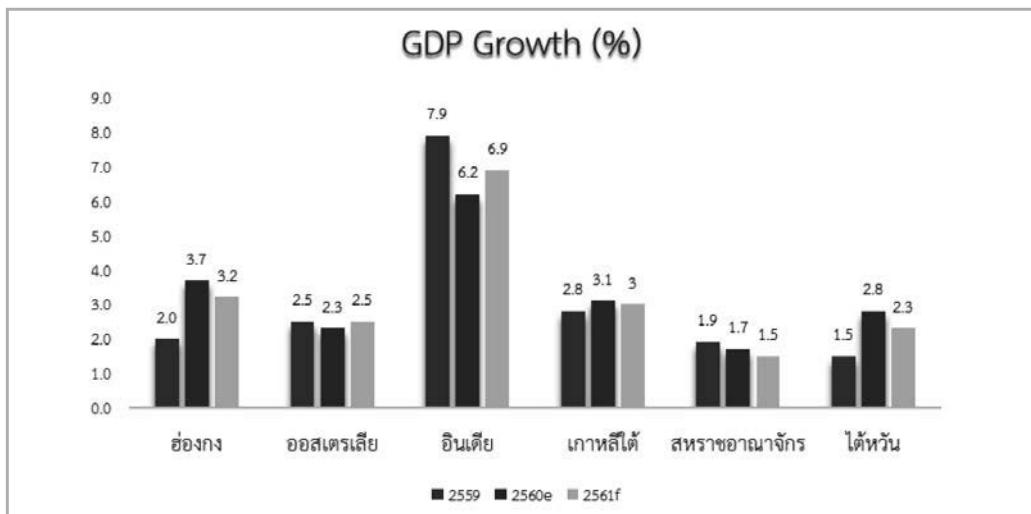
ที่มา: CEIC รวบรวมโดย สศค.

→ ในปี 2561 คาดว่า เศรษฐกิจอาเซียนจะมีสัญญาณผสม โดยเศรษฐกิจเวียดนามและฟิลิปปินส์ มีแนวโน้มขยายตัวเร่งขึ้น เนื่องจากภาคการส่งออกโดยเฉพาะการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ของเวียดนามน่าจะการฟื้นตัวต่อเนื่อง นอกจากราคาแรงงานเวียดนามได้ลดอัตราดอกเบี้ยเป็นครั้งแรกในรอบ 4 ปีตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2560 ซึ่งจะเป็นปัจจัยตุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ ขณะที่รัฐบาลฟิลิปปินส์ ได้ดำเนินการปฏิรูปภาษีและขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจอินโดนีเซียจะทรงตัวเนื่องจาก มีสัญญาณผสม โดยถึงแม้ว่าภาครัฐจะเร่งลงทุนมากขึ้นแต่การบริโภคภาคเอกชนยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร ในทาง กลับกัน เศรษฐกิจสิงคโปร์และมาเลเซียจะชะลอลงเล็กน้อยเนื่องจากค่าหลักของสิงคโปร์ เช่น จีนและญี่ปุ่น คาดว่าจะขยายตัวชะลอลงจากปี 2560 ขณะที่มาเลเซียจะมีการเลือกตั้งใหญ่ในช่วงกลางปีซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความ เชื่อมั่นของนักลงทุนได้ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจอาเซียนยังคงเผชิญความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก อันประกอบ ด้วยราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่เริ่มปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อในหลายประเทศปรับ เพิ่มขึ้นและอาจเป็นข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อกระตุนเศรษฐกิจ นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกต่างๆ อาทิ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสถานการณ์หนี้ที่อยู่ในระดับสูงของจีน ปัญหาหนี้ครัวเรือนในระดับสูงของ ประเทศกำลังพัฒนา ผลกระทบจากการเจรจา Brexit การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ที่มุ่งกีดกันทางการค้า และปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ย และสถานการณ์ความไม่แน่นอนในควบสมุทรเกาหลี ตลอดจนข้อพิพาทที่ทับ ซ้อนในทะเลจีนใต้ ปัจจัยเหล่านี้คาดว่าอาจส่งผลให้อุปสงค์ต่างประเทศมีความไม่แน่นอนและมีความเสี่ยงที่อาจ ชะลอตัว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของอาเซียนในปี 2560 เช่นกัน

1.6 เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่นๆ ในเอเชีย ออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร (สัดส่วนการส่งออก ร้อยละ 17.8 ของมูลค่าส่งออกสินค้ารวมในปี 2560)

→ เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าอื่นๆ ในเอเชีย (ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน และอินเดีย) ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ส่งสัญญาณฟื้นตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะเศรษฐกิจที่เพิ่งพากการส่งออกเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลัก อาทิ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮ่องกง เป็นต้น ส่งผลให้เศรษฐกิจปี 2560 ของประเทศไทยมีสัญญาณการฟื้นตัวที่ชัดเจนขึ้น โดยเศรษฐกิจเกาหลีใต้ปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.1 เร่งขึ้นจากปีก่อนหน้าจากการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้น ในขณะที่เศรษฐกิจไต้หวัน ปี 2560 ขยายตัวได้ร้อยละ 2.8 จากการส่งออกที่ขยายตัวได้อย่างแข็งแกร่ง สำหรับเศรษฐกิจฮ่องกงได้รับแรงส่งจากภาคการส่งออกซึ่งในปี 2560 ขยายตัวเร่งขึ้นจากปีก่อน นอกจากนี้ เศรษฐกิจที่เพิ่งพากการบริโภคภายในประเทศเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลัก อันได้แก่ อินเดียและออสเตรเลีย ก็ได้รับผลบวกจากการฟื้นตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ สะท้อนจากเครื่องชี้ทางเศรษฐกิจด้านการบริโภคที่ขยายตัวได้ดี อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจสหราชอาณาจักรชะลอตัวลงเล็กน้อย จากการไม่แน่นอนในการเจรจา Brexit

ภาพที่ 3 การเติบโตทางเศรษฐกิจปี 2559 และคาดการณ์ปี 2560-2561

ที่มา: CEIC รวบรวมโดย ศศค.

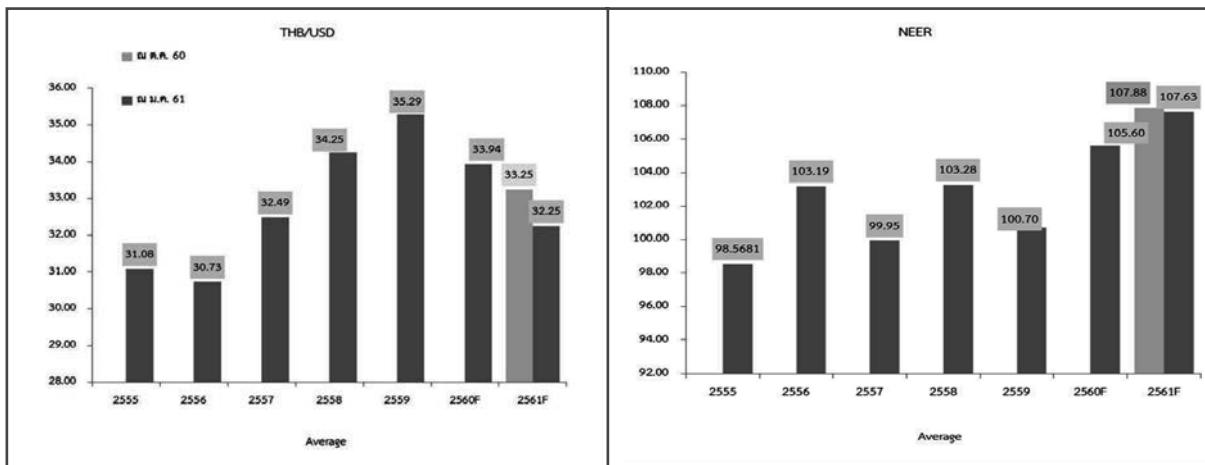
→ ในปี 2561 คาดว่าเศรษฐกิจคู่ค้าอื่นๆ ในเอเชีย จะขยายตัวในอัตราชะลอลง จากการความเสี่ยงของการค้าโลกที่อาจชะลอลงในปีนี้ เนื่องจากปัจจัยภายนอก อาทิ การใช้นโยบายการเงินแบบบึงตึงตัวของสหราชู และการใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัวที่ลดลงของสหภาพยุโรป แนวโน้มยังคงก้าวค้าของสหราชู และความเสี่ยงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิรูปเศรษฐกิจจากการผลิต เป็นต้น ขณะที่เศรษฐกิจของประเทศที่เพิ่งการบริโภคภายในประเทศอย่างอินเดีย และออสเตรเลีย คาดว่าจะขยายตัวเร่งขึ้น สำหรับอินเดียคาดว่าเศรษฐกิจจะกลับมาฟื้นตัวจากการประกาศใช้ภาษี GST ที่ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวลงในช่วงครึ่งหลังของปี 2560 รวมถึงการฟื้นตัวของภาคอุตสาหกรรมในประเทศ แต่ยังมีปัจจัยเสี่ยงด้านเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูง และผลกระทบต่อเนื่องจากนโยบายยกเลิกพันธบตร 500 และ 1,000 รูปี ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของประชาชนที่มีรายได้น้อย รวมถึงความผันผวนของค่าเงิน ขณะที่เศรษฐกิจออสเตรเลียคาดว่าจะขยายตัวดีเนื่องจากการฟื้นตัวในภาคอุตสาหกรรมเหมืองแร่ นอกจากนี้ นโยบายการเก็บภาษีแรงงานต่างชาติจะส่งผลดีต่อการจ้างงานแรงงานในประเทศ แต่จากการทบทั้นทุนในการทำธุรกิจ ขณะที่ยังมีปัจจัยเสี่ยงของหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการบริโภคในประเทศ ทั้งนี้ คาดว่าเศรษฐกิจสหราชอาณาจักรจะชะลอตัวลง จากการลงทุนของภาคเอกชนกว่าการเจรจา Brexit จะสำเร็จลุล่วง

2. อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อдолลาร์สหรัฐ และดัชนีค่าเงินบาท

“ในปี 2560 เงินบาทแข็งค่าขึ้นจากปีก่อนหน้าโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 33.94 บาทต่อдолลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.8 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า และแข็งค่ามากกว่าเงินสกุลหลักอื่นๆ หลายสกุล ส่งผลให้ดัชนีค่าเงินบาทในปี 2560 แข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.9

ขณะที่ในปี 2561 คาดว่าเงินบาทจะยังแข็งค่าต่อเนื่อง โดยเฉลี่ยทั้งปีที่ 32.25 บาทต่อдолลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 5.0 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ดัชนีค่าเงินบาทปี 2561 จะแข็งค่าขึ้นเพียงร้อยละ 1.9 เนื่องจากдолลาร์สหรัฐที่อ่อนค่าลงเป็นสำคัญ” (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 สมมติฐานค่าเงินบาทต่อдолลาร์สหรัฐฯ และดัชนีค่าเงินบาทเฉลี่ยในปี 2560 และปี 2561

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รวบรวมโดย ศศค.

หมายเหตุ: ดัชนีค่าเงินบาท จากการคำนวณของ ศศค.

→ การเปรียบเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลักและเงินสกุลอื่นๆ ในภูมิภาคพบว่า ในปี 2560 เงินบาทต่อдолลาร์สหรัฐแข็งค่าขึ้นในอัตราที่มากกว่าค่าเงินสกุลหลักส่วนมาก โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 33.94 บาทต่อдолลาร์สหรัฐ หรือแข็งค่าขึ้นร้อยละ 3.8 จากค่าเฉลี่ยปีก่อนหน้า จากเงินдолลาร์สหรัฐที่อ่อนลง ประกอบกับภาคการส่งออกสินค้าและบริการขยายตัวดี จึงทำให้ดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) ที่คำนวณโดย ศศค. เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 105.60 จุด คิดเป็นการแข็งค่าขึ้นร้อยละ 4.9 เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี 2559 โดยมีสาเหตุหลักมาจากเงินเปโซ เงินปอนด์สโตร์ลิง เงินริงกิต และเงินเยน ต่อдолลาร์สหรัฐที่อ่อนค่าลงถึงร้อยละ 6.2 ร้อยละ 4.9 ร้อยละ 3.7 และร้อยละ 3.1 จากค่าเฉลี่ยปีก่อน ตามลำดับ

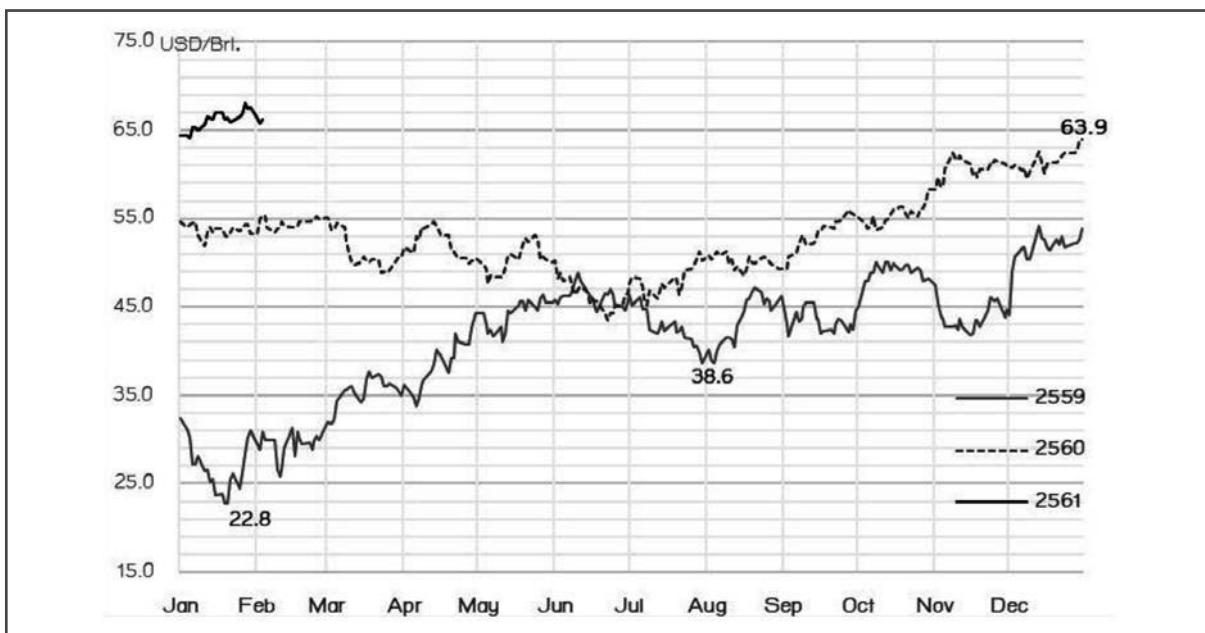
→ ในปี 2561 คาดว่าในภาพรวมเงินบาทต่อдолลาร์สหรัฐจะแข็งค่าขึ้นจากปี 2560 โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 32.25 บาทต่อдолลาร์สหรัฐ (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 31.25 – 33.25 บาทต่อдолลาร์สหรัฐ) หรือคิดเป็นการแข็งค่าขึ้นร้อยละ 5.0 จากค่าเฉลี่ยปี 2560 อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของเงินบาทดังกล่าวอ่อนค่ากว่าระดับปัจจุบัน ณ มกราคม 2561 เนื่องจากคาดว่าเงินบาทอาจมีแนวโน้มอ่อนค่าลงในช่วงปลายปี โดยอาจมีผลส่วนหนึ่งมาจากการนโยบายภาษีของสหรัฐฯ ที่อาจทำให้ภาคธุรกิจสหรัฐฯ ที่มีฐานอยู่ต่างประเทศอาจตัดสินใจนำเงินกลับเข้าประเทศ อย่างไรก็ตาม นโยบายปฏิรูปภาษีของสหรัฐฯ ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในทิศทางที่ไม่ชัดเจน อีกทั้งสหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับความผันผวนด้านเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้คาดว่าเงินдолลาร์สหรัฐโดยรวมจะยังคงมีแนวโน้มอ่อนค่า และหากวิเคราะห์หันนโยบายการเงินของสหรัฐฯ จะพบว่าการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายสหรัฐฯ ตั้งแต่ปี 2559 ไม่ได้ส่งผลให้долลาร์สหรัฐแข็งค่าขึ้นอย่างมีนัยสำคัญอย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับเงินสกุลอื่นๆ ที่เป็นคู่ค้าหลักของไทย คาดว่าเงินบาทจะแข็งค่าในอัตรา

ที่ใกล้เคียงกับเงินสกุลอื่นๆ ยกเว้นดอลลาร์สหรัฐ จึงคาดว่าดัชนีค่าเงินบาทในปี 2561 จะเฉลี่ยที่ 107.63 จุด คิดเป็นการแข่งค่าขึ้นเพียงร้อยละ 1.9 จากค่าเฉลี่ยปี 2560 ทั้งนี้ ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทและค่าเงินสกุลอื่นๆ ได้แก่ การลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจจีน ความไม่แน่นอนทางการเมืองของบางประเทศในยูโรโซน และประเด็นความรุนแรงจากเกาหลีเหนือที่อาจส่งผลกระทบต่อเกาหลีใต้และญี่ปุ่น เป็นต้น

3. ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก

ในปี 2560 ราคาน้ำมันดิบเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 53.1 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีราคาเฉลี่ยที่ 41.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยในช่วงครึ่งปีแรก ราคามีทิศทางทรงตัวอยู่ที่ประมาณ 45 – 55 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล แต่หลังจากครึ่งปี ตลาดเริ่มนีกิจกรรมการคาดการณ์ถึงการขยายระยะเวลาลดกำลังการผลิตของกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันดิบที่สำคัญของโลก นำโดยซาอุดิอาระเบียและรัสเซีย ทำให้ราคามีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในช่วงเดือนพฤษภาคม 2560 ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการขยายระยะเวลาลดกำลังการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันดิบต่อไปจากเดิมที่จะหมดอายุในช่วงไตรมาสแรกของปี 2561 ขยายไปถึงช่วงปลายปี 2561 ทำให้ราคาน้ำมันดิบปรับตัวเพิ่มขึ้นจนมีราคาสูงสุดในช่วงปลายปีที่ 63.9 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

ภาพที่ 5 ราคาน้ำมันดิบดูโดยรายวัน ปี 2559 2560 และ 2561

ที่มา: Reuters

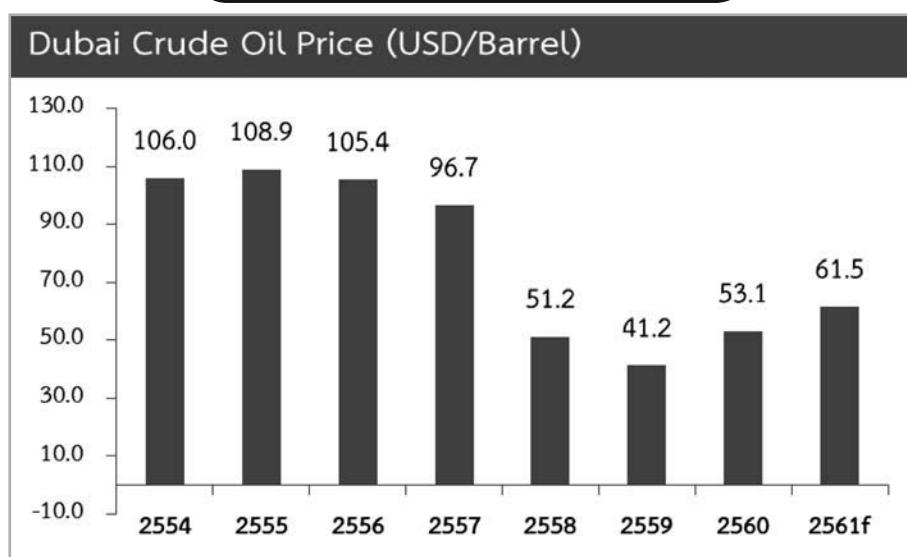
ตารางที่ 6 ประมาณการด้านปัจจัยพื้นฐานของตลาดน้ำมันดิบโลกของ EIA

EIA ประมาณการณ์ กรกฎาคม 60	Supply (ล้านบาร์เรลต่อวัน)	Demand (ล้านบาร์เรลต่อวัน)	Change in Inventory (ล้านบาร์เรล เทียบกับ ปีก่อนหน้า)
2560 (ข้อมูลจริง)	97.97	98.39	-72.4
2561	100.33	100.11	-76.4

ที่มา: EIA (US Energy Information Administration)

สำหรับในช่วงปี 2561 จากตัวเลขคาดการณ์ของ EIA พบว่า ทั้งปริมาณการผลิตและปริมาณความต้องการใช้น้ำมันดิบมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลดีต่อความต้องการใช้น้ำมันดิบ อย่างไรก็ได้ ราคาน้ำมันดิบที่ทรงตัวในระดับสูง จะส่งผลให้กลุ่มผู้ผลิต shale oil มีแนวโน้มทำการผลิตมากขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มอุปทานน้ำมันดิบของโลก ทำให้คาดว่าราคาน้ำมันดิบจะไม่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงในปีนี้ ทั้งนี้ ในช่วงต้นปี 2561 ราคาน้ำมันดิบได้ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นมาอยู่ที่ประมาณ 66 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล โดยส่วนหนึ่งเกิดจากข่าวการขยายระยะเวลาลดกำลังการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันตามที่ได้กล่าวข้างต้น และสภาพอากาศหนาวจัดที่ทวีปอเมริกา ส่งผลให้ความต้องการน้ำมันดิบเพื่อให้ความอบอุ่นเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ สภาพอากาศที่เลวร้ายยังส่งผลให้เกิดการหยุดชะงักของการผลิต การกลั่น และการขนส่งน้ำมันดิบ ของกลุ่ม shale oil อย่างไรก็ได้ คาดว่าปัจจัยนี้ จะเป็นเพียงปัจจัยชั่วคราว หากหน้าหนาวผ่านพ้นไป กลุ่มผู้ผลิต shale oil มีแนวโน้มที่จะสามารถกลับมาผลิตได้เต็มศักยภาพ อีกครั้ง จึงทำให้คาดว่าราคาน้ำมันในช่วงตัดไป มีแนวโน้มปรับตัวลดลงเล็กน้อย และทรงตัวไปจนถึงสิ้นปี โดยคาดว่าราคาน้ำมันดิบดูไบจะเฉลี่ยอยู่ที่ 61.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล (ช่วงคาดการณ์ที่ 56.5 ถึง 66.5 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล) ซึ่งเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า

ภาพที่ 7 สมมติฐานราคาน้ำมันดิบดูไบ

ที่มา Reuters และประมาณการโดย สศค.

4. อัตราดอกเบี้ยนโยบาย

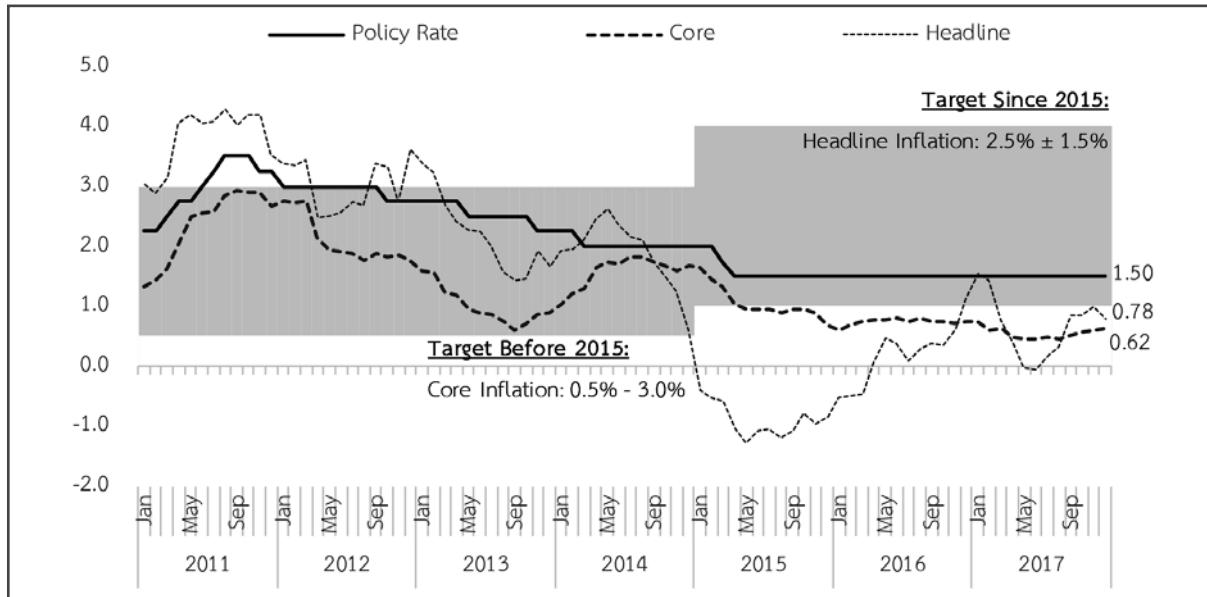
“ในไตรมาส 4 ปี 2560 คณะกรรมการนโยบายการเงินยังคงดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายอย่างต่อเนื่อง โดยคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี ทำให้ ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2560 อัตราดอกเบี้ยนโยบายอยู่ที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี”

➔ ในปี 2560 กระทรวงการคลังและคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ได้กำหนดเป้าหมายนโยบายการเงิน โดยใช้อัตราเงินเพื่อทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีที่ร้อยละ 2.5 ± 1.5 ต่อปี

➔ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 กนง. ยังคงดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายอย่างต่อเนื่อง โดยในวันที่ 20 ธันวาคม 2560 กนง. ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี เนื่องจากเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวอย่างชัดเจน และอัตราเงินเพื่อทั่วไปค่อนข้าง

ปรับตัวสูงขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป สำหรับภาวะการเงินโดยรวมยังอยู่ในระดับที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง กนง. จึงเห็นควรให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้เพื่อให้ภาวะการเงินโดยรวมอยู่ในระดับที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง

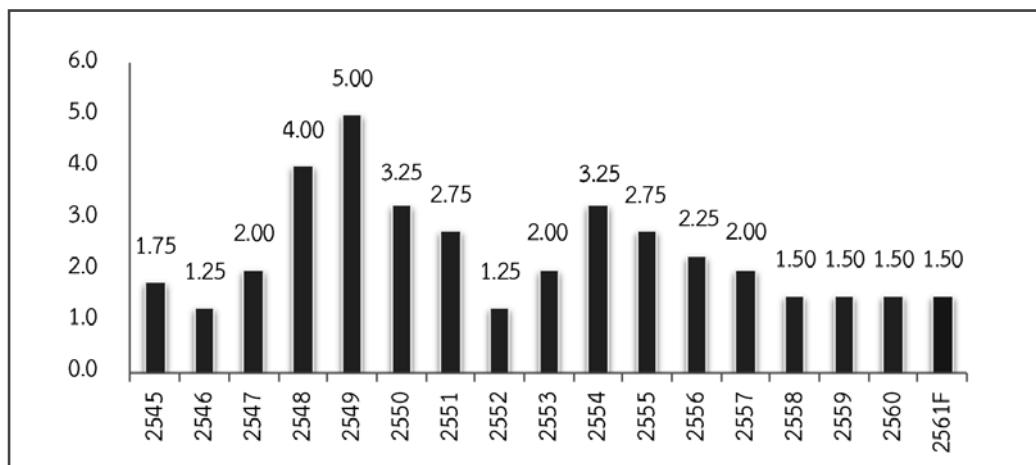
ภาพที่ 8 อัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราเงินเฟ้อ

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย รวบรวมโดย ศศค.

➡ ในปี 2561 ศศค. คาดว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายมีแนวโน้มที่จะยังคงอยู่ที่ร้อยละ 1.50 ต่อปี เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจไทยในภาพรวมจะขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องจากการลงทุนภาครัฐและการส่งออกเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม อาจมีความเสี่ยงที่เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักจะชะลอตัวลงในปี 2561 รวมถึงความเสี่ยงด้านการเงินภายในประเทศ อาทิ ด้านการชำระหนี้ภาคครัวเรือนและธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ที่อาจต้องปรับตัวเชิงโครงสร้างและรูปแบบการทำธุรกิจ ดังนั้นจึงคาดว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะดำเนินนโยบายการเงินในระดับที่ผ่อนปรนต่อไปและรักษาขีดความสามารถในการดำเนินนโยบาย (Policy space) เพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและเตรียมพร้อมรองรับความผันผวนที่อาจกระทบการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2561

ภาพที่ 9 สมมติฐานอัตราดอกเบี้ย ณ สิ้นเดือนมกราคม 2561

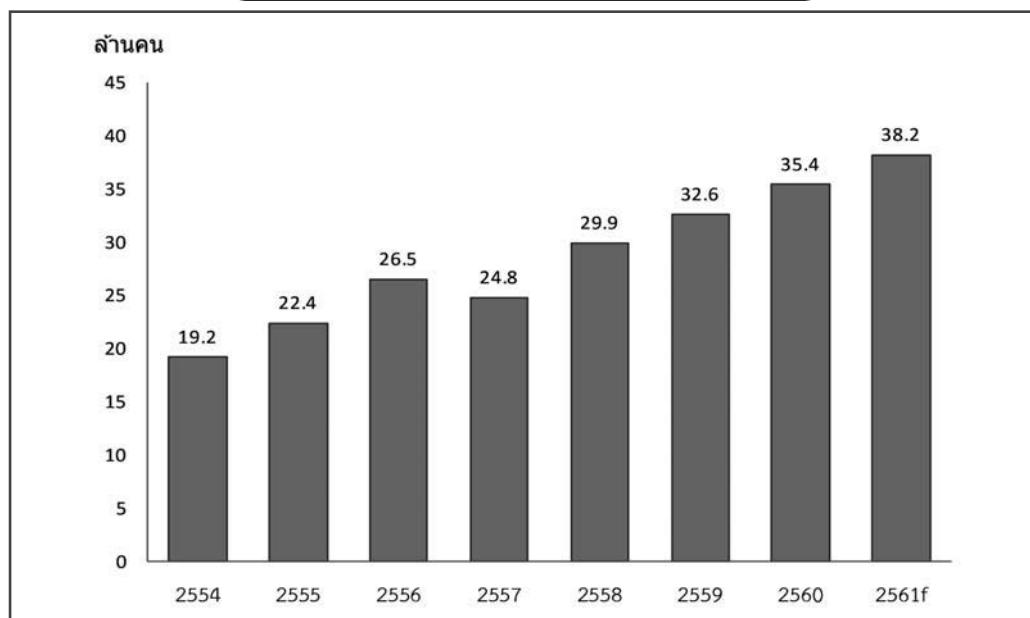
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมาณผลโดย ศศค.

5. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ในปี 2560 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งสิ้น 35.4 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 8.8 ต่อปี สร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยว จำนวน 1.82 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 11.7 ต่อปี คิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อคนอยู่ที่ 51,582 บาทต่อทริป สูงกว่าปี 2559 ที่อยู่ที่ 50,258 บาทต่อทริป หรือขยายตัวร้อยละ 2.7 ต่อปี โดยเป็นการขยายตัวได้ดีจากนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศไทย รัสเซีย เกาหลีใต้ ลาว อินเดีย และกัมพูชา เป็นหลัก ทั้งนี้รายได้จากการท่องเที่ยวต่างประเทศมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 11.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

สำหรับปี 2561 คาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้าประเทศไทย อยู่ที่ 38.2 ล้านคน คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 8.0 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่ใกล้เคียงกับช่วง 2 ปีก่อนหน้า โดยยังมีนักท่องเที่ยวจีนเป็นนักท่องเที่ยวหลักเช่นเดิม ในขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวคาดว่าจะอยู่ที่ 2.05 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 12.6 ต่อปี ด้วยจำนวนค่าใช้จ่ายต่อครั้งต่อหัว 53,258 บาท หรือขยายตัวร้อยละ 3.5 ต่อปี โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการเติบโตต่อเนื่องตามแนวโน้มการขยายตัวของการท่องเที่ยวโลกที่ในปี 2561 ที่คาดว่าจะขยายตัวสูงกว่าปกติที่ร้อยละ 4.0 – 5.0 ต่อปี จากบรรยากาศการท่องเที่ยวที่กลับเข้าสู่สภาวะปกติ รวมถึงสายการบินต่าง ๆ มีแผนขยายเส้นทางการบินใหม่ในปี 2561 โดยเฉพาะจากประเทศไทยขยายเส้นทางมากกว่า 10 เส้นทางบินไปยังเมืองรองของประเทศไทย อีกทั้งการพัฒนาคมนาคมในภาคตะวันออกยังช่วยสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเกิดการเดินทางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปี 2561 รัฐบาลยังได้มีมติให้เป็น ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๊กอ่องย่างยั่งยืน “Amazing Thailand Tourism Year 2018” มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดปี ซึ่งได้เริ่มโครงการไปตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ปี 60 และจะสิ้นสุดในเดือนมกราคม 2562 กองปรับกับในปี 2561 ประเทศไทยยังได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การประชุม ASEAN Tourism Forum 2018 การประชุมสมัชชาสหพันธ์กีฬานานาชาติ (Sport Accord Convention 2018) ซึ่งปักจังหวัดนี้จะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยมากขึ้น

ภาพที่ 10 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ที่มา: สศค.

6. รายจ่ายภาครัฐประจำปีงบประมาณ 2561

“ปีงบประมาณ 2561 รายจ่ายภาครัฐลดคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,739,801 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 7.2 ต่อปี ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 2,681,252 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,058,549 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 13.0 ต่อปี”

6.1 รายจ่ายของรัฐบาล

สำหรับปีงบประมาณ 2561 รายจ่ายรัฐบาลคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณรวมได้ทั้งสิ้น 3,314,667 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 ต่อปี โดยรายจ่ายงบประมาณรวมคาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 3,007,058 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 ต่อปี ทั้งนี้ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2561 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 2,338,498 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 90.9 ของกรอบวงเงินงบประมาณ 3,050,000 ล้านบาท ซึ่งได้รวมงบประมาณเพิ่มเติมกลางปี 2561 จำนวน 150,000 ล้านบาท โดยงบประมาณเพิ่มเติมดังกล่าวจะนำมานับสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ (Local Economy) เช่น โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ยกระดับสวัสดิการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สร้างโอกาสในอาชีพและการจ้างงาน โครงการพัฒนาเชิงพื้นที่ สร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่มีความเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงการปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรทั้งระบบ ซึ่งคณะกรรมการรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 ที่ผ่านมา ทั้งนี้รายจ่ายงบประมาณแบ่งออกเป็น (1) รายจ่ายประจำ คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 2,338,498 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 97.6 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำ 2,395,802 ล้านบาท (2) รายจ่ายลงทุน คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 433,746 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายที่ร้อยละ 66.6 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุน 654,198 ล้านบาท และรายจ่ายเหลือมีความสามารถเบิกจ่ายได้ 234,814 ล้านบาท

การเบิกจ่ายรายจ่ายนองงบประมาณจากเงินกู้ คาดว่า จะสามารถเบิกจ่ายได้ 5,489 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 37.8 ต่อปี ซึ่งประกอบด้วย (1) เงินกู้เพื่อพื้นฟูเศรษฐกิจและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Development Policy Loan: DPL) คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,255 ล้านบาท และ (2) โครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 4,234 ล้านบาท สำหรับการเบิกจ่ายจากรายจ่ายกองทุนงบประมาณ จะสามารถเบิกจ่ายได้จำนวน 302,121 ล้านบาท

ตารางที่ 11 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายของรัฐบาลปีงบประมาณ 2561

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2561
1. รายจ่ายรัฐบาล ($1.1+1.2+1.3$)	3,181,489	3,314,667
1.1 รายจ่ายงบประมาณรวม ($1.1.1+1.1.2+1.1.3$)	2,890,545	3,007,057
1.1.1 รายจ่ายประจำ	2,305,815	2,338,498
1.1.2 รายจ่ายลงทุน	380,777	433,745
รายจ่ายรัฐบาลประจำปี (1)+(2)	2,686,592	2,772,243
อัตราเบิกจ่ายรายจ่ายงบประมาณ	91.9	90.9
1.1.3 รายจ่ายเหลือมปี	203,953	234,814
1.2 รายจ่ายนอกงบประมาณจากเงินกู้	8,826	5,489
1.2.1 ไทยเข้มแข็ง	2	-
1.2.2 โครงการบริหารจัดการน้ำ ระยะเร่งด่วน	-	-
1.2.3 โครงการลงทุนพัฒนาระบบน้ำและทางถนน	8,314	4,234
1.2.4 โครงการลงทุน DPL	510	1,255
1.3 รายจ่ายกองทุนนอกงบประมาณ	282,118	302,121

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง (สนค.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

6.2 งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การเบิกจ่ายงบประมาณของ อปท. ในปีงบประมาณ 2560 คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 573,133 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 ต่อปี ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ต้องการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณูปโภคในระดับพื้นที่ (Area) และสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. รวมทั้งสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูประยะได้ของ อปท. เพื่อให้สามารถพัฒนาองค์กรให้มากขึ้น และก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการคลังของท้องถิ่น

ตารางที่ 12 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณ 2561

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2561
รายจ่ายท้องถิ่น	537,109	573,133

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง (สนค.) คำนวณโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค (ศศม.) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

6.3 งบประมาณรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

ปีงบประมาณ 2561 คาดว่ารายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจจะสามารถเบิกจ่ายได้ 286,090 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 ต่อปี จากมาตรการการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจตามนโยบายของรัฐบาล เป็นสำคัญ

ตารางที่ 13 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจในปีงบประมาณ 2561

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2561
รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	264,587	286,090

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) จำนวนโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาดไทย

6.4 สรุปรวมรายจ่ายภาคสาธารณูปมัณฑล

สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณูปมัณฑลในปีงบประมาณ 2561 ดังกล่าว ทำให้คาดว่าในปีงบประมาณ 2561 รายจ่ายภาคสาธารณูปมัณฑลสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 4,173,890 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 ต่อปี ประกอบด้วย (1) รายจ่ายรัฐบาลรวมจำนวน 3,314,667 ล้านบาท (2) รายจ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 573,133 ล้านบาท และ (3) รายจ่ายลงทุนของรัฐวิสาหกิจจำนวน 286,090 ล้านบาท

ตารางที่ 14 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณูปมัณฑลในปีงบประมาณ 2561

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2560	ปีงบประมาณ 2561 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2561
1. รายจ่ายรัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	3,181,489	3,314,667
1.1 รายจ่ายงบประมาณรวม (1.1.1+1.1.2+1.1.3)	2,890,545	3,007,057
1.1.1 รายจ่ายประจำปี	2,305,815	2,338,498
1.1.2 รายจ่ายลงทุน	380,777	433,745
รายจ่ายรัฐบาลประจำปี (1)+(2)	2,686,592	2,772,243
อัตราเบิกจ่ายรายจ่ายงบประมาณ	91.9	90.9
1.1.3 รายจ่ายเหลือมปี	203,953	234,814
1.2 รายจ่ายนอกงบประมาณจากเงินกู้	8,826	5,489
1.2.1 ไทยเข้มแข็ง	2	-
1.2.2 โครงการบริหารจัดการน้ำ ระยะเร่งด่วน	-	-
1.2.3 โครงการลงทุนพัฒนาระบบน้ำและทางถนน	8,314	4,234
1.2.4 โครงการลงทุน DPL	510	1,255
1.3 รายจ่ายกองทุนนอกงบประมาณ	282,118	302,121
2. รายจ่ายท้องถิ่น	537,109	573,133
3. รายจ่ายลงทุนรัฐวิสาหกิจ	264,587	286,090
รายจ่ายภาคสาธารณูปมัณฑลรวม	3,983,185	4,173,890

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) จำนวนโดยสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาดไทย

6.5 สรุปสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

จากสมมติฐานรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ สามารถนำมาแปลงเป็นรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ (System of National Accounts: SNA) ที่ลงสู่ระบบเศรษฐกิจจริง คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 3,739,801 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 7.2 ต่อปี ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (1) การบริโภคภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 2,681,252 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี และ (2) การลงทุนภาครัฐบาล คาดว่าจะสามารถเบิกจ่ายได้ 1,058,549 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 13.0 ต่อปี

ตารางที่ 15 สมมติฐานการเบิกจ่ายรายจ่ายภาคสาธารณะตามระบบบัญชีประชาชาติ

(หน่วย: ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2561 คาดการณ์ ณ ม.ค. 2561
1. การบริโภคภาครัฐบาล	2,681,252
อัตราการขยายตัว	5.1
2. การลงทุนภาครัฐบาล	1,058,549
อัตราการขยายตัว	13.0
รายจ่ายภาคสาธารณะรวม	3,739,801
อัตราการขยายตัว	7.2

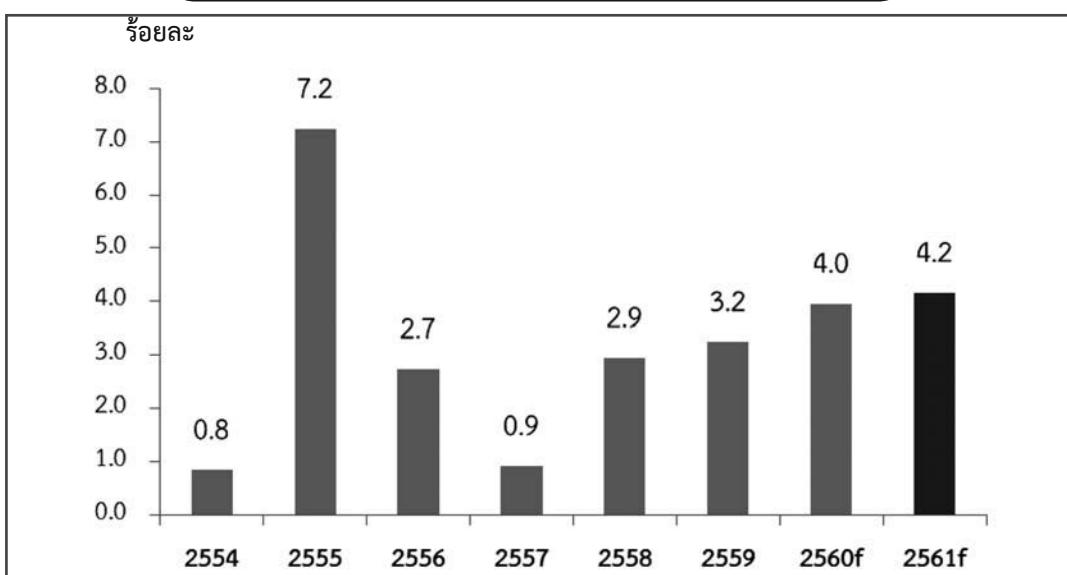
ที่มา: จากการคำนวณโดยสำนักงานนโยบายเศรษฐกิจและศึกษาพัฒนา

ผลการประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2560 และ 2561

→ เศรษฐกิจไทยในปี 2560 คาดว่าจะสามารถขยายตัวได้ร้อยละ 4.0 จากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.2 และเป็นการขยายตัวได้สูงกว่าที่ประมาณการเมื่อครั้งก่อนหน้า จากการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นต่อเนื่องตามเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวดีเจน โดยการส่งออกสินค้าขยายตัวต่อเนื่องในหลายหมวดสินค้าและในเกือบทุกตลาดส่งออก ในขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวยังดีขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้จ่ายภาคเอกชนยังมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยการบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มขยายตัวตามรายได้ของแรงงานในภาคการผลิตเพื่อการส่งออกและภาคการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้น รวมถึงได้รับปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มาตรการลดหย่อนภาษีเพื่อกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอยในช่วงปลายปี ส่วนการลงทุนภาคเอกชนเริ่มนิ่งมีแนวโน้มฟื้นตัวจากปีก่อนหน้าสอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นตามความชัดเจนของการดำเนินนโยบายภาครัฐ อาทิ โครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และการประกาศใช้ร่าง พรบ. พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ขณะที่แรงกระตุ้นจากภาครัฐยังมีอยู่ต่อเนื่อง

→ สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2561 คาดว่าเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.2 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.7 – 4.7) โดยมีการใช้จ่ายภาครัฐเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ ตามกรอบรายจ่ายลงทุนภาครัฐประจำปีงบประมาณ 2561 ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ พรบ. จัดทำงบประมาณกลางปีงบประมาณ 2561 วงเงิน 1.5 แสนล้านบาท และความคึกคักของโครงการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของภาครัฐที่สำคัญ โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านคมนาคม ขนส่งระยะเร่งด่วนปี 2559 และปี 2560 ที่คาดว่าจะมีโครงการขนาดใหญ่เริ่มเข้าสู่กระบวนการก่อสร้างได้มากขึ้น ในปี 2561 จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและช่วยสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนในประเทศได้มากขึ้น สำหรับอุปสงค์ภายในประเทศ คาดว่าเศรษฐกิจประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวได้ใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า ซึ่งจะกระทบต่อการส่งออกสินค้าและบริการของไทยอันเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยให้ขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ภาพที่ 1 ประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

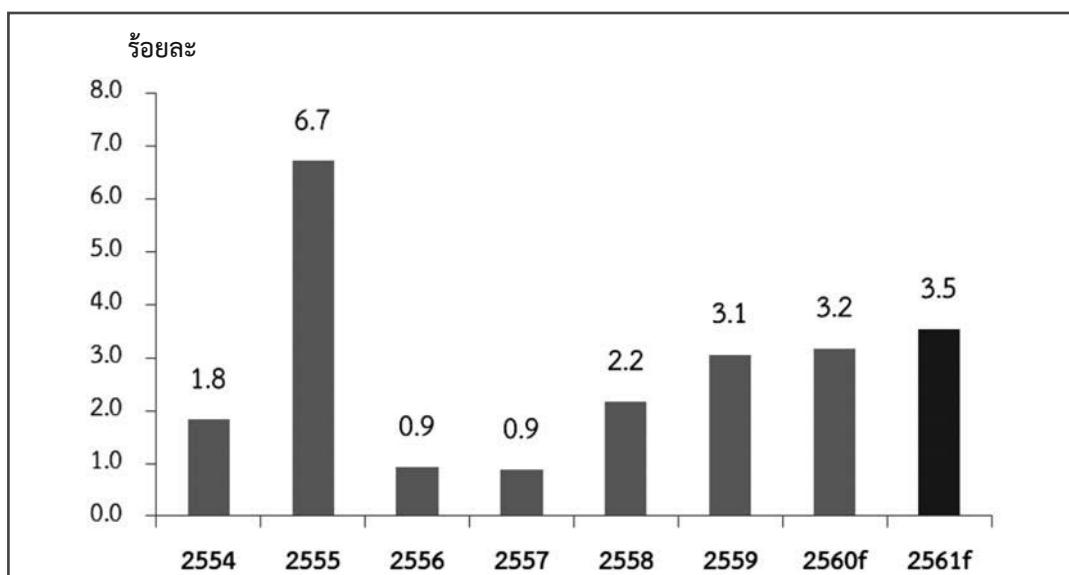
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

1. การบริโภคภาคเอกชนกี่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

→ สำหรับในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ ขยายตัวร้อยละ 3.5 ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 3.4 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ประกอบกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องยังคงเป็นปัจจัยขับเคลื่อนการขยายตัวของการใช้จ่ายภาคครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ได้ การหดตัวของราคัสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกร ยังคงเป็นปัจจัยกดดันการบริโภคภาคเอกชน ทั้งนี้ ในปี 2560 การบริโภคภาคเอกชนขยายตัวได้ร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับปี 2559

→ สำหรับในปี 2561 การบริโภคภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.5 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.0 – 4.0) จากภาพรวมเศรษฐกิจภายในประเทศที่ยังคงขยายตัวได้ดีอย่างต่อเนื่องทำให้การใช้จ่ายภาคครัวเรือนจะยังคงขยายตัวได้ดี ขณะที่รายได้ครัวเรือนนอกภาคเกษตรคาดว่าจะได้รับผลดีจากการลดแรงงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ ภาระการเงินที่ผ่อนคลายจะยังเป็นปัจจัยสนับสนุนการพื้นตัวขึ้นของการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ทั้งนี้ ต้องติดตามสถานการณ์ราคาที่ซ执政ทางการเกษตรที่ยังตกต่ำซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการบริโภคภาคเอกชนให้ขยายตัวได้ไม่ถูกตามที่คาดการณ์ไว้

ภาพที่ 2 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนกี่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

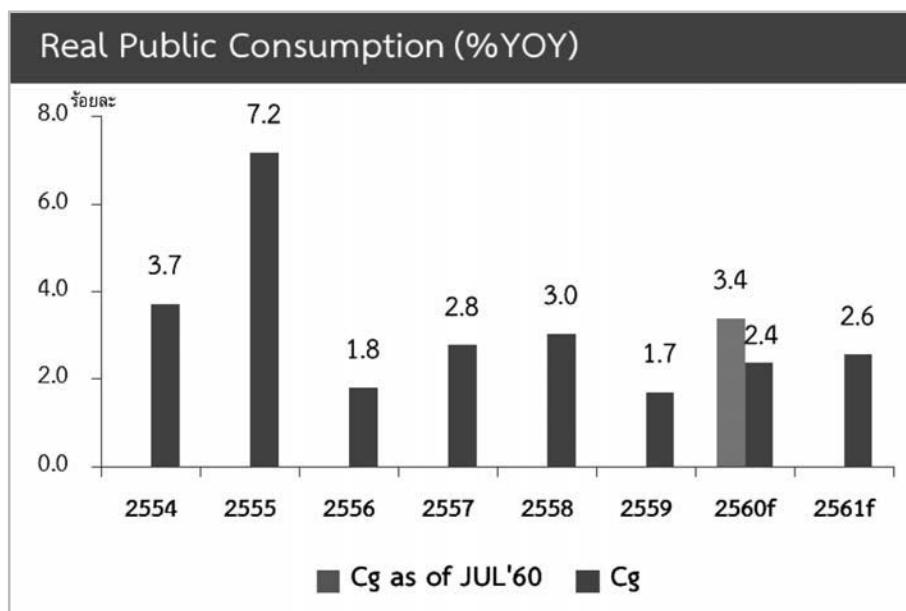
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

2. การบริโภคภาครัฐก้าวไปรังสรรค์แบบปริมาณลูกโซ่

➔ การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 0.2 ต่อปี โดยมีปัจจัยหลักมาจากการค่าตอบแทนแรงงานที่ขยายตัวร้อยละ 1.0 ต่อปี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินสาธารณะที่ขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี และการโอนเพื่อสวัสดิการสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินสำหรับสินค้าและบริการในระบบตลาดที่ขยายตัวร้อยละ 6.7 ต่อปี ขณะที่รายจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการลดลงร้อยละ 5.7 ต่อปี ทั้งนี้ รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของรัฐบาล ณ ราคาระประจำปี มีมูลค่า 647.3 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ต่อปี ประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงานขยายตัวร้อยละ 4.3 ต่อปี ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินขยายตัวร้อยละ 5.2 ต่อปี รายจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการลดตัวร้อยละ 4.7 ต่อปี ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาในประเทศ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเพิ่มขึ้น ขณะที่การโอนเพื่อสวัสดิการสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินสำหรับสินค้าและบริการในระบบตลาดขยายตัวร้อยละ 7.3 ต่อปี และรายได้จากการขายสินค้าและบริการให้ครัวเรือนและผู้ประกอบการขยายตัวร้อยละ 4.9 ต่อปี

➔ ในปี 2561 การบริโภคภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.9 – 3.9 ต่อปี) ตามกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2561 ที่คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบการอนุมัติวงเงินงบประมาณรายจ่ายจำนวน 2,900,000 ล้านบาท โดยในจำนวนนี้เป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายจำนวน 2,278,659 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 78.6 ของวงเงินงบประมาณรวม นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 ได้มีการอนุมัติการจัดสรรงบประมาณของงบประมาณเพิ่มเติมประจำปี 2561 วงเงิน 150,000 ล้านบาท ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2561 ในช่วงสี่เดือนแรก (ตุลาคม 2560 – มกราคม 2561) ในส่วนของรายจ่ายประจำสามาตรถเบิกจ่ายได้ 1,010,964 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ต่อปี และคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 44.4 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 3 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาครัฐก้าวไปรังสรรค์แบบปริมาณลูกโซ่

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

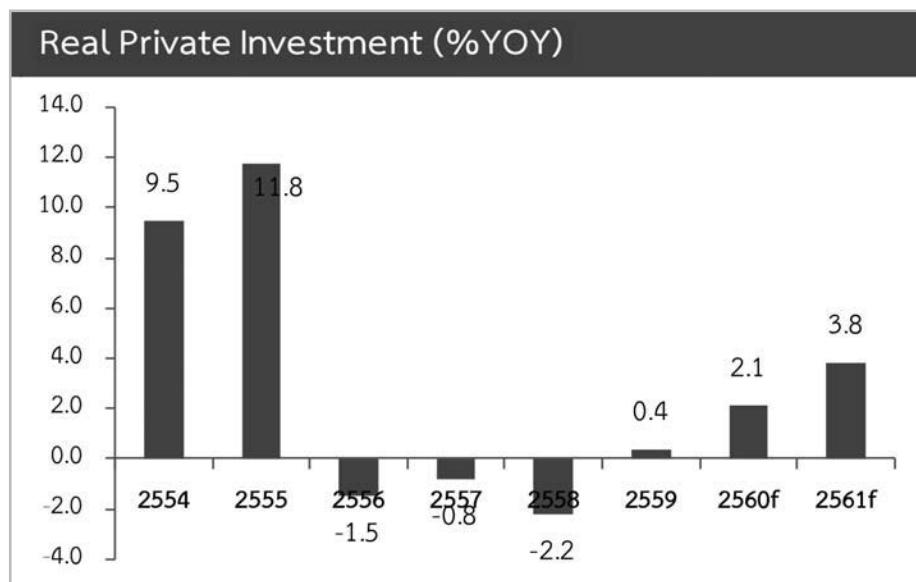
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

3. การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่

➔ การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 2.4 ต่อปี ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 2.5 ต่อปี ในไตรมาสก่อนหน้าตามการขยายตัวของการลงทุนในหมวดเครื่องมือเครื่องจักรที่ขยายตัวร้อยละ 3.4 ต่อปี โดยมีปัจจัยบางจาก การขยายตัวในหมวดเครื่องใช้สำนักงาน โดยเฉพาะกลุ่มอุปกรณ์สื่อสาร โทรคมนาคม และคอมพิวเตอร์ หมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง หมวดรถระบบบรรทุกหรือรถยกเพื่อใช้ในการพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณจำหน่ายรถยกที่เชิงพาณิชย์ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ที่ขยายตัวร้อยละ 9.5 ต่อปี ขณะที่การลงทุนในหมวดการก่อสร้างลดลงร้อยละ 2.3 ต่อปี เป็นผลจากการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัย ลดลงร้อยละ 4.0 ต่อปี อย่างไรก็ได้ การก่อสร้างอาคารไม่ใช่ที่อยู่อาศัยขยายตัวร้อยละ 1.5 ต่อปี จากการก่อสร้างในหมวดโรงแรม โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นสำคัญ ทั้งนี้ การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริงในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 1.7 ต่อปี

➔ สำหรับในปี 2561 การลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง คาดว่าจะขยายตัวได้ที่ร้อยละ 3.8 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.3 – 4.3 ต่อปี) ขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากความคึกคักของโครงการลงทุนภาครัฐโดยเฉพาะการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐในส่วนของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนหรือ Public Private Partnership: PPP รวมถึงความชัดเจนในการเร่งการลงทุนในโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development: EEC) และสัญญาณการจัดการเลือกตั้งที่มีแนวโน้มชัดเจน ซึ่งสร้างความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจและช่วยสนับสนุนและกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนให้เข้ามาขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศได้มากขึ้น

ภาพที่ 4 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนที่แท้จริง

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

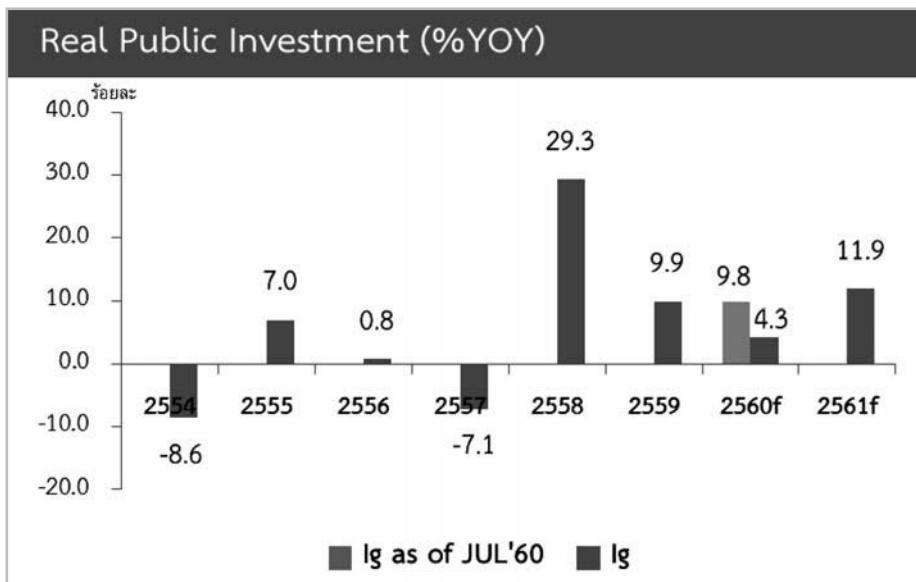
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

4. การลงทุนภาครัฐก้าวไปสู่แบบปริมาณลูกโซ่

→ การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงแบบปริมาณลูกโซ่ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 หดตัวร้อยละ -6.0 ต่อปี ต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ -1.6 เป็นผลมาจากการลงทุนรัฐบาลลดลงร้อยละ -10.0 ต่อปี และการลงทุนรัฐวิสาหกิจเร่งตัวขึ้นที่ร้อยละ 2.7 ต่อปี โดยการลงทุนภาครัฐที่แท้จริงสามารถแบ่งออกเป็น 1) การลงทุนในหมวดก่อสร้าง ในไตรมาส 4 ปี 2560 ลดลงร้อยละ -7.1 ต่อปี ต่อเนื่องจากที่ลดลงร้อยละ 1.8 ต่อปี ในไตรมาสก่อนหน้า เป็นผลจากการก่อสร้างรัฐบาลลดลงร้อยละ 12.9 ต่อปี ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเบิกจ่ายด้านการก่อสร้างของกระทรวงคมนาคมลดลง เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างต้องใช้เวลาในการดำเนินการเพิ่มขึ้น ประกอบกับการลดลงของการเบิกจ่ายเงินในโครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน เนื่องจากใกล้สิ้นสุดโครงการ สำหรับการก่อสร้างของรัฐวิสาหกิจเร่งตัวขึ้นร้อยละ 8.6 ต่อปี เนื่องจากมีโครงการใหม่ขนาดใหญ่เข้าสู่ช่วงการก่อสร้างเพิ่มเติม ขณะที่ยังมีโครงการต่อเนื่อง เช่น โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยของการเคหะแห่งชาติ โครงการปรับปรุงกิจกรรมประจำแผนหลักของการประปาคร่าวางเป็นต้น 2) การลงทุนในหมวดเครื่องจักรเครื่องมือ ในไตรมาส 4 ปี 2560 ลดลงร้อยละ 2.9 ต่อปี เป็นผลจากการลงทุนในหมวดเครื่องจักรเครื่องมือของรัฐวิสาหกิจลดลงร้อยละ 5.3 ต่อปี จากการลดลงในหมวดยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่งเป็นสำคัญ สำหรับการลงทุนในหมวดเครื่องจักรเครื่องมือรัฐบาลขยายตัวร้อยละ 0.2 ต่อปี

→ ในปี 2561 การลงทุนภาครัฐที่แท้จริงคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 11.8 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 11.3 – 12.3 ต่อปี) โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการใช้จ่ายภาครัฐที่จะเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งที่มีแนวโน้มเร่งรัดการเบิกจ่ายมากขึ้น ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2561 รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายลงทุนจำนวน 621,139 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.8 ของกรอบงบประมาณ 2561 และตั้งเป้าอัตราเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนไว้ที่ร้อยละ 88.0 ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2560 ในช่วงสี่เดือนแรก (ตุลาคม 2560 – มกราคม 2561) ในส่วนของรายจ่ายลงทุนสามารถเบิกจ่ายได้ 113.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ต่อปี และคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 18.3 ของกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 5 ประมาณการอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐก้าวไปสู่แบบปริมาณลูกโซ่

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

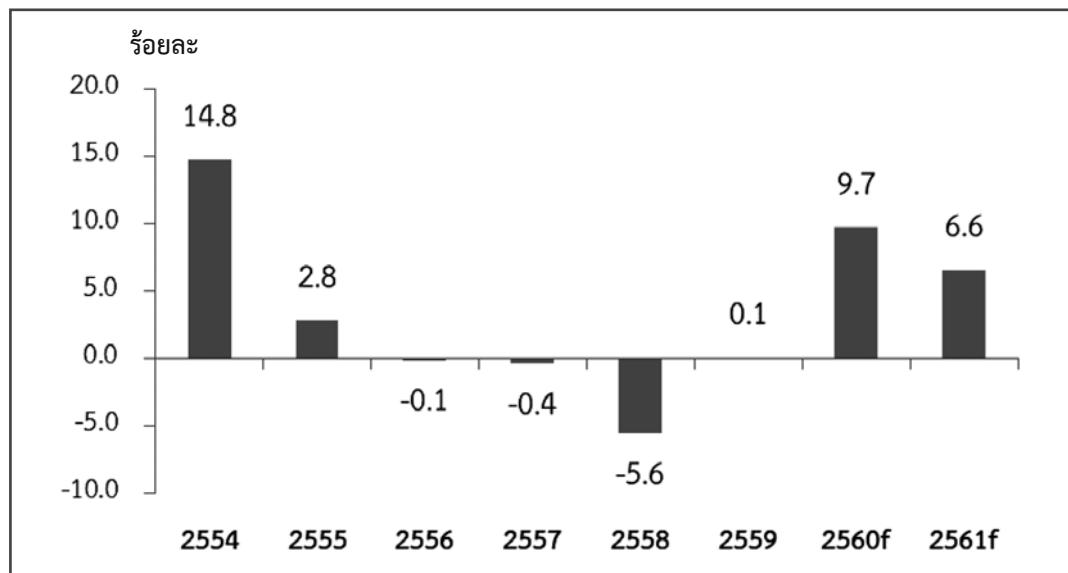
* หมายเหตุ f หมายถึงประมาณการ

5. มูลค่าส่งออกสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ

→ มูลค่าส่งออกสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ¹ ของปี 2560 อยู่ที่ 236.69 พันล้านдолลาร์สหรัฐ โดยนับเป็นมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ หรือนับเป็นการขยายตัวในระดับสูงสุดในรอบ 6 ปีที่ผ่านมา จากปัจจัยสนับสนุนจากเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวต่อเนื่อง ส่งผลทำให้การส่งออกของไทยไปยังตลาดสำคัญต่างๆ ยังคงขยายตัวได้ดีเกือบทุกตลาด โดยเฉพาะการส่งออกไปยังอินเดียและกลุ่ม CLMV มีมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกในด้านมิติสินค้า² ในปี 2560 พบร่วมสินค้าส่งออกขยายตัวได้ทั้งในหมวดเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ขยายตัวที่ร้อยละ 14.4 และ 10.0 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ โดยสินค้าที่เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในปีดังกล่าว ได้แก่ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ยาง สินค้าเกษตรกรรม ยานยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ และหากพิจารณาในด้านมิติรายประเทศ พบร่วมตลาดส่งออกที่เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ ได้แก่ ตลาดจีน กลุ่มประเทศไทยอาเซียน 9 สหรัฐฯ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 23.7 8.9 8.3 8.9 7.6 และ 25.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ

→ ในปี 2561 สศค. คาดว่ามูลค่าส่งออกสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐจะขยายตัวร้อยละ 6.6 (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 6.1 ถึง 7.1) ขยายตัวชะลอลงจากปีก่อนหน้า เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจโลกจะมีการฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป และยังคงมีปัจจัยเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของนโยบายทางการค้าของประเทศคู่ค้าสำคัญ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน และปัญหาภัยมิรัฐศาสตร์ ทั้งนี้ หากพิจารณาจากมูลค่าการส่งออกตามระบบกรมศุลกากรล่าสุดในเดือนมกราคม ปี 2561 พบร่วมมูลค่าการส่งออกขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 17.6 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน นับเป็นระดับการขยายตัวสูงสุดในรอบ 62 เดือน

ภาพที่ 6 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่าส่งออกสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

¹ มูลค่าการส่งออกสินค้าตามระบบดุลการชำระเงิน (รายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทย)

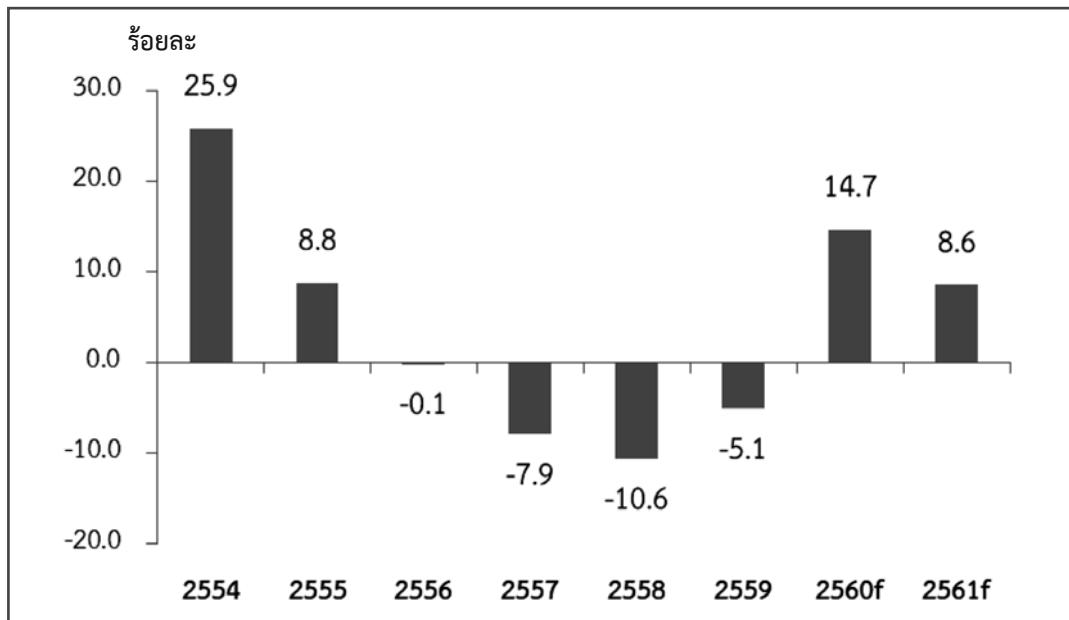
² มูลค่าการส่งออกสินค้าตามระบบกรมศุลกากร (คำนวณโดย สศค.)

6. มูลค่านำเข้าสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ

→ มูลค่านำเข้าสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ³ของปี 2560 อยู่ที่ 222.8 พันล้านдолลาร์สหรัฐ โดยนับเป็นการกลับมาขยายตัวจากการหดตัวในปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา มูลค่าการนำเข้าในด้านมิติสินค้า⁴ ในปี 2560 พบว่า ขยายตัวได้ในทุกหมวดสินค้านำเข้าสำคัญ อาทิ สินค้า เชือเพลิงและสินค้าวัตถุดิบ และกึ่งสำเร็จรูปขยายตัวระดับสูงที่ร้อยละ 30.4 และ 18.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ตามลำดับ สำหรับหมวดสินค้าทุน สินค้าอุปโภคบริโภค และยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง ขยายตัวได้ต่อเนื่องเช่นเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ หมวดสินค้าทุนขยายตัวที่ร้อยละ 8.1 จากผลิตภัณฑ์โลหะและเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเป็นสำคัญ หมวดสินค้าอุปโภคบริโภคขยายตัวที่ร้อยละ 6.4 ตามการขยายตัว สินค้าน้ำและผลิตภัณฑ์น้ำ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม และเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน ส่วนหมวดยานพาหนะ ขยายตัวที่ร้อยละ 4.5 จากการนำเข้ารถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และส่วนประกอบ และส่วนประกอบอุปกรณ์ ยานยนต์ที่ขยายตัวได้เป็นสำคัญ

→ ในปี 2561 ศศค. คาดว่ามูลค่านำเข้าสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐจะขยายตัวที่ร้อยละ 8.6 (โดยมี ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 8.1 ถึง 9.1) ขยายตัวชะลอลงจากปีก่อน ทั้งนี้ หากพิจารณา มูลค่าการนำเข้าตามระบบ กรมศุลกากรล่าสุดในเดือนมกราคม ปี 2561 พบว่า มูลค่าการนำเข้าขยายตัวที่ร้อยละ 24.3 ส่วนหนึ่งจาก ความได้เปรียบด้านอัตราแลกเปลี่ยนและการส่งออกที่ขยายตัวดีตามปริมาณการค้าโลกส่งผลให้การนำเข้ามีการ ขยายตัวเร่งขึ้น

ภาพที่ 7 ประมาณการอัตราการขยายตัวของมูลค่านำเข้าสินค้าในรูปдолลาร์สหรัฐ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

³ มูลค่าการนำเข้าตามระบบดุลการชำระเงิน (รายงานโดยธนาคารแห่งประเทศไทย)

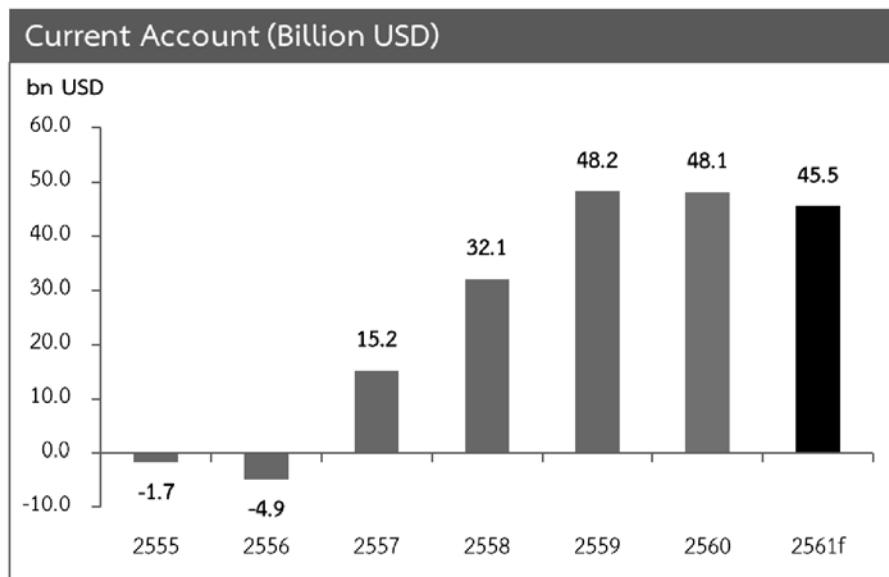
⁴ มูลค่าการนำเข้าสินค้าตามระบบกรมศุลกากร (คำนวณโดย ศศค.)

7. ดุลบัญชีเดินสะพัด

→ ดุลบัญชีเดินสะพัดในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2560 เกินดุลทั้งสิ้น 11.3 พันล้านдолลาร์สหรัฐ เกินดุลลดลงจากไตรมาสก่อนที่เกินดุล 13.9 พันล้านдолลาร์สหรัฐ โดยในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินเกินดุลทั้งสิ้น 6.5 พันล้านдолลาร์สหรัฐ ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ดุลบริการรายได้ และเงินโอนเกินดุลอยู่ที่ 4.8 พันล้านдолลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า จากรายรับจากภาคการท่องเที่ยวที่ยังคงขยายตัวได้ดี ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดทั้งปี 2560 เกินดุลทั้งสิ้น 48.1 พันล้านдолลาร์สหรัฐ เกินดุลลดลงจากปีก่อนหน้าที่เกินดุล 48.2 พันล้านдолลาร์สหรัฐ

→ ในปี 2561 คาดว่าดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุล 45.5 พันล้านдолลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.1 ของ GDP (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ 45.0 ถึง 46.0 พันล้านдолลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 8.6 ถึง 9.6 ของ GDP) เกินดุลลดลงจากปี 2560 (ภาพที่ 8) โดยคาดว่าดุลการค้าตามระบบดุลการชำระเงินจะเกินดุลทั้งสิ้น 29.3 พันล้านдолลาร์สหรัฐ เกินดุลลดลงจากปี 2560 เนื่องจากคาดว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยคื้หักส่วนมากจะชะลอตัวลงจากปี 2560 นอกจากนี้ คาดว่ามูลค่าสินค้านำเข้าจะขยายตัวในอัตราเร่งขึ้นมาก และมากกว่าการขยายตัวของมูลค่าสินค้าส่งออก สำหรับด้านดุลบริการรายได้ และเงินโอนคาดว่าจะกลับมาเกินดุล 16.2 พันล้านдолลาร์สหรัฐ เนื่องจากรายได้สุทธิจากการท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ตามจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่คาดว่าจะสูงถึง 38.2 ล้านคนในปี 2561

ภาพที่ 8 ประมาณการดุลบัญชีเดินสะพัด

ที่มา: ศบท. รวบรวมและคาดการณ์โดย ศศค.

8. อัตราเงินเฟ้อกัวipo

→ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปของปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 0.7 เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ที่อยู่ที่ร้อยละ 0.2 โดยสาเหตุหลักของการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเฟ้อ คือราคาน้ำมันขยายปลีกในประเทศที่สูงขึ้นตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก โดยจากตารางด้านล่าง จะเห็นได้ว่าในช่วงปี 2560 ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในหมวดพาหนะ ขนส่ง และการสื่อสาร มีการปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.35 นอกจากนี้ ราคасินค้าหมวดสำคัญที่มีการปรับเพิ่มขึ้น ได้แก่ ราคасินค้า

หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์ ที่มีการปรับราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 เนื่องจากมีการปรับเพิ่มภาษีสรรพสามิตในช่วงเดือนกันยายน 2560 ขณะที่ราคางานค้าประเภทอื่น มีทิศทางทรงตัวใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า ทำให้ภาคร่วมทั้งปี อัตราเงินเฟ้อจึงมีการปรับเพิ่มในอัตราที่ไม่สูงมากนัก

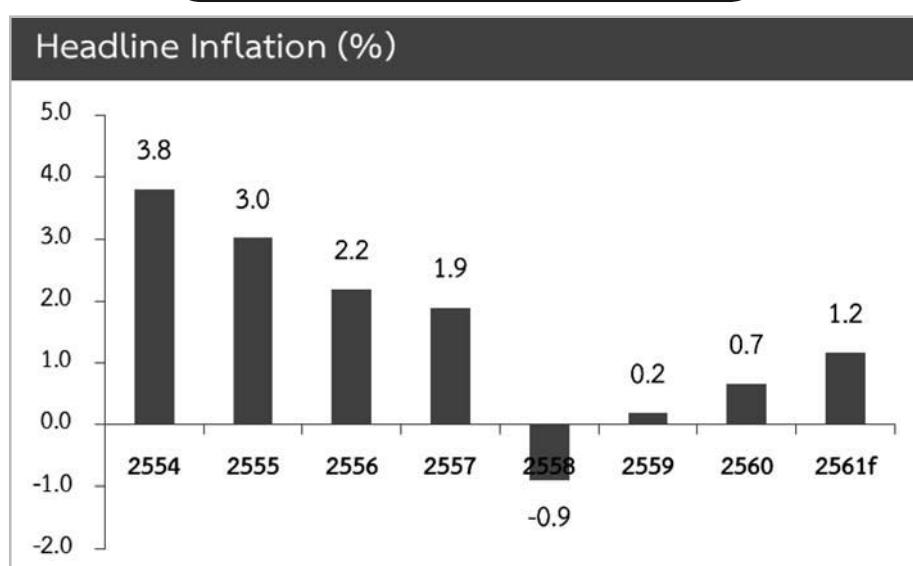
ตารางที่ 9 อัตราการขยายตัวของราคสินค้าหมวดต่างๆ ในปี 2560

หมวด	trend	ร้อยละ
อาหารและเครื่องดื่ม		0.00
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า		-0.02
หมวดเคหสาน		0.17
ตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล		0.27
พาหนะ ขนส่ง และการสื่อสาร		2.35
การบันเทิง การศึกษา และศาสนา		0.56
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์		2.98

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

➔ สำหรับปี 2561 คาดว่าอัตราเงินเพื่อมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้ามาอยู่ที่ร้อยละ 1.2 (ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 ถึง 1.7) โดยมีสาเหตุหลักจากการเพิ่มขึ้นของสมมติฐานราคาน้ำมันดิบ เป็นสำคัญ รวมถึงอุปสงค์ในประเทศที่ขยายตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้อัตราเงินเพื่อมีทิศทางเร่งขึ้นจากปี 2560 อย่างไรก็ได้ การเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเพื่อมีทิศทางจำกัด เนื่องจากการแข็งค่าของเงินบาทจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ราคาสินค้านำเข้าหดหายไปมาก ไม่สูงมากนัก

ภาพที่ 9 ประมาณการอัตราเงินเฟ้อทั่วไป

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (ศศค.)

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลัง
ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561
(ตุลาคม 2560 – ธันวาคม 2560)

ภาคการคลัง

รายงานสรุปสถานการณ์ด้านการคลังไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ตุลาคม 2560 – ธันวาคม 2560)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

○ ปีงบประมาณ 2561 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการคลังเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจไทยอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล (Expansionary Fiscal Policy) จำนวน 450,000 ล้านบาท หรือ ประมาณร้อยละ 2.8 ของ GDP¹ โดยแบ่งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2561 จำนวน 2,900,000 ล้านบาท นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีการเบิกจ่ายเงินกู้ของงบประมาณ ได้แก่ (1) การเบิกจ่ายเงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Development Policy Loan: DPL) และ (2) โครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน

○ ในไตรมาสแรกปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิหลังหักการจัดสรร อปท. ได้ 547,678 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 23,732 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.5 และต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ -0.1 ต่อปี สำหรับการเบิกจ่ายสามารถเบิกจ่ายได้ทั้งสิ้น 967,456 ล้านบาท ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า 1,649 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ -0.2 ต่อปี โดยรายจ่ายปีปัจจุบันเบิกจ่ายได้จำนวน 897,768 ล้านบาท เพิ่มขึ้nr้อยละ 2.5 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 31.0 ของกรอบวงเงินงบประมาณ (2,900,000 ล้านบาท) ทั้งนี้ ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน 416,056 ล้านบาท

○ หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 มีจำนวน 6,371,416.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 41.76 ของ GDP และเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสูง 45,947.43 ล้านบาท ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 95.36 และ (2) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาวถึงร้อยละ 91.21 อย่างไรก็ได้ หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 60 ของ GDP

ผลการดำเนินนโยบายการคลังในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)

1. ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาล

ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60) รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สุทธิหลังหักการจัดสรร อปท. ได้ 547,678 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 23,732 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.5 แต่ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ -0.1 ต่อปี ทั้งนี้ ผลการจัดเก็บรายได้ตามหน่วยงานจัดเก็บสรุปได้ ดังนี้

¹ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย (GDP) ปี 2561 เท่ากับ 16,066,300.0 ล้านบาท

กรมสรรพากร

กรมสรรพากรจัดเก็บรายได้รวมทั้งสิ้น 370,623 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 4,309 ล้านบาท หรือร้อยละ -1.1 แต่สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 1.0 ต่อปี โดยภาษีที่จัดเก็บได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ (1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม จัดเก็บได้ 192,245 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 ต่อปี แต่จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการ 3,424 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ -1.7 (2) ภาษีเงินได้ปีโตรเลียม จัดเก็บได้ 392 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -52.7 ต่อปี จัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการ 458 ล้านบาท หรือร้อยละ -53.9 ต่อปี อย่างไรก็ดี ภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บได้ 97,020 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -4.2 ต่อปี และจัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 169 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.2

กรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิตจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 117,743 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 388 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.3 แต่ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนที่ร้อยละ -10.8 ต่อปี โดยภาษีที่จัดเก็บได้สูงกว่าเป้าหมาย ได้แก่ ภาษีรถยนต์จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 2,409 ล้านบาท หรือร้อยละ 9.7 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 ต่อปี เนื่องจากปริมาณรถยนต์ที่ชำระภาษีสูงกว่าที่ประมาณการไว้ ภาษีเบียร์ จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 483 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.9 และภาษียาสูบ จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการ 271 ล้านบาท

กรมศุลกากร

กรมศุลกากรจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 28,493 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการ 807 ล้านบาท หรือร้อยละ -2.8 แต่สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10.8 ต่อปี โดยเป็นผลจากการจัดเก็บอากรขาเข้า ต่ำกว่าเป้าหมายจำนวน 1,257 ล้านบาท หรือร้อยละ -4.4 แต่สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 9.1 เนื่องจากการนำเข้าสินค้าที่ใช้สิทธิพิเศษทางภาษีมีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้ มูลค่าการนำเข้าในรูปдолลาร์สหรัฐ และในรูปเงินบาทในช่วง 2 เดือนแรกปีงบประมาณ 2561 ขยายตัวร้อยละ 13.6 และ 7.8 ต่อปี ตามลำดับ โดยสินค้าที่จัดเก็บอากรขาเข้าได้สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ยานบกและส่วนประกอบ (2) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (3) เครื่องจักรและเครื่องใช้กล (4) ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า และ (5) พลาสติก

รัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจนำส่งรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 43,313 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 9,556 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.3 แต่ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ -4.2 ต่อปี โดยรัฐวิสาหกิจที่นำส่งรายได้สูงกว่าประมาณการ 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) สำนักงานสภากินแบ่งรัฐบาล (2) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (3) กองทุนรวมวายภัยภักดิ์ (4) การท่าเรือแห่งประเทศไทย และ (5) การประปาส่วนภูมิภาค

หน่วยงานอื่น

หน่วยงานอื่นจัดเก็บรายได้รวมได้ทั้งสิ้น 59,155 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการ 4,848 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.9 และสูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 10.6 ต่อปี เนื่องจากการรับรู้ส่วนเกินจากการจำหน่ายพันธบัตร (Premium) เป็นสำคัญ

**ตารางที่ 1 ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุกრีในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561
(ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)**

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ 2561		ประมาณการตามเอกสารงบประมาณ	
	(ต.ค. 59 – ธ.ค. 60)	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี	จำนวน	เปลี่ยนแปลงร้อยละต่อปี
1. กรมสรรพากร	370,623	1.0	-4,309	-1.1
2. กรมสรรพสามิต	117,743	-10.8	388	0.3
3. กรมศุลกากร	28,493	10.8	-807	-2.8
รวมรายได้ 3 กรมจัดเก็บ	516,859	-1.5	-4,728	-0.9
4. รัฐวิสาหกิจ	43,313	-4.2	9,556	28.3
5. หน่วยงานอื่น	59,155	10.6	4,848	8.9
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	619,327	-0.6	9,676	1.6
หัก	71,649	-4.6	-14,056	-16.4
รวมรายได้สุทธิ (Net)	547,678	-0.1	23,732	4.5

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

2. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)

การเบิกจ่ายงบประมาณรวมในไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 เท่ากับ 967,456 ล้านบาท ต่ำกว่าปีก่อนหน้า 1,649 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ -0.2 ต่อปี โดยรายจ่ายปีปัจจุบันเบิกจ่ายได้จำนวน 897,768 ล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.5 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเบิกจ่ายร้อยละ 31.0 ของกรอบวงเงินงบประมาณ (2,900,000 ล้านบาท) สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณเหลือ้มปีเบิกจ่ายได้ 69,688 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -25.1 ต่อปี

ทั้งนี้ รายจ่ายปีปัจจุบันจำนวน 897,768 ล้านบาท ประกอบด้วย (1) รายจ่ายประจำ 810,586 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 35.6 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำหลังโอนเปลี่ยนแปลง (2,278,482 ล้านบาท) และ (2) รายจ่ายลงทุน 87,182 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -5.4 ต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 14.0 ของกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายลงทุนหลังโอนเปลี่ยนแปลง (621,518 ล้านบาท) โดยในปีงบประมาณ 2561 มีรายจ่ายที่สำคัญ เช่น เงินอุดหนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 121,412 ล้านบาท รายจ่ายชำระหนี้ของกระทรวงการคลัง 78,049 ล้านบาท เงินอุดหนุนของกระทรวงศึกษาธิการ 73,114 ล้านบาท เป็นต้น

ตารางที่ 2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)

ประเภทรายจ่าย (หน่วย: ล้านบาท)	วงเงิน	ปีงบประมาณ		
		2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี	อัตราการเบิก จ่าย
1. รายจ่ายปัจจุบัน	2,900,000	897,768	2.5	31.0
1.1 รายจ่ายประจำ	2,278,482	810,586	3.4	35.6
1.2 รายจ่ายลงทุน	621,518	87,182	-5.4	14.0
2. รายจ่ายจากการคลัง	320,409	69,688	-25.1	
3. รายจ่ายรวม (1+2)	3,220,409	967,456	-0.2	

ที่มา : กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีการเบิกจ่ายเงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (DPL) ตั้งแต่เริ่มโครงการ (เดือนเมษายน 2554) จนถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2560 มีจำนวน 36,307 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.4 ของวงเงิน 39,285 ล้านบาท โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 มีการเบิกจ่ายจำนวน 355 ล้านบาท และ (3) โครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน มีการเบิกจ่ายทั้งสิ้น 65,958 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.2 ของวงเงิน 78,295 ล้านบาท โดยในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 มีการเบิกจ่ายจำนวน 634 ล้านบาท

ตารางที่ 3 ผลการเบิกจ่ายเงินกู้นอกรอบงบประมาณ

โครงการ (หน่วย: ล้านบาท)	วงเงินที่ ได้รับ ^{อัมมติ}	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	ตั้งแต่เริ่ม ^{โครงการ} จนถึงสิ้น ^{เดือนธ.ค.} 60	ร้อยละ ^{ของ} วงเงินที่ ^{ได้รับ} ^{อัมมติ}
1. เงินกู้เพื่อฟื้นฟู เศรษฐกิจและ พัฒนาโครงสร้าง พื้นฐาน (DPL)	39,285	-	286	7,382	14,998	6,646	4,184	1,938	510	36,307	92.4
2. โครงการเงินกู้เพื่อ ^{การพัฒนาระบบ} บริหารจัดการ ^{ทรัพยากรน้ำและ} ระบบขนส่งทาง ^{ถนนระยะเร่งด่วน}	78,295	-	-	-	-	-	13,297	43,713	8,314	65,958	84.2

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

กล่าวโดยสรุปในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 รัฐบาลมีการเบิกจ่ายเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ ทั้งสิ้น 986,445 ล้านบาท ซึ่งแบ่งออกเป็น (1) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2560 จำนวน 897,768 ล้านบาท (2) รายจ่ายจากงบประมาณปีก่อนจำนวน 69,688 ล้านบาท (3) การเบิกจ่ายเงินกู้นongบประมาณ จำนวน 989 ล้านบาท

3. ฐานะการคลังในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)

ฐานะการคลังในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 พบร่วมกับ รัฐบาลมีรายได้นำส่งคลังจำนวน 551,400 ล้านบาท และมีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 969,456 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินงบประมาณขาดดุลจำนวน -416,056 ล้านบาท และเมื่อร่วมกับดุลเงินงบประมาณที่ขาดดุล -87,845 ล้านบาท ทำให้ดุลเงินสด ก่อนภักดุลจำนวน -503,901 ล้านบาท ทั้งนี้ รัฐบาลได้บริหารเงินสดให้สอดคล้องกับความต้องการใช้เงิน โดยใช้มาตรการขาดดุลด้วยการกู้เงินจำนวน 161,053 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลเงินสด (หลังการกู้เงินเพื่อชดเชย การขาดดุล) ขาดดุลจำนวน -342,848 ล้านบาท และส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 นี้จำนวน 180,910 ล้านบาท

ตารางที่ 4 ฐานะการคลังในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2561 (ต.ค. 60 – ธ.ค. 60)

(หน่วย:ล้านบาท)	ปีงบประมาณ		เปรียบเทียบ	
	ปีงบม. 2561	ปีงบม. 2560	จำนวน	เปลี่ยนแปลง ร้อยละต่อปี
1. รายได้	551,400	549,742	1,658	0.3
2. รายจ่าย	967,456	969,105	-1,649	-0.2
3. ดุลเงินงบประมาณ	-416,056	-419,363	3,307	0.8
4. ดุลเงินงบประมาณ	-87,845	-51,217	-36,628	-71.5
5. ดุลเงินสดก่อนกู้ (3+4)	-503,901	-470,580	-33,321	-7.1
6. เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล	161,053	104,187	56,866	54.6
7. ดุลเงินสดหลังกู้ (5+6)	-342,848	-366,393	23,545	6.4
8. เงินคงคลังปลายงวด	180,910	74,907	106,003	141.5

ที่มา: กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

4. หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 มีจำนวน 6,371,416.12 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 41.76 ของ GDP และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนก่อนหน้า หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นสูง 45,947.43 ล้านบาท โดยเป็น (1) หนี้ของรัฐบาลจำนวน 5,027,438.43 ล้านบาท (2) หนี้รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน จำนวน 940,263.45 ล้านบาท (3) หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน) จำนวน 393,062.98 ล้านบาท และ (4) หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐจำนวน 10,651.26 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ระดับหนี้สาธารณะคงค้างยังอยู่ในระดับที่มีเสถียรภาพ สะท้อนได้จาก (1) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ในประเทศถึงร้อยละ 95.36 ของหนี้สาธารณะคงค้าง (2) หนี้สาธารณะคงค้างเป็นหนี้ระยะยาวถึงร้อยละ 91.21 ของหนี้สาธารณะคงค้าง และ (3) สัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP ยังอยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่ไม่เกินร้อยละ 60.0 ของ GDP

ตารางที่ 5 หนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560

หนี้สาธารณะคงค้าง (หน่วย: ล้านบาท)	ณ เดือน ธ.ค. 60	% of GDP
1. หนี้ของรัฐบาล	5,027,438.43	32.95
2. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน	940,263.45	6.16
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน (รัฐบาลค้ำประกัน)	393,062.98	2.58
4. หนี้หน่วยงานอื่นของรัฐ	10,651.26	0.07
หนี้สาธารณะรวม	6,371,416.12	41.76

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทย ในไตรมาส 4 ปี 2560

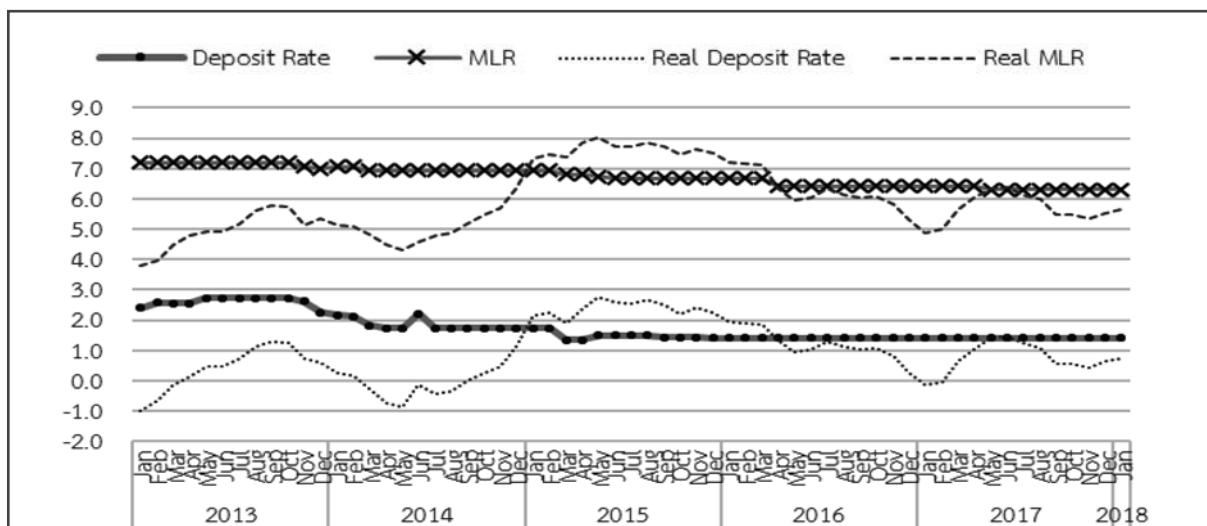
ภาคการเงิน

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินไทยในไตรมาส 4 ปี 2560

○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทรงตัวในระดับต่ำ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะเวลา 1 ปีของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวที่ร้อยละ 1.40 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง ทรงตัวที่ร้อยละ 6.32 ต่อปี (ภาพที่ 1) ทั้งนี้ อัตราเงินเพื่อที่อยู่ในระดับต่ำต่อเนื่องส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่แท้จริง¹ ณ เดือนธันวาคม 2560 อยู่ที่ร้อยละ 0.72 ต่อปี ขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ 5.63 ต่อปี

○ ในปี 2561 คาดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ นอกเหนือไปจากนี้คาดว่าคณะกรรมการนโยบายการเงินจะคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ในระดับต่ำเนื่อง เพื่อส่งผ่านต้นทุนทางการเงินที่ต่ำเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ

ภาพที่ 1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์

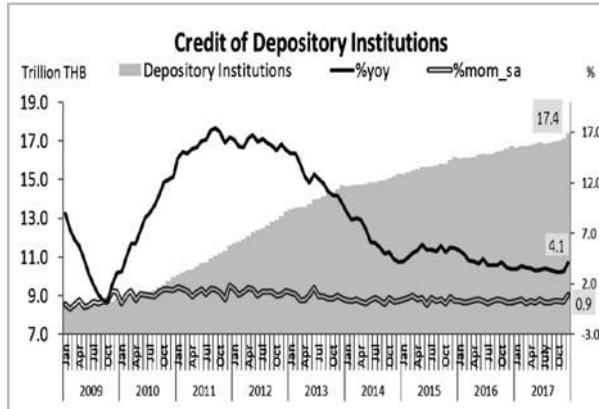
ที่มา: ศบท. / ประมวลผลโดย สคด.

○ ยอดคงค้างสินเชื่อและเงินรับฝากในสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน² (Depository Institutions) ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 ยังคงขยายตัว (ภาพที่ 2 และภาพที่ 3) โดยสถาบันการเงินที่รับฝากเงินมียอดคงค้างของสินเชื่อจำนวน 17.4 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 4.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือขยายตัวร้อยละ 0.9 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังหักผลทางฤดูกาล) นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ตามผู้ให้สินเชื่อ โดยเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 3 ปี 60 พบร่วมสินเชื่อในธนาคารพาณิชย์และสินเชื่อในสถาบันการเงินเฉพาะกิจขยายตัวเร่งขึ้น ด้านเงินรับฝาก ณ เดือนธันวาคม 2560 มียอดคงค้างจำนวน 18.8 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือขยายตัวร้อยละ 0.7 จากไตรมาสก่อนหน้า (หลังหักผลทางฤดูกาล) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า เงินรับฝากขยายตัวในส่วนของธนาคารพาณิชย์ ขณะที่เงินฝากในสถาบันการเงินเฉพาะกิจชะลอลง

1 คำนวณโดยนำอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนเฉลี่ย หักอัตราเงินเพื่อในช่วงเดียวกัน

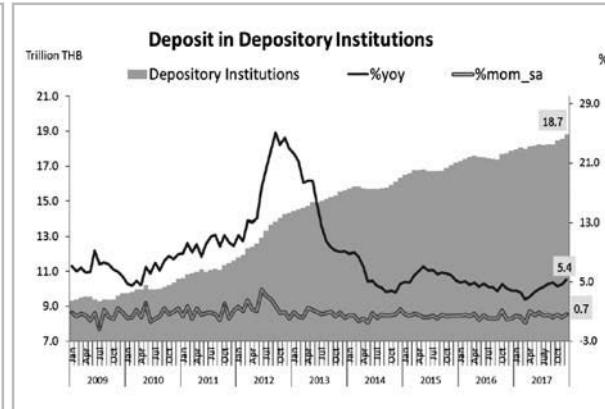
2 'ได้แก่' ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ สาขาระบบทั่วไป และกองทุนรวมตลาดเงิน

ภาพที่ 2 สินเชื่อในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

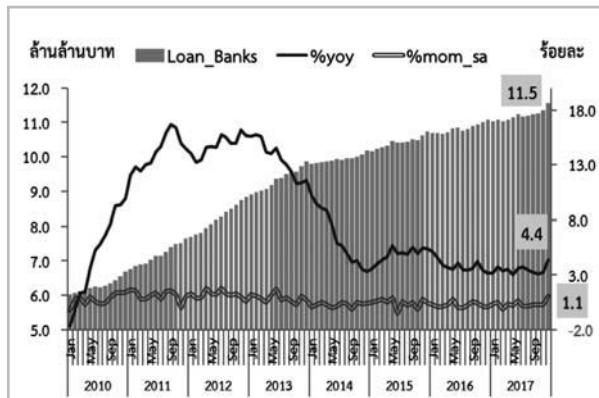
ภาพที่ 3 เงินฝากในสถาบันรับฝากเงิน

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

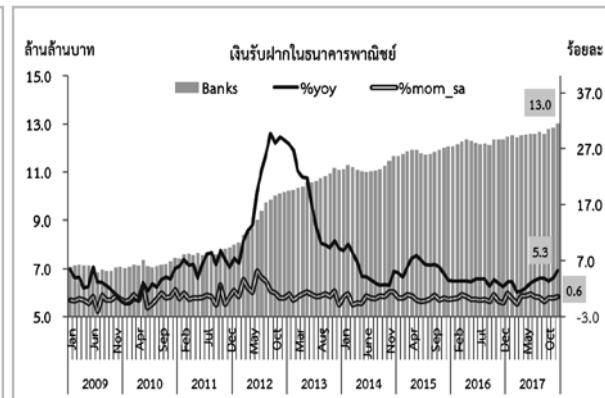
○ ยอดคงค้างสินเชื่อและเงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 เร่งขึ้น เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 4 และภาพที่ 5) โดยธนาคารพาณิชย์มียอดคงค้างสินเชื่อจำนวน 11.5 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 4.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และเมื่อจัดผลทางฤทธิ์ผลแล้ว ขยายตัวร้อยละ 1.1 จากไตรมาสก่อนหน้า เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า และตัวนเงินรับฝากมียอดคงค้างจำนวน 13.0 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 5.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และเมื่อจัดผลของฤทธิ์ผลแล้ว ขยายตัวร้อยละ 0.6 จากไตรมาสก่อนหน้า เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า

ภาพที่ 4 สินเชื่อในธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

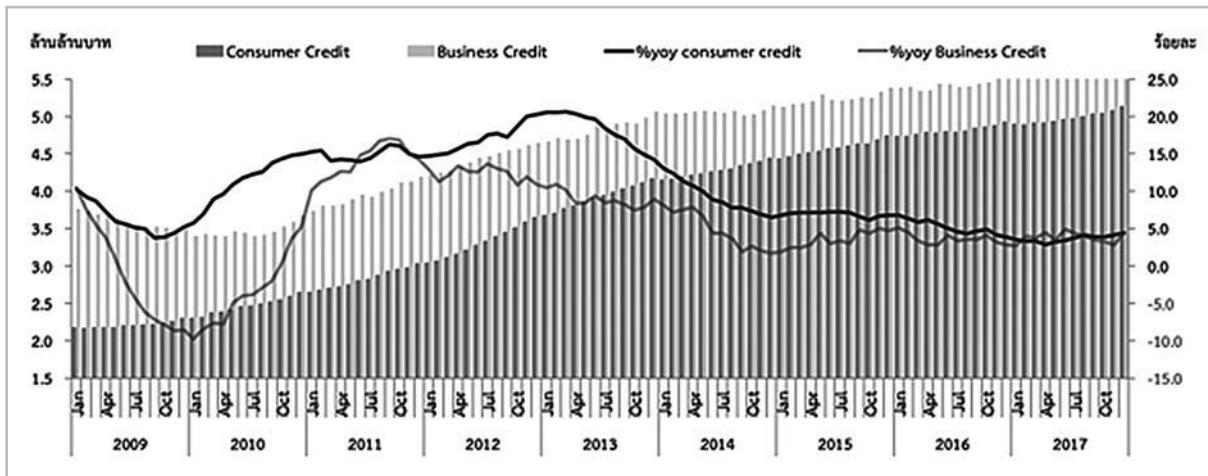
ภาพที่ 5 เงินรับฝากในธนาคารพาณิชย์

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

○ เมื่อพิจารณาตามประเภทสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2560 พบร้า หั้งสินเชื่อธุรกิจและสินเชื่ออุปโภคบริโภคยังคงขยายตัว (ภาพที่ 6) โดยสินเชื่อที่ให้แก่ภาคธุรกิจซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 53 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวร้อยละ 4.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 47 ของสินเชื่อรวม ขยายตัวร้อยละ 4.4 จากช่วงเดียวกันปีก่อน

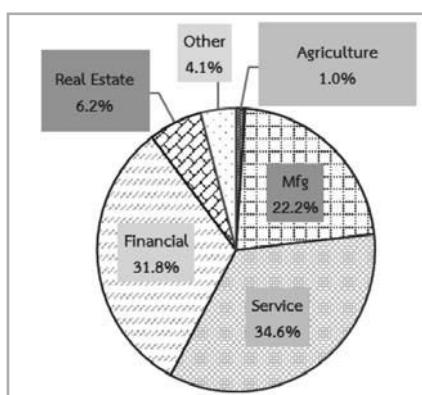
ภาพที่ 6 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคและสินเชื่อธุรกิจของธนาคารพาณิชย์

ที่มา: บปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

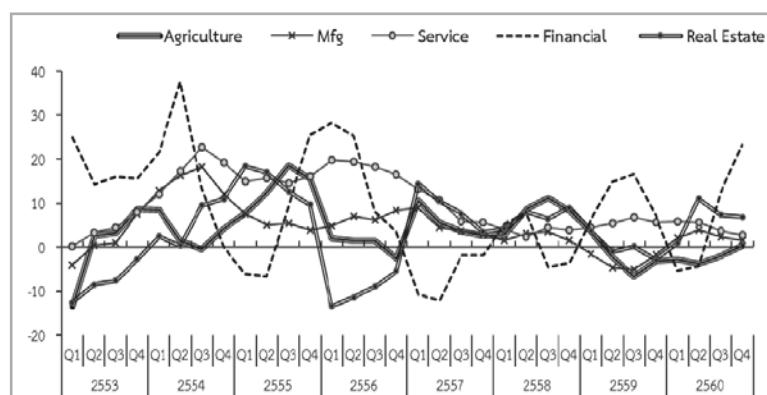
○ ในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ยอดคงค้างสินเชื่อธุรกิจในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาส ก่อนหน้า จากการขยายตัวของสินเชื่อภาคการผลิต สินเชื่อภาคบริการ และภาคการเงิน (ภาพที่ 8) โดยยอดคงค้างสินเชื่อภาคการผลิต ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 22.2 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวชะลอลงร้อยละ 1.6 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อภาคบริการซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 34.6 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 2.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อภาคสถาบันการเงินที่มีสัดส่วนร้อยละ 31.8 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 23.3 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ขณะที่ยอดคงค้างสินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 6.2 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวชะลอลงที่ร้อยละ 6.8 จากช่วงเดียวกันปีก่อน ยอดคงค้างสินเชื่อภาคเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 1.0 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 0.2 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อภาคอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 4.1 ของสินเชื่อธุรกิจ ขยายตัวร้อยละ 12.6 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 7 สินเชื่อแยกตามภาคส่วนธุรกิจ

ที่มา: บปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

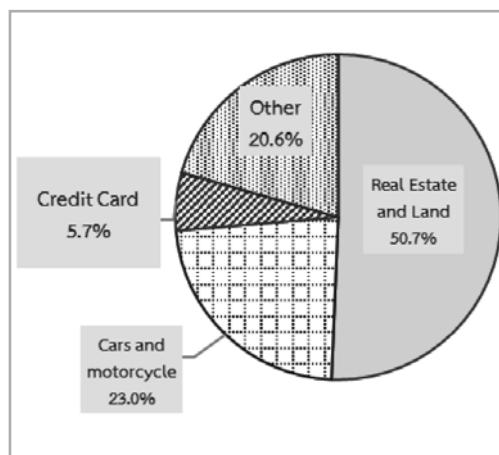
ภาพที่ 8 การขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจ

ที่มา: บปท. / ประมวลผลโดย ศศค.

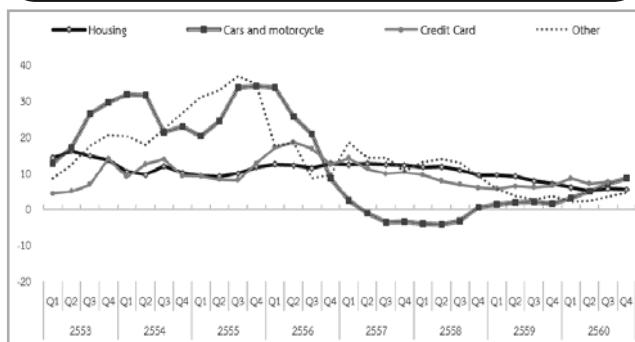
○ ในไตรมาส 4 ปี 2560 ยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคในธนาคารพาณิชย์ขยายตัวที่ร้อยละ 6.1 จากช่วงเดียวกันปีก่อน (ภาพที่ 10) โดยยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.7 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 8.2 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ตามปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตที่ขยายตัวจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 11) ขณะที่สินเชื่อเพื่อซื้อรถหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.0 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 8.4 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อท่องเที่ยวอ่าศัยซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.7 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภค ขยายตัวร้อยละ 5.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ภาพที่ 9 โครงสร้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

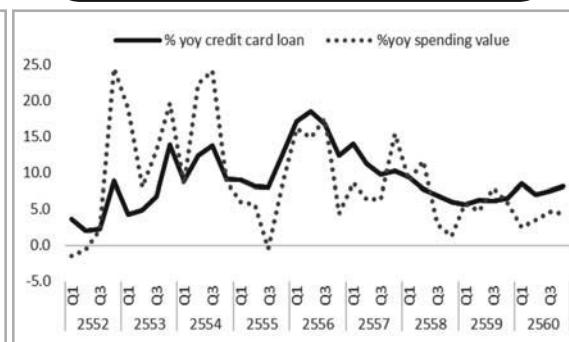
ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 10 การขยายตัวสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 11 การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

○ สำหรับหนี้ภาคครัวเรือน ณ ไตรมาส 3 ปี 2560 มียอดคงค้างอยู่ที่ 11.76 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 78.30 ของ GDP ลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 78.42 และนับเป็นการลดลงของสัดส่วนหนี้ภาคครัวเรือนต่อ GDP ติดต่อกันเป็นไตรมาสที่ 7 ทั้งนี้ หากไม่รวมสินเชื่อที่ครัวเรือนกู้เพื่อไปใช้ในการประกอบธุรกิจ ยอดหนี้ครัวเรือนจะอยู่ที่ 9.70 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 64.6 ของ GDP (ภาพที่ 12)

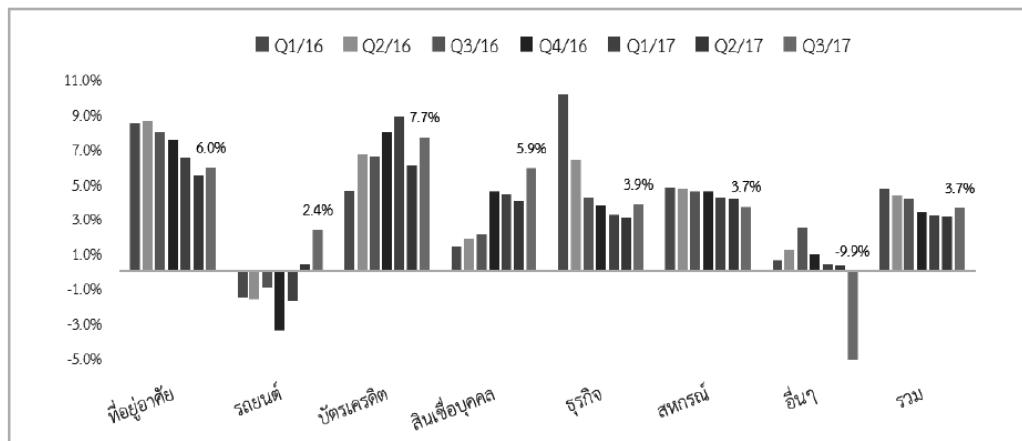
ภาพที่ 12 ระดับหนี้ภาคครัวเรือนและอัตราส่วนต่อ GDP

ที่มา: ธปท. / ประมวลผลโดย สศค.

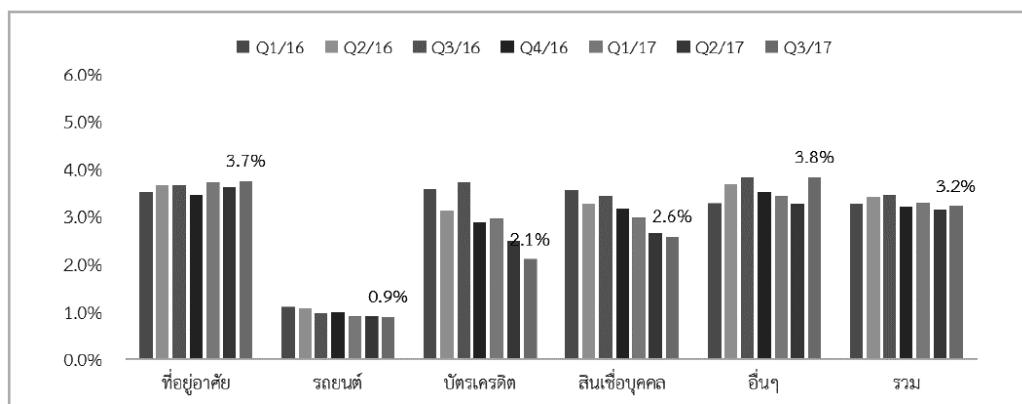
○ การขยายตัวของสินเชื่อในภาพรวมมีทิศทางเร่งตัวขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า โดยสินเชื่อรัฐยนต์และจ่ายรายนั้นขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน จากการที่สถาบันการเงินผ่อนคลายความเข้มงวดในการให้สินเชื่อลง (ภาพที่ 13) ด้านคุณภาพสินเชื่อพบว่า อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของหนี้ภาคครัวเรือนรวมอยู่ที่ร้อยละ 3.2 ทรงตัวจากไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 13 อัตราการเติบโตของหนี้ภาคครัวเรือนแต่ละประเภท

ที่มา: ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

ภาพที่ 14 อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของหนี้ภาคครัวเรือนแต่ละประเภท

ที่มา: ธปท. ประมวลผลโดย สศค.

○ กล่าวโดยสรุป ณ สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2560 สินเชื่อและเงินฝากมีแนวโน้มการขยายตัวอย่างทรงตัว โดยที่สินเชื่อรัฐกิจและสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค มีอัตราการขยายตัวที่เร่งขึ้นจากไตรมาสที่ 3 ปี 2560 สอดคล้องกับเครื่องชี้เศรษฐกิจด้านการลงทุนและการบริโภคภาคเอกชนที่ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ คาดว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ในระดับต่ำ รวมถึงมาตรการส่งเสริมการลงทุนต่างๆ จะช่วยสนับสนุนให้การลงทุนภาคเอกชนและการบริโภคขยายตัวดีต่อเนื่อง สำหรับความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ ในปัจจุบันพบว่ายังคงมีความแข็งแกร่ง โดยสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Gross NPL) และสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สุทธิ (Net NPL) ณ ไตรมาส 3 ปี 2560 ยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ร้อยละ 3.0 และร้อยละ 1.4 ของสินเชื่อรวม ตามลำดับ อีกทั้งธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์อย่างต่อเนื่อง โดยเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ณ เดือนธันวาคม 2560 ยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 18.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมาก สำหรับในปี 2560 ที่ร้อยละ 9.75

บทวิเคราะห์เศรษฐกิจ

Macroeconomic Analysis Briefings

บทวิเคราะห์

โอกาสการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดอย่างสมบูรณ์ของไทย¹

บทสรุปผู้บริหาร

○ สังคมไร้เงินสด หรือ Cashless Society เป็นเทรนด์ใหม่ของโลกเพื่อลดปริมาณการใช้เงินสด ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความสะดวกสบายในการใช้จ่ายเงิน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพทางเศรษฐกิจผ่านการลดต้นทุนจากการรัฐธรรมเนียมและเพิ่มความโปร่งใสในระบบธุกรรมการเงิน อีกทั้งการใช้จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการบริโภคของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน สังคมไร้เงินสดเกิดขึ้นแล้วในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สิงคโปร์ จีน และเกาหลีใต้

○ สำหรับ “สังคมไร้เงินสดในประเทศไทย” ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ซึ่งในปัจจุบัน พบว่า การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payments) เป็นที่นิยมมากขึ้นของคนทุกกลุ่มในสังคม โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555-2559) ปริมาณการชำระเงินแบบ e-Payments ขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 18.5 ต่อปี อย่างไรก็ตาม คนไทยยังคงนิยมใช้เงินสดในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 43.0 ประกอบกับระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีความพร้อมค่อนข้างน้อย

○ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐก็มีได้ยินฟังอนใจ ได้มีการผลักดันแนวโน้มนโยบายเกี่ยวกับดิจิทัลมากขึ้น ครอบคลุมการวางแผนการเงินและการธนาคาร นำมาซึ่งโครงการต่าง ๆ เช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National E-Payment Master Plan) เป็นต้น อีกทั้ง รปท. ได้มีการจัดทำความร่วมมือการใช้มาตรฐานคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อการชำระเงินด้วย

○ อย่างไรก็ตาม เพื่อนำไปสู่การเป็นสังคมไร้เงินสดอย่างสมบูรณ์ ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้ 1) ดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเงิน (Financial Literacy) ให้กับกลุ่มชุมชนต่าง ๆ และองค์กรการเงินระดับฐานรากอย่างทั่วถึง 2) ดำเนินโครงการสร้างแรงจูงใจเพิ่มเติม ในด้านการลดค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการให้กับผู้บัตรอิเล็กทรอนิกส์และร้านค้า และ 3) ใช้มาตรการทางภาษีช่วยกระตุ้นยอดการบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น เช่น ลดหย่อนภาษีค่าลินค้าและบริการให้สำหรับผู้ที่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ชำระเงิน เป็นต้น

¹ ผู้เขียน นายสันหนัช เศรษฐศักดาศิริ เศรษฐกรปฏิบัติการ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค ขอขอบคุณ ดร.นรพัชร อัควัลลภ ผู้อำนวยการส่วนวิเทศและสถาบันล้มพันธ์ และ ดร.ครพล ตุลย์เสถียร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค สำหรับข้อแนะนำ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. บทนำ

สังคมไร้เงินสด หรือ Cashless Society เป็นเทรนด์ใหม่ของโลกที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา นำโดยกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ที่มีความพยายามในการลดปริมาณการใช้เงินสดในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความสะดวกสบายในการใช้จ่ายเงิน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและศักยภาพทางเศรษฐกิจผ่านการลดต้นทุนจากรัฐกรรมเงินสดและการเพิ่มความโปร่งใสในระบบธุรกรรมการเงิน โดยการจัดการบริหารเงินสดนั้นมีค่าใช้จ่ายซ่อนอยู่ นอกจากนี้ Cashless Society ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลจากการเงินที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากธุรกรรม e-Payment มีการบันทึกหลักฐานการทำธุรกรรมไว้ในระบบเสมอ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเงินที่ผิดปกติได้ง่ายยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยแก้ลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษี การคอรัปชัน และการฟอกเงิน ของประเทศได้ และหากพิจารณาในแง่ของประโยชน์ทางการเงินโดยทั่วไปทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาผลการวิจัยของ Moody's Analytics เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้ e-Payment และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP's Growth) พบว่า การใช้จ่ายโดย e-Payment จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการบริโภคของประชาชนที่เพิ่มขึ้น โดยมีการคาดการณ์ว่า ปริมาณการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 จะส่งผลให้ปริมาณการบริโภคทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1.04 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯต่อปี

สำหรับประเทศไทย ทุกภาคส่วนให้ความสนใจกับ Cashless Society ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะภาครัฐ พบว่า ในปี 2558 เริ่มมีจัดทำแนวโน้มนโยบายให้แนวคิดการพัฒนาประเทศโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Thailand) เพื่อให้ประเทศไทยเข้าสู่ยุค “Thailand 4.0” ฉะนั้น การเปลี่ยนแปลงประเทศไทยสู่สังคมไร้เงินสด จึงเป็นเจตนาสำคัญของการเปลี่ยนโฉมประเทศไทยในครั้งนี้

บทความนี้จึงได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะและแนวทางในการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดในต่างประเทศ รวมถึงสถานการณ์ล่าสุดและความเป็นไปได้ในการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดของประเทศไทย ผ่านพฤติกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payments) ของคนในประเทศไทย ตลอดจนแนวโน้มนโยบายเกี่ยวกับ e-Payment ของภาครัฐ ในปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนาประเทศไทยเข้าสู่ Cashless Society และในท้ายที่สุดนำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติม ต่อไป

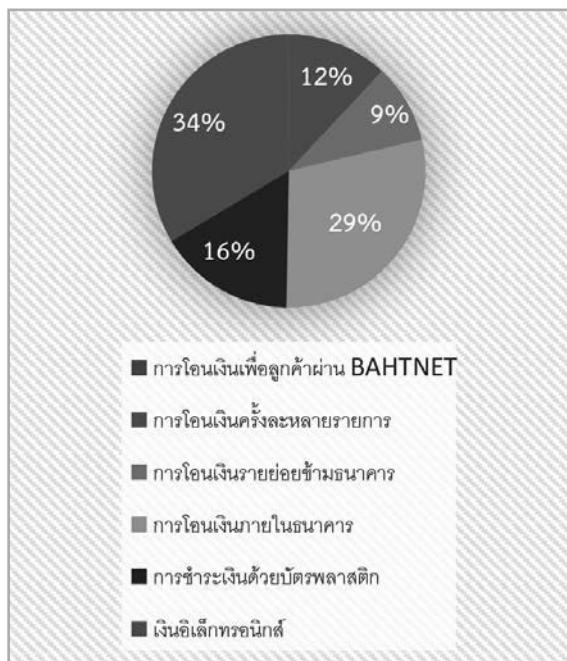
2. สังคมไร้เงินสดในประเทศไทย

“สังคมไร้เงินสดในประเทศไทย” ยังอยู่ในระยะเริ่มต้นและเป็นเรื่องใหม่ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ซึ่งในปัจจุบัน พบว่า การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์² (e-Payments) เป็นที่นิยมมากขึ้นของคนทุกกลุ่มในสังคม เนื่องจากความแพร่หลายของโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินของแต่ละธนาคาร โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555-2559) ปริมาณการชำระเงินแบบ e-Payments ขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 18.5 ต่อปี และเมื่อพิจารณาปี 2559 พบว่า มีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment จำนวน 3.2 พันล้านรายการ หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 23.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดือนเดียวกันปีก่อน มีมูลค่าการทำธุรกรรมทั้งสิ้น 32.8 ล้านล้านบาท

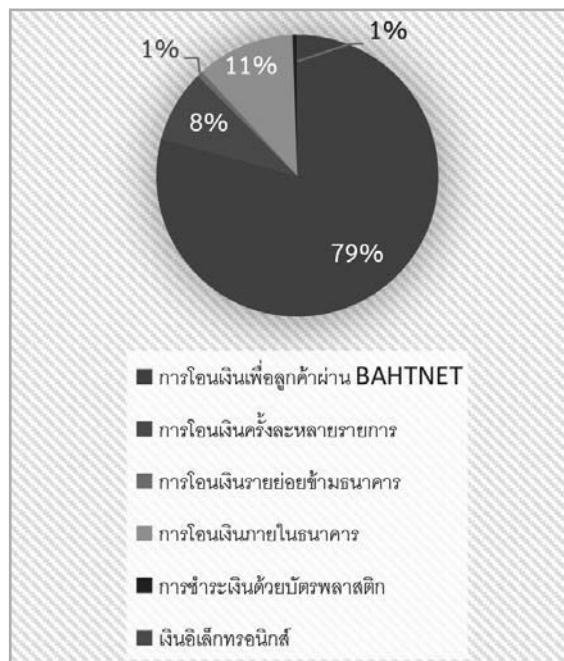
² การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payments) ประกอบด้วย 1) การโอนเงินเพื่อสูญค่าผ่าน BAHTNET (BAHTNET- 3rd Party) 2) การโอนเงินครั้งละหลายรายการ (Bulk Payment) 3) การโอนเงินรายย่อยข้ามธนาคาร (Online Retail Funds Transfer: ORFT) 4) การโอนเงินภายในธนาคาร (รวมชำระค่าสินค้าบริการ) 5) การชำระเงินด้วยบัตรพลาสติก (Payment cards) และ 6) เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)

นอกจากนี้ หากพิจารณาในเชิงพฤติกรรมของการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ในปี 2559 พบว่า เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money)³ มีปริมาณการใช้ถึง 2.2 ร้อยล้านรายการ (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.6 ของการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ทั้งหมด) ซึ่งเป็นวิธีที่ประชาชนใช้มากที่สุด อีกทั้งมีการขยายตัวอย่างก้าวกระโดดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2555-2559) ขยายตัวถึงร้อยละ 31.1 โดยเนื่องจาก การใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ส่วนใหญ่ ผ่านการโอนเงิน/ชำระเงินผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งปริมาณการใช้ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.1 จากปี 2558 มาอยู่ที่ 6.6 ร้อยล้านรายการ (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20.5 ของการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ทั้งหมด) และผ่านการชำระเงินด้วยบัตรพลาสติก (Payment cards) ประกอบด้วยการใช้บัตรเดบิตและเครดิต ซึ่งโดยรวมขยายตัวร้อยละ 11.7 ในปี 2559 อยู่ที่ 2.7 ร้อยล้านรายการ (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.1 ของการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ทั้งหมด) แต่การทำธุรกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ยังคงมีมูลค่าอยู่มาก เมื่อเทียบกับการโอนเงินเพื่อลูกค้าผ่าน BAHTNET (BAHTNET- 3rd Party)

ภาพที่ 1 ปริมาณการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ในปี 2559

ภาพที่ 2 มูลค่าการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment ในปี 2559

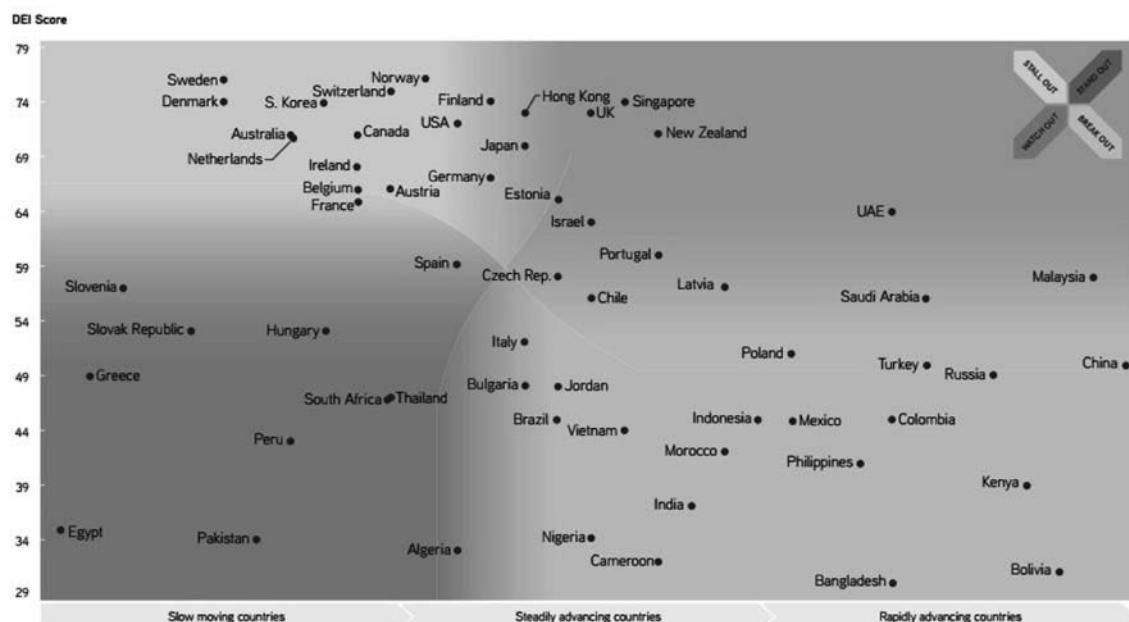
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการสำรวจของศูนย์ข้อมูลสิกริไทย พบว่า คนไทยยังคงนิยมใช้เงินสดในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีคนไทยคิดเป็นร้อยละ 43.0 คิดว่าการพกเงินสดปลอดภัย ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การพกเงินสดไว้ที่กระเป๋าเงินของตนเองมีความเสี่ยงสูง ไม่ว่าจะเป็นการเกิดปัญหาอาชญากรรม และในกรณีที่ทำหาย โดยในปัจจุบันคนไทยพกเงินสดเฉลี่ยประมาณ 2,000-3,000 บาท ส่วนหนึ่งของสาเหตุในการพกเงินสดของคนไทย คือการขาดโอกาสการเข้าถึงบริการทางการเงิน ประกอบกับระบบโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของไทยยังมีความพร้อมค่อนข้างน้อย สะท้อนจากการจัดอันดับ Digital Evolution

³ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) หมายความว่า มูลค่าเงินที่บันทึกในชิปคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในบัตรพลาสติก หรือเครื่องเขียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือเงินที่อยู่ในเครื่องอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยผู้ใช้บริการได้ชำระเงินล่วงหน้าแก่ผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ และผู้ใช้บริการสามารถนำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการแทนการชำระด้วยเงินสดตามที่รับชำระ โดยสามารถพบเห็น e-Money ในรูปแบบของบัตรกดเงินสด บัตรซื้ออาหารในศูนย์อาหาร บัตรเติมเงินมือถือ บัตรชมภาพยนตร์ รวมทั้งการซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ (ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย)

Index (DEI⁴) ปี 2560 โดย Tufts University และ MasterCard พบว่า ประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม Watch Out หรือกลุ่มที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลน้อยและจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาหากที่สุด สะท้อนให้ถึงความจำเป็นในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการชำระเงินทั้งหมดทั่วประเทศเพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการชำระเงินแบบ e-Payment และทำให้ประเทศไทยเป็นสังคมไร้เงินสดอย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะสอดรับกับการกำหนดแนวโน้มนโยบายในปัจจุบัน ที่เน้นการพัฒนาประเทศโดยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Thailand) เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ยุค “Thailand 4.0”

ภาพที่ 3 การแบ่งกลุ่มระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ จำแนกตาม Digital Evolution Index (DEI) ปี 2560

ที่มา: Tufts University

3. สังคมไร้เงินสดในต่างประเทศ

สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) กลายเป็นเทรนด์ที่หลายประเทศทั่วโลกพยายามจะทำให้สำเร็จ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกรรมการเงินในประเทศ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากกว่าการใช้เงินสด ซึ่งในปัจจุบันมีหลายประเทศทั่วโลกที่กำลังเดินหน้าไปสู่สังคมไร้เงินสด ผู้เชี่ยวชาญจึงได้รวบรวมข้อมูลของประเทศที่ได้ชื่อว่าเป็นสังคมไร้เงินสดของโลก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries)

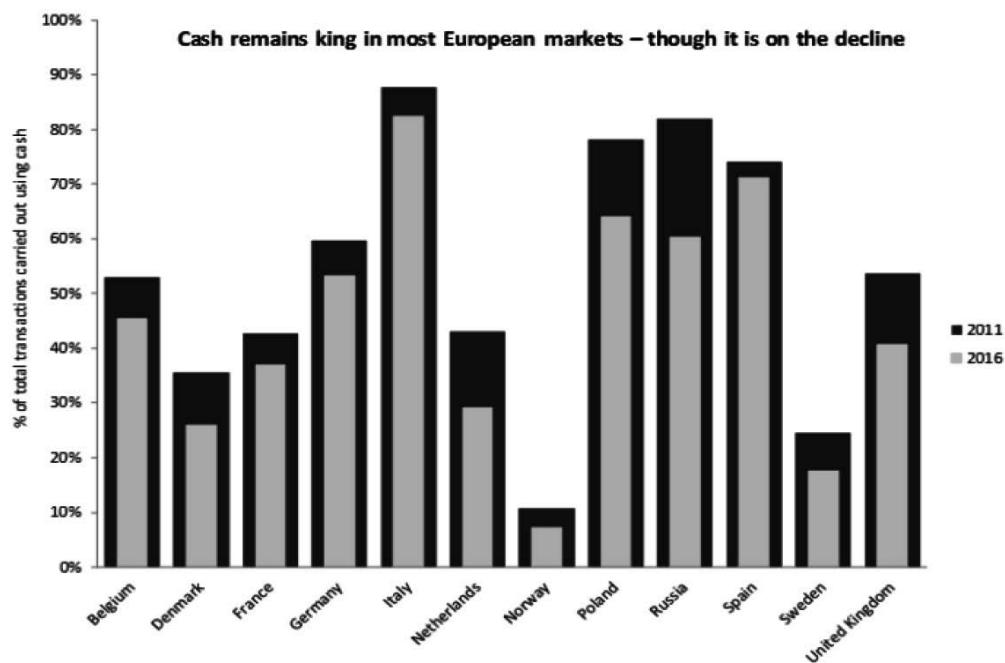
กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union: EU)

ปัจจุบัน Cashless Society หรือสังคมไร้เงินสดในยุโรปนั้นถือได้ว่าเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากหลายประเทศเริ่มเข้าสู่สังคมเงินสดเป็นกลุ่มแรก ๆ ของโลก แม้ปัจจุบันจะยังมีการเหลือร่องรอยของกระแสเงินสดในยุโรปอยู่ แต่คาดการณ์กันว่าในปี 2020 จะมีการทำธุรกรรมเงินสดเกิดขึ้นเพียงร้อยละ 0.5

⁴ การจัดอันดับดังด้วยวัดด้วยการทางดิจิทัล ประจำปี 2560 (Digital Evolution Index 2017) จัดทำโดย Tufts University และ MasterCard ซึ่งแบ่งกลุ่มประเทศตามระดับขีดความสามารถและความพร้อมในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่ม Stand Out คือ กลุ่มที่มีความพร้อมทางเทคโนโลยีดิจิทัลสูงและมีแนวโน้มพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง 2) กลุ่ม Stall Out คือ กลุ่มที่มีความพร้อมสูง แต่มีความเสี่ยงที่จะพัฒนาได้อย่างช้า ๆ 3) กลุ่ม Break Out คือ กลุ่มที่ความพร้อมต่ำ แต่มีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว และ 4) กลุ่ม Watch Out คือ กลุ่มที่มีความพร้อมน้อยและจำเป็นต้องเร่งการพัฒนามากที่สุด

ของมูลค่าการชำระเงินทั้งหมด ซึ่งประเทศไทยและสวีเดนถือว่าเป็นประเทศแรก ๆ ที่จะเป็น Cashless Society อย่างสมบูรณ์ โดยวางแผนที่จะเลิกใช้เงินสดภายในปี 2030 นอกจากนี้ หลายประเทศใน EU ก็มีลักษณะที่เป็นประเทศที่ไม่นิยมใช้เงินสด เช่น ธนาคารส่วนใหญ่ไม่มีเงินสด ไม่รับฝากเงินสด และมีการลดต้นทุนค่าใช้จ่าย โดยการลดจำนวนสาขา พนักงาน และยกเว้นการใช้ ATM ในเขตชนบท ส่งผลให้ประชาชนหันมาทำธุกรรมออนไลน์มากขึ้น ร้านค้าปรับเปลี่ยนรูปแบบการขาย เป็นระบบออนไลน์ทั้งหมดและดับเบิลเงินสด เป็นต้น

ภาพที่ 4 ปริมาณการใช้เงินสดในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ในปี 2553 และ 2558

ที่มา: GlobalData

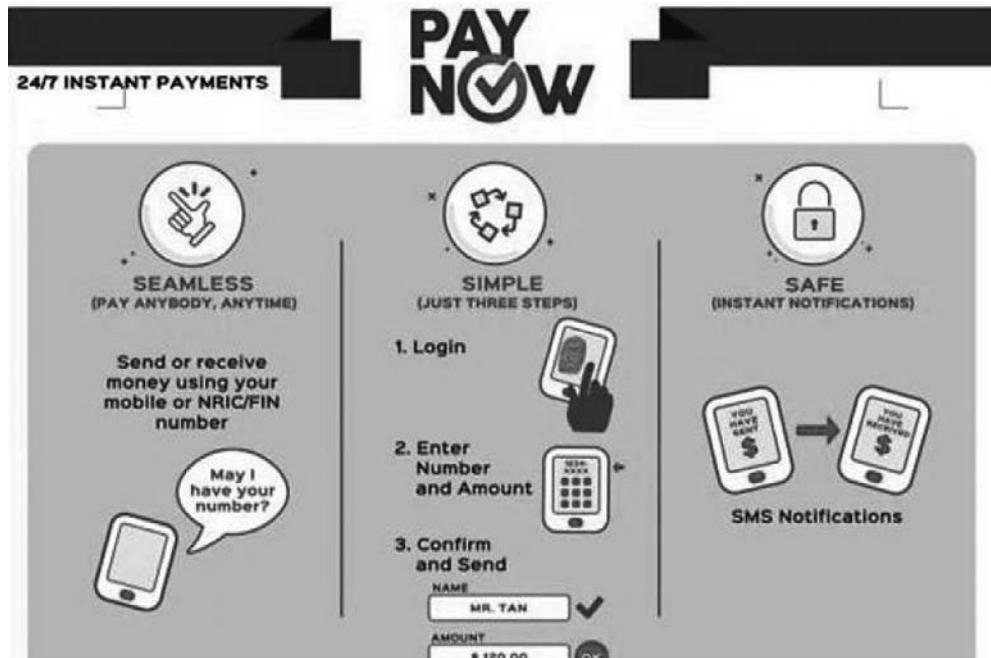
แนวโน้มการใช้เงินสดในยุโรปลดลง จากกราฟจะเห็นได้ชัดว่าหลายประเทศมีปริมาณการใช้เงินสดลดลงจากปี 2011 ถึง 2016 โดยเฉพาะประเทศแถบสแกนดิเนเวีย อย่างประเทศอาร์เจนตินา และสวีเดนที่มีการทำธุรกรรมด้วยเงินสดเพียงร้อยละ 7.0 และ 17.0 ต่อปี ตามลำดับในปี 2016 ซึ่งลดลงจากในปี 2011 หากพิจารณาประเทศอื่น ๆ พบร่วมกัน ประเทศเนเธอร์แลนด์ รัสเซีย โปแลนด์ สหรัฐอเมริกา มีการใช้เงินสดน้อยลงเฉลี่ยร้อยละ 10.0-15.0 จากปี 2011 ซึ่งให้เห็นว่า ประชาชนในกลุ่มประเทศเหล่านี้เริ่มมีการใช้จ่ายผ่านระบบออนไลน์มากขึ้นกว่าในอดีต

ประเทศสิงคโปร์

จากการคาดการณ์ของ Tufts University และ MasterCard Worldwide เมื่อปี 2013 สิงคโปร์อยู่ในลำดับที่ 1 ของการจัดอันดับ Digital Evolution Index (DEI) หรือการวัดความพร้อมโดยรวมของประเทศต่อ Cashless Society ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณการใช้งานบัตรเดบิตและชำระเงินผ่านมือถือในปัจจุบัน ที่สูงถึงร้อยละ 80.0 ของการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีสัดส่วนสูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้ง รัฐบาลสิงคโปร์มีการผลักดันแผนการพัฒนาประเทศด้วยนโยบาย “Smart Nation” หนึ่งในประเด็นสำคัญนี้คือ การนำประเทศไปสู่สังคมไร้เงินสด โดยจะเริ่มจากการปรับระบบโดยสารสาธารณะในประเทศให้เป็นแบบไร้เงินสดทั้งหมดภายในปี 2563 รวมถึงธนาคาร

7 แห่งในสิงคโปร์ ได้ร่วมมือกันพัฒนาระบบการชำระเงินผ่านออนไลน์ ที่เรียกว่า “PayNow” ที่สามารถโอนเงินด้วยหมายเลขโทรศัพท์และบัตรประชาชนได้เพื่อนำร่องให้สิงคโปร์กลายเป็นสังคมไร้เงินสดอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการใช้บริการโครงการ PayNow ของสิงคโปร์

ที่มา: OCBC Bank

1.1 กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries)

ประเทศไทย

จีนกลายเป็นประเทศที่มีการเติบโตของการใช้จ่ายผ่านระบบดิจิทัลสูงมากในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา คนจีนประมาณร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ ใช้จ่ายผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Payment) เป็นหลัก ซึ่งในปี 2559 คนจีนทำธุรกรรมการเงินผ่าน Mobile Payment เป็นมูลค่าสูงถึง 5.5 ล้านล้านดอลลาร์ และเพียงช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2560 มูลค่าการทำธุรกรรมผ่าน Mobile Payment ในจีน ก็มากกว่า 2.76 ล้านล้านดอลลาร์ไปเป็นที่เรียบร้อย ซึ่งคนจีนนิยมชำระเงินผ่าน 2 แอปพลิเคชัน ได้แก่ Alipay และ WeChat Pay

การดำเนินนโยบายเพื่อไปสู่สังคมไร้เงินสดแบบสมบูรณ์ของจีน ส่งผลดีเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ การทำยอดขายออนไลน์ในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2560 หรือ “วันคนโสด” ของคนจีน ซึ่งบริษัทอาลีบaba (Alibaba) ยักยี้ใหญ่อีคอมเมิร์ซ ใช้เวลาเพียง 3 นาที ทำยอดขายสินค้าผ่านระบบออนไลน์ทั่วโลก 1 หมื่นล้านหยวน (1.51 พันล้านดอลลาร์) และเมื่อเวลาผ่านไปเพียง 6 นาที ยอดขายก็ได้สูงเกือบ 2 เท่าเป็น 1.91 หมื่นล้านหยวน โดยมากกว่ายอดขายทั้งวันในวันคนโสดที่จัดขึ้นในปี 2555 ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าทำไมมูลค่าการทำธุรกรรมผ่าน Mobile Payment ในจีนถึงสูงขนาดนี้ เนื่องจากคนจีนสามารถจ่ายเงินผ่านมือถือได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งตลาดสด ร้านอาหารข้างถนน การให้ทิปเด็กเสิร์ฟ ใส่ของงานแต่งงาน ใส่ของงานศพ หรือแม้แต่ขอทานในประเทศไทย ก็ยังมีการติด QR Code ที่กระป๋องไว้ให้คนมาสแกนเพื่อบริจาคเงินผ่านมือถือ ซึ่งจีนถือเป็นประเทศกำลังพัฒนาตัวอย่าง ที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

ประเทศไทย

เกาหลีได้เป็นอีกหนึ่งประเทศในเอเชียที่ต้องการมุ่งไปสู่การเป็นสังคมไร้เงินสดให้ได้ เพื่อเพิ่มความโปร่งใส และช่วยลดปริมาณเศรษฐกิจนอกระบบ (Informal Economy) กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กฎหมายเข้าไม่ถึงและไม่สามารถดูแลให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจ้างงานที่ไม่มีการลงทะเบียนหรือ SMEs ที่ไม่มีการจดทะเบียนนิติบุคคล เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ เข้ารัฐ ซึ่งเป็นพื้นฐานกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาว โดยในระยะแรกของการพัฒนา ธนาคารเกาหลีได้ดำเนินนโยบาย “สังคมไร้เงินสด” (Coinless Society) ซึ่งได้ประกาศว่าภายในปี 2563 จะต้องลดการใช้เงินสดในประเทศให้หมดไป และโดยเบื้องต้นจะร่วมมือกับร้านสะดวกซื้อ และผู้ให้บริการบัตรเติมเงินหรือบัตรเงินสดประเภทต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2560 และได้ขยายความร่วมมือให้ครอบคลุมไปยังชุมชนเชื่อมโยง เช่น ร้านขายยา และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ขณะเดียวกันรัฐบาลยังมีมาตรการด้านภาษีเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนชำระเงินผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าการใช้เงินสด ส่งผลให้ในปัจจุบันเกาหลีได้มีสัดส่วนการทำธุรกรรมการเงินที่ไม่ใช้เงินสดสูงถึงร้อยละ 70 ของการทำธุรกรรมทั้งหมด เกาหลีได้จึงเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่หัวใจโลกจับตามองในขณะนี้

4. แนวทางการเข้าสู่สังคมไร้เงินสดของไทย

การดำเนินนโยบายในการบริหารประเทศภายใต้รัฐบาลของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มุ่งหวังโครงสร้างเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะยาว หนึ่งในประเด็นที่รัฐบาลให้ความสนใจคือ การทำให้ประเทศไทยเป็นสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) เพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจจากการเงิน ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนทุกภาคส่วนของประเทศก้าวสู่ความเป็น Digital Economy ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2558 รัฐบาลได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางการเงิน อีกทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากธนาคารแห่งประเทศไทยในการขับเคลื่อนแนวโน้มนโยบายในครั้งนี้ นำมาซึ่งการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่จะนำประเทศไทยเข้าสู่สังคมไร้เงินสดที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National E-Payment Master Plan) ของกระทรวงคลัง ซึ่งสามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 5 โครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 ระบบการชำระเงินแบบ Any ID (พร้อมเพย์-PromptPay)

โครงการนี้เป็นการพัฒนาระบบการชำระเงินกลางของประเทศไทยให้สามารถรองรับการโอนเงินระหว่างสถาบันการเงินได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย โดยใช้เลขประจำตัวประชาชนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ และหมายเลขบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Wallet ID)

ทั้งนี้ จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการพร้อมเพย์มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยในช่วงเดือนมกราคม 2561 ที่ผ่านมา ยอดผู้ลงทะเบียนรวมทั้งสิ้น 38.0 คน ผ่านเลขบัตรประจำตัวประชาชนหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขบัญชีเงินติดบุคคล และหมายเลข e-Wallet ID โดยยอดการลงทะเบียนดังกล่าวสูงกว่าอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม ปี 2559 ถึงเกือบ 4 เท่า ส่งผลให้การทำธุรกรรมผ่านระบบพร้อมเพย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยพบว่า ช่วงเดือนมกราคม 2561 มีการทำธุรกรรมผ่านระบบสูงถึงประมาณ 5.5 แสนรายการ ซึ่งขยายตัวในอัตราเร่งขึ้นจากปีก่อน ยอดคลังกับมูลค่าการทำธุรกรรมที่มีการขยายตัวเข่นกัน โดยในช่วงเดือนมกราคม 2561 มีมูลค่ารวม 3 พันล้านบาท

โครงการที่ 2 การขยายการใช้บัตร

โครงการนี้จึงเป็นการส่งเสริมการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บัตรเอทีเอ็มและบัตรเดบิต ซึ่งมีค่าธรรมเนียมต่ำแทนการใช้เงินสด รวมทั้งการกระจายอุปกรณ์รับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หลากหลายรูปแบบ เช่น เครื่อง EDC เครื่องรูดบัตรมือถือ (MPOS) ตามความเหมาะสมของร้านค้า และพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการชำระเงินให้กับประชาชน

โดยในเดือนธันวาคม 2560 พบว่า มีจำนวนธุกรรมการชำระเงินด้วยบัตรเดบิตผ่านเครื่อง EDC เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 7.2 ล้านรายการ หลังจากเริ่มโครงการแลกโฉคในเดือนเมษายน 2560 ที่มีการทำธุกรรมผ่านบัตรเดบิต อยู่ที่ 5.3 ล้านรายการ

โครงการที่ 3 ระบบภาษีและเอกสารธุกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โครงการนี้เป็นการพัฒนาการจัดทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice) และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt) เพื่ออำนวยความสะดวกและลดขั้นตอนในการจัดทำใบกำกับภาษี รวมทั้งการนำส่งรายงานการทำธุกรรมทางการเงินและการนำส่งภาษีเมื่อมีการชำระเงินผ่านระบบ e-Payment (e-Withholding Tax)

ในขณะนี้ มีผู้ขอใช้บริการที่ได้รับอนุมัติแล้ว 71 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มกราคม 2561) โดยมีผู้สมัครขอใช้บริการทุกวัน และมีการนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีเฉลี่ย วันละ 1 แสนฉบับ สำหรับการส่งข้อมูลในรูปแบบ Host to Host กรมสรรพากรอยู่ระหว่างทดสอบการรับ-ส่งข้อมูลกับผู้ประกอบการขนาดใหญ่จำนวน 5 ราย

โครงการที่ 4 e-Payment ภาครัฐ

โครงการนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม และ (2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

1) โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม

โครงการนี้ เป็นการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่ทำให้รัฐสามารถจ่ายเงินสวัสดิการและเงินช่วยเหลือให้แก่ผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่รัฐต้องการให้ความช่วยเหลือโดยตรง โดยประชาชนสามารถใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่เรียกว่า “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ”

ในปัจจุบัน (ข้อมูล ณ 19 ม.ค.61) มีผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 10.9 ล้านใบ ใช้จ่ายสูงถึง 1.2 หมื่นล้านบาท นับตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.60 – 21 ม.ค.61 ซึ่งส่วนใหญ่ใช้จ่ายในร้านสะดวกซื้อ เป็นสำคัญ

2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

โครงการนี้เป็นการส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการโอนเงิน และการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ แทนการใช้เงินสดและเช็ค

โครงการที่ 5 การให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โครงการนี้เป็นการส่งเสริมการเข้าสู่ e-Payment รวมถึงประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน เพื่อส่งเสริมการใช้ e-Payment ตลอดจนภาครัฐออกมาตรการจูงใจ เพื่อกระตุ้นการใช้ e-payment แทนเงินสดและเช็ค ซึ่งกระทรวงการคลังได้มีการมอบโควต้าเงินล้านในโครงการแลกโฉคจากการใช้บัตรเดบิตและร้านค้าที่ติดตั้งเครื่องรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 6 ภาพรวมโครงการ National E-Payment

ที่มา: <http://www.epayment.go.th> รวบรวมโดยผู้เขียน

4.2 ความร่วมมือการใช้มาตรฐานคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อการชำระเงิน

เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2560 ดร.วิรไท สันติประภา พูดว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้แต่งงช่วงของการใช้มาตรฐาน QR Code เพื่อการชำระเงิน ซึ่งเป็นความร่วมมือของผู้ให้บริการในประเทศไทยและเครือข่ายบัตรระดับโลกทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ บริษัท American Express, JCB International, Mastercard, VISA และ UnionPay International ทั้งนี้ การใช้มาตรฐาน QR Code เพื่อการชำระเงินมีหลักการและประโยชน์สำคัญใน 4 ประการ ดังนี้

- 1) เป็นการใช้มาตรฐานกลางที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เป็นครั้งแรกที่ 5 บริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายบัตรระดับโลก และผู้ให้บริการชำระเงินในประเทศไทยได้ร่วมกันผลักดันการใช้มาตรฐาน QR Code เดียวกัน
- 2) เป็นการเพิ่มช่องทางการชำระเงินที่สะดวกและมีต้นทุนต่ำ
- 3) เป็นการเพิ่มความปลอดภัยในการชำระเงิน การสแกน QR Code ผ่าน mobile application
- 4) สามารถต่อยอดนวัตกรรมทางการเงินได้โดยง่าย จุดเด่นทั้ง 4 ด้าน ของ QR Code นี้ จะนำไปสู่การกระจายตัวของบริการชำระเงินด้วย QR Code ที่เข้าถึงร้านค้าในชีวิตประจำวันของประชาชนได้จริง ไม่ว่าจะเป็น ห้างสรรพสินค้าตลาดสด ร้านกาแฟ ร้านสะดวกซื้อ ไม่ว่าจะเป็นร้านเล็กหรือร้านใหญ่ ร้านค้าทั่วไป ร้านค้า online รวมถึงรถโดยสารสาธารณะ และบริการอื่น ๆ

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

สังคมไร้เงินสด หรือ Cashless Society เป็นเทรนด์ใหม่ของโลก นำมาซึ่งการลดปริมาณการใช้เงินสดในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับทรัพย์สินของประชาชน รวมถึงความสะดวกสบายในการใช้จ่ายเงิน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและศักยภาพทางเศรษฐกิจผ่านการลดต้นทุนจากการรอมเงินสดและการเพิ่มความโปร่งใสในระบบธุรกรรมการเงิน และหากพิจารณาในแง่ของประโยชน์ทางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาผลการวิจัยของ Moody's Analytics เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้ e-Payment และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (GDP's Growth) พบว่า การใช้จ่ายโดย e-Payment จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการบริโภคของประชาชนที่เพิ่มขึ้น โดยในปัจจุบัน แนวคิดนี้เป็นที่นิยมในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว อย่างประเทศกลุ่มสหภาพยุโรป และสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา อย่างจีนและเกาหลีใต้ สำหรับสังคมไร้เงินสดในประเทศไทย ถืออยู่ในระยะเริ่มต้นและเป็นเรื่องใหม่ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ซึ่งในปัจจุบัน การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payments) เป็นที่นิยมมากขึ้นของคนทุกกลุ่มในสังคม เนื่องจากความพร่องหลายของโทรศัพท์สมาร์ทโฟน ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงบริการทางการเงินของแต่ละธนาคาร อย่างไรก็ตาม จากการจัดอันดับ Digital Evolution Index (DEI) ปี 2560 โดย Tufts University และ MasterCard พบว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่ม Watch out หรือกลุ่มที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลน้อยและจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาอย่างสุด ในระยะหลัง ภาครัฐก็มีดำเนินงอนใจ ได้มีการผลักดันแนวโน้มโดยยกเว้นภาษี สำหรับสังคมไร้เงินสดในประเทศไทย นำมายังโครงการฯ เช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National E-Payment Master Plan) เป็นต้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) รวมทั้ง รปท. ได้มีการจัดทำความร่วมมือการใช้มาตรฐานคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อการชำระเงิน ซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถใช้จ่ายผ่านระบบสแกน QR Code ได้โดยง่าย การดำเนินนโยบายต่าง ๆ เหล่านี้ จึงเป็นความหวังใหม่ของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยไปสู่สังคมไร้เงินสดอย่างแบบสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสังคมไร้เงินสดเป็นเรื่องใหม่ของประเทศไทย ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความกังวลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำธุรกรรมทางการเงิน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ QR Code ซึ่งทำให้ผู้บริโภคสามารถใช้จ่ายผ่านระบบสแกน QR Code ได้โดยง่าย การดำเนินนโยบายต่าง ๆ เหล่านี้ จึงเป็นความหวังใหม่ของการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยไปสู่สังคมไร้เงินสดอย่างแบบสมบูรณ์ นักวิเคราะห์เชื่อว่า ประเทศไทยมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานที่ดี แต่ยังต้องมีการดำเนินมาตรการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะมีการประสมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น ก็ยังมีค่านิเทศชนบทอีกมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงสื่อประชาสัมพันธ์เหล่านี้ได้ จึงทำให้ขาดความรู้ในการใช้จ่ายเงินอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ใช้และร้านค้าเป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน นอกเหนือจากการดำเนินโครงการแจกโชคการใช้บัตรเดบิต กระทรวงการคลังควรสร้างแรงจูงใจเพิ่มเติมโดยการลดค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมผ่านบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ใช้และร้านค้าต่าง ๆ ทั้ง 2 ฝ่าย อีกทั้งใช้มาตรการทางภาษีเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เช่น ลดหย่อนภาษีค่าสินค้าและบริการให้สำหรับผู้ที่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ชำระเงิน เป็นต้น

ดังนั้น การปรับเปลี่ยนรูปแบบทางสังคมไปสู่สังคมไร้เงินสด จึงเป็นโจทย์สำคัญของภาครัฐ ที่จะส่งเสริมองค์ความรู้และการดำเนินมาตรการจูงใจในลักษณะคู่ขนาน เพื่อสร้างความมั่นใจและแรงจูงใจให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงได้อย่างไรให้เหมือนกับประชาชนในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

บทวิเคราะห์

เรื่อง ชีวิตหนี้: สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยในปัจจุบัน¹

บทสรุปผู้บริหาร

○ ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยตัวเลขล่าสุด หนี้ครัวเรือนตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 อยู่ที่ ร้อยละ 77.3 ต่อ GDP ซึ่งต่ำสุดในรอบ 7 ไตรมาส และมีอัตราการขยายตัวที่ชะลอลงเช่นกัน จากเฉลี่ย ร้อยละ 5.9 และร้อยละ 4.2 ในปี 2558 และ 2559 ตามลำดับ มาอยู่ที่ร้อยละ 3.3 ในช่วง 3 ไตรมาสแรก ของปี 2560 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยกับประเทศอื่นๆ พบร่วมสอดคล้อง ดังกล่าวของไทยยังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา จึงเป็นประเด็น ที่น่าจับตามอง ในแง่ของผลกระทบต่อเสถียรภาพการเงินของภาคครัวเรือนจนไปถึงขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ

○ สัดส่วนหนี้ครัวเรือนของไทยเป็นข้อมูลที่มาจาก ธปท. สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) และ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและหอการค้าไทย โดยข้อมูลล่าสุดของทั้งสามหน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อวานนี้หนี้ครัวเรือนต่อ GDP จะลดลงติดต่อกันมาเกือบ 2 ปี แต่พบว่าระดับหนี้ครัวเรือนและอัตราส่วน หนี้สินต่อรายได้เพิ่มขึ้นในปี 2560 จึงทำให้หน่วยงานหลักดังกล่าวได้แสดงความกังวลต่อกำลังซื้อภายใน ประเทศที่อาจจยายน้ำหนักตัวเท่าที่ควร ส่งผลให้การบริโภคยังไม่แรงตัวขึ้นมากนัก

○ ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้นิ่งนอนใจต่อปัญหาดังกล่าว และได้ออกมาตรการเพื่อช่วย บรรเทาปัญหาหนี้ครัวเรือน ทั้งนี้ สามารถแบ่งมาตรการออกได้เป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ มาตรการช่วยป้องกัน การเกิดหนี้และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว โดยมีมาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้ อาทิ นโยบาย คัดกรองลูกค้าอย่างเข้มงวดของสถาบันการเงิน มาตรการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคล ภายใต้การกำกับ (มาตรการสินเชื่อบัตรเครดิต) และโครงการให้ความรู้ด้านการเงิน สำหรับมาตรการ ช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว ได้แก่ โครงการแก้ไขหนี้ระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน และโครงการ แก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน หรือ “ คลินิกแก้หนี้ ”

○ การแก้ปัญหานี้อย่างถาวร ต้องกลับไปดูที่ต้นตอของปัญหา ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการขาด ความรู้และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมุ่งเน้นให้ความรู้ ด้านการเงินให้แก่เยาวชนในวัยเรียนแล้ว ย่อมสามารถแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนได้ในอนาคต พร้อมทั้งน้อมนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอดี การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มาปรับใช้ในการบริหารเงิน เพื่อจะได้ไม่กลับไปเป็นหนี้ลินลันพันตัว และส่งผลให้ชีวิตปลดหนี้ในที่สุด

¹ ผู้เขียน น.ส. อภิญญา เจนรัตนารักษ์ และ น.ส. อริสา แก้วลับศรี ล่วงการวิเคราะห์เสถียรภาพเศรษฐกิจ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาด ชอบบุณ ดร. พิมพ์นรา หิรัญกสิ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เสถียรภาพเศรษฐกิจ และนายครพล ตุลยยะสนธิ์ยร ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย เศรษฐกิจมหาด สำหรับข้อแนะนำ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. บทนำ

นับตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา ระดับหนี้ภาครัฐเรือนมีการขยายตัวที่ค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกับการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยสัดส่วนของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP เพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนกระทั่งถึงในปี 2554 สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยต่อ GDP เร่งสูงขึ้น ซึ่งมีสาเหตุจากหลายปัจจัย เช่น การก่อหนี้ที่เร่งตัวเร็วกว่ารายได้ที่เกิดขึ้นจริง มาตรการรัฐดันแรกทำให้เกิดการเร่งการกู้เพื่อซื้อรถยนต์ และสถานการณ์มหาอุทกวัยในปี 2554 ที่ทำให้ประชาชนต้องกู้ยืมเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัยและยานพาหนะ เป็นต้น ผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทยต่อ GDP สูงขึ้น โดยแต่ระดับสูงสุดในไตรมาสที่ 4 ปี 2558 ที่ร้อยละ 80.8 ต่อ GDP (ภาพที่ 1)

ระดับหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ที่สูงเป็นประวัติการณ์ในตอนนั้น ทำให้ภาครัฐเรือนต้องปรับตัวเพื่อบริหารจัดการภาระหนี้ ประกอบกับที่ต่อมา rate ได้ที่สหอันดอลดตัวเลข GDP ขยายตัวดีขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP มีแนวโน้มชะลอลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม ประเด็นหนี้ครัวเรือนยังคงเป็นที่สนใจของสังคม และมีภาคส่วนต่างๆ ตลอดจนนักวิเคราะห์หลายสถาบันให้สัมภาษณ์แสดงความกังวลต่อปัญหาหนี้ครัวเรือนอยู่เป็นระยะๆ เนื่องจากภาวะหนี้ครัวเรือนที่สูงอาจส่งผลกระทบต่อการบริโภคภายในประเทศ รวมถึงเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยได้

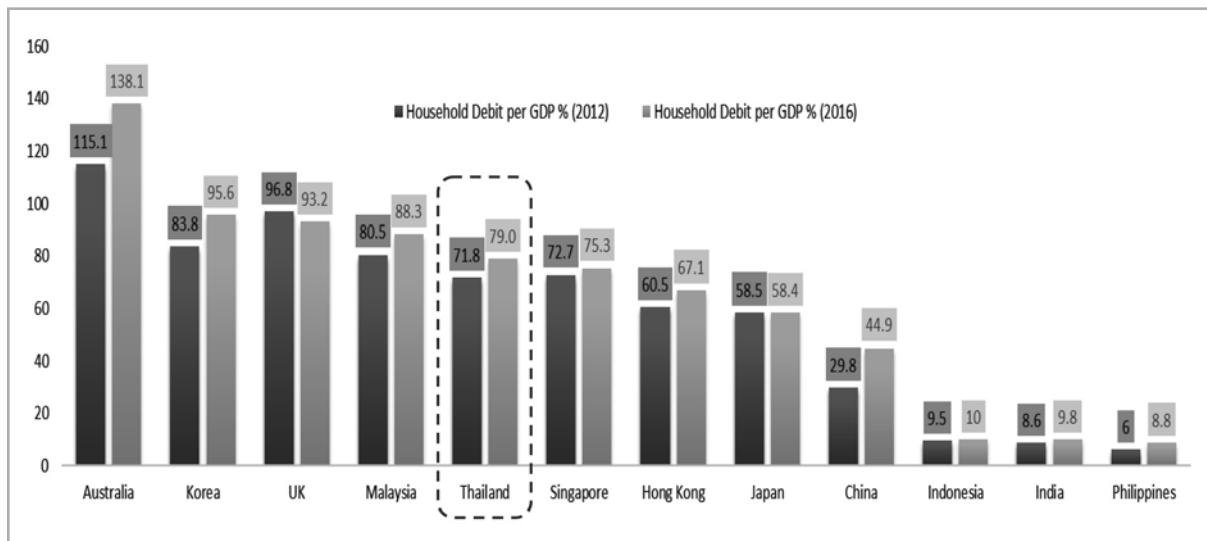
ภาพที่ 1: หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ตามนิยามของธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย รวบรวมและคำนวณโดยผู้เขียน

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมของสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยกับประเทศอื่นๆ จะพบว่า หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ณ ปี 2559 ของเกือบทุกประเทศสูงขึ้นจากปี 2554 (ภาพที่ 2) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย พบร้าไทยมีสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ต่ำกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วโดยส่วนมากและมาเลเซียอย่างไรก็ตาม สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยยังคงสูงกว่าหลายประเทศ ออาทิ สิงคโปร์ อ่องกง ญี่ปุ่น จีน อาเซียน จีน เกาหลีใต้ อินเดีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งบางประเทศมีสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ต่ำกว่าไทย แต่มีรายได้ต่อหัวที่สูงกว่า จึงทำให้เป็นประเด็นที่น่าจับตามองว่าระดับหนี้ครัวเรือนที่ยังคงสูงจะส่งผลต่อเสถียรภาพการเงินของภาคครัวเรือนใน長期ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศหรือไม่

ภาพที่ 2: หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ไทยและต่างประเทศ

ที่มา: CEIC ข้อมูลปี 2554 และ 2555

บทความนี้จะเปรียบเทียบนโยบายของสหภาพครัวเรือนจากแหล่งที่แตกต่างกัน และข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสรุปมาตรการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน

2. สหภาพและข้อคิดเห็นของหน่วยงานหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลหนี้ครัวเรือน

สหภาพครัวเรือนของไทยมีที่มาของข้อมูลจาก 3 หน่วยงาน อันได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานสหภาพแห่งชาติ (สสช.) และหอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (UTCC) โดยข้อมูลล่าสุดของทั้ง 3 หน่วยงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือแม้ว่าหนี้ครัวเรือนในระบบต่อ GDP ในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 จะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ ซึ่งบูรณาทั้งหนี้อกระบบและหนี้ในระบบในปี เดียวกันกลับเพิ่มขึ้น โดยมีข้อสังเกตว่าครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีค่าใช้จ่ายและหนี้ที่สูงขึ้น เช่นกัน และจากข้อมูลของ สสช. ที่ทำการสำรวจทุก 2 ปี ให้เห็นว่าระดับหนี้ครัวเรือนในครึ่งปีแรกของปี 2560 เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 จึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหนี้ครัวเรือนได้แสดงความกังวลต่อกำลังซื้อภายในประเทศที่อาจยังไม่กระจายตัวเท่าที่ควร ส่งผลให้การบริโภคยังไม่รุ่งตัวขึ้นมากนัก

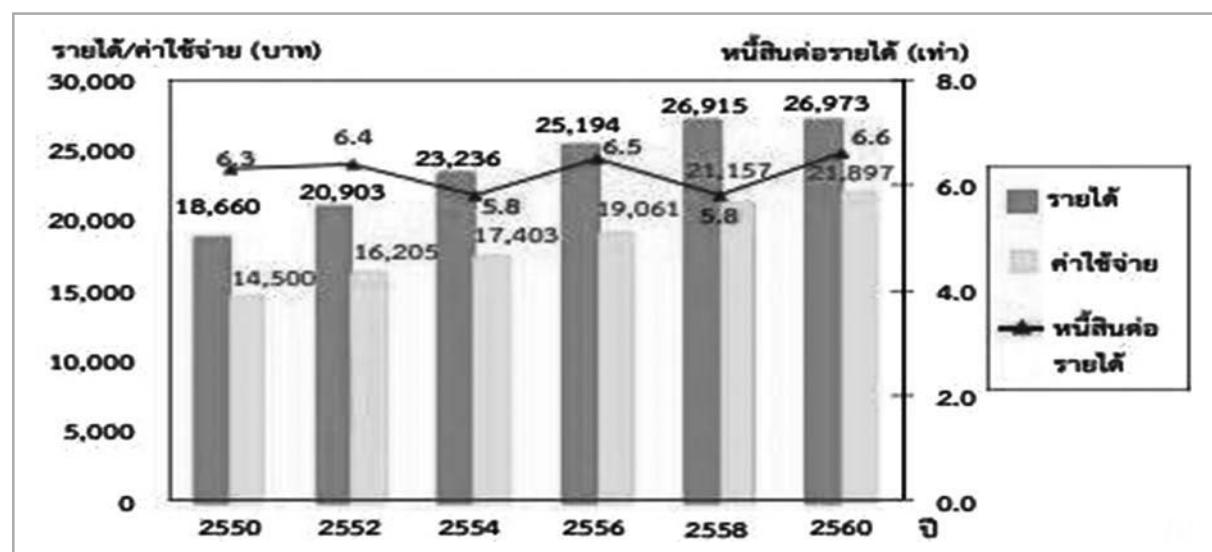
➤ ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดทำข้อมูลหนี้ครัวเรือนที่ได้จากรายงานของสถาบันการเงิน อันประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ SFIs สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทเครดิตลีสซิ่ง และสินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งจะจัดทำไตรมาสละ 1 ครั้ง จึงเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยจะครอบคลุมเฉพาะหนี้ในระบบของภาคครัวเรือน กล่าวคือมาจากรายงานเงินกู้ยืมแก่ครัวเรือนของสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน และสถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงิน ทั้งนี้ ธปท. จะรายงานข้อมูลดังกล่าวรายไตรมาส โดยรายงานสถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทยล่าสุดดังปรากฏในส่วนที่ 1

นอกจากนี้ ธปท. ยังให้ความเห็นว่า หนี้ภาคครัวเรือนมีแนวโน้มชะลอลงขณะที่ GDP ขยายตัวดีขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ทยอยปรับลดลงตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา ซึ่งถือเป็นสัญญาณที่ดีที่ภาคครัวเรือนเริ่มปรับตัวเพื่อลดความประבהงทางการเงิน อย่างไรก็ตาม การลดลงของหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มครัวเรือนรายได้สูงเพียงบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนในกรุงเทพฯ และภาคกลางเท่านั้น

➤ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำข้อมูลหนี้ครัวเรือนโดยการอภากาคสนามสำรวจภาคครัวเรือนโดยตรง จึงเป็นข้อมูลปัจจุบัน ซึ่ง สสช. ทำการสำรวจจำนวนตัวอย่างครัวเรือนไตรมาสละ 13,000 ครัวเรือน รวม 52,000 ครัวเรือนต่อปี โดยจะครอบคลุมหนี้สินของภาคครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งรวมหนี้นักอุปโภคบริโภคเข้าไว้ด้วย ทั้งนี้ สสช. จะจัดทำแบบสำรวจด้านรายได้และหนี้สินของครัวเรือนทุก 2 ปี

ทั้งนี้ สสช. เปิดเผยผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2560 ซึ่งจากการสำรวจครัวเรือนจำนวน 26,000 ครัวเรือน พบร่วมจำนวนครัวเรือนที่มีภาวะการเป็นหนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยแม้ครัวเรือนไทยทั่วประเทศจะมีรายได้เฉลี่ยที่ 26,973 บาทต่อเดือน ซึ่งมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ 21,897 บาทต่อเดือน หรือคิดเป็นสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ร้อยละ 81.2 แต่สัดส่วนดังกล่าวสูงขึ้นจากสัดส่วนในปี 2558 ที่อยู่ที่ร้อยละ 78.6 เนื่องจากค่าใช้จ่ายมีอัตราเร่งขึ้นมากกว่ารายได้ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนในรอบ 11 ปี (2550-2560) พบร่วมหนี้สินต่อรายได้รายเดือนในครึ่งปีแรกของปี 2560 มีสัดส่วนสูงสุดที่ 6.6 เท่า ในปี 2554 และ 2558 มีสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้รายเดือนต่ำสุดเท่ากันที่ 5.8 เท่า

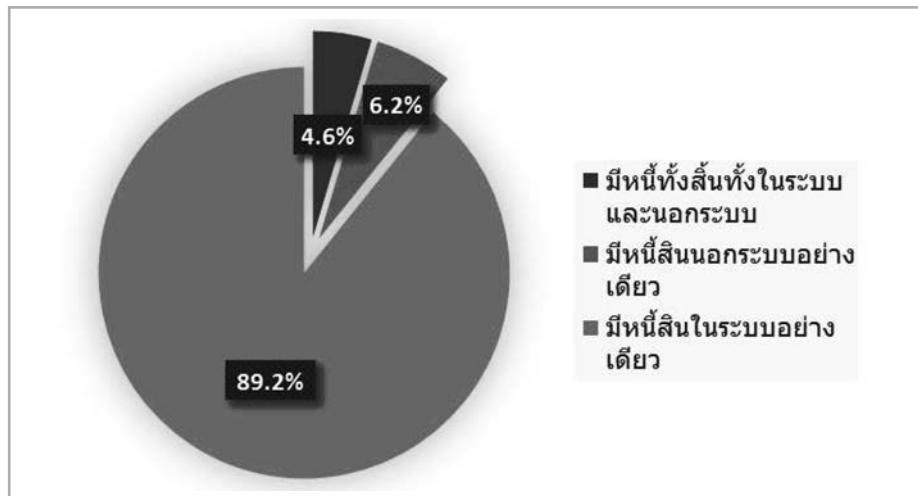
ภาพที่ 3 รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือน (ปี 2550 - 2560)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

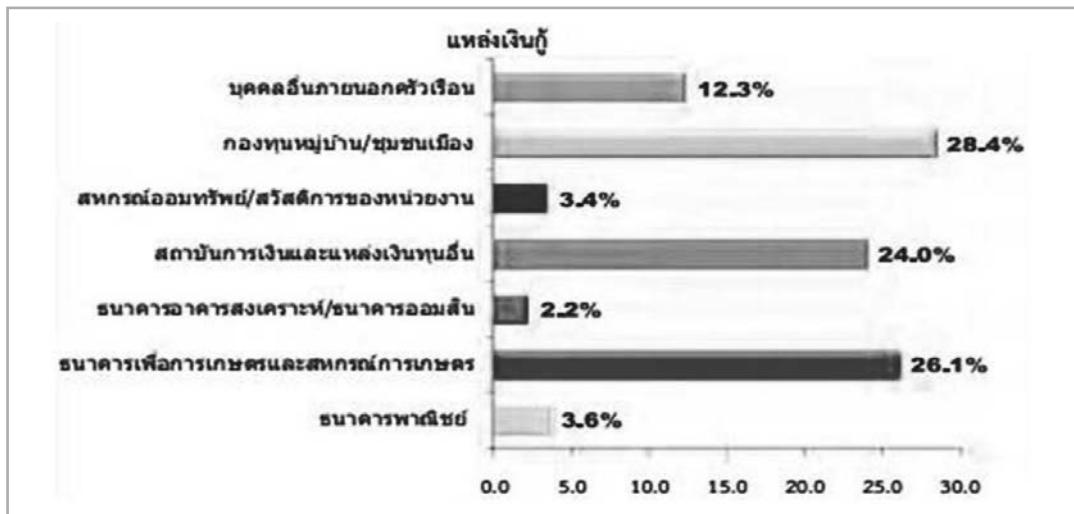
ทั้งนี้ ครัวเรือนที่มีหนี้มีสัดส่วนร้อยละ 49.0 ของครัวเรือนทั้งหมด ขณะที่ครัวเรือนที่เป็นหนี้มีสัดส่วนร้อยละ 51.0 และเมื่อเปรียบเทียบการเป็นหนี้ในระบบและนักอุปโภคบริโภคใน 6 เดือนแรกของปี 2560 พบร่วมครัวเรือนกว่าร้อยละ 89.2 เป็นหนี้ในระบบอย่างเดียว ส่วนครัวเรือนที่มีหนี้นักอุปโภคบริโภคอย่างเดียวมีเพียงร้อยละ 6.2 และครัวเรือนที่มีหนี้ทั้งในระบบและนักอุปโภคบริโภค มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.6 ยิ่งไปกว่านั้นคือจำนวนเงินเฉลี่ยของหนี้ในระบบสูงกว่าหนี้นักอุปโภคบริโภคถึง 35 เท่า ทั้งนี้ แหล่งเงินกู้ในระบบที่ได้รับความนิยมมากของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ได้แก่ กองทุนหมุนบ้าน/ชุมชนเมืองและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 54.5 สะท้อนให้เห็นว่าแหล่งเงินกู้ที่เป็นองค์กรภาครัฐหรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความสำคัญในการช่วยเหลือให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ

ภาพที่ 4 ร้อยละของครัวเรือนกี่มีหนี้ในระบบและนอกระบบ (ปี 2560)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ภาพที่ 5 เงินกู้ยืมของครัวเรือนกี่มีรายได้น้อย จำแนกตามแหล่งเงินกู้หลัก (ปี 2560)

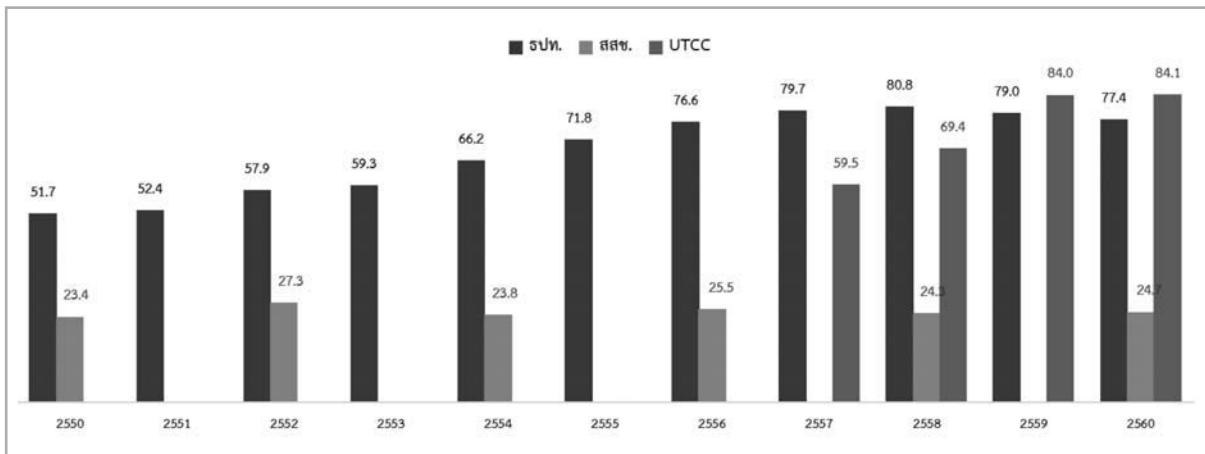
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

➤ หอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ใช้ข้อมูลจากการสำรวจเช่นเดียวกับ สสช. แต่มีขึ้นадของกลุ่มตัวอย่างเพียง 1,191 คน โดยผลสำรวจเกี่ยวกับสถานภาพหนี้ครัวเรือนไทย ปี 2560 พบว่า สาเหตุที่ยอดหนี้โดยรวมเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการปัจจัย ออาทิ การซื้อสินค้าคงทนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะรถยนต์ รายได้ที่ลดลง ขณะที่ค่าครองชีพและค่าเล่าเรียนบุตรหลานปรับตัวสูงขึ้น การผ่อนสินค้าที่มากขึ้น และการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ครัวเรือนยังขาดรายได้เนื่องจากถูกให้ออกจากงาน เกษตรกรไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ จำกความไม่แน่นอนของภัยธรรมชาติ และมีหนี้จากการพนันบล็อกเล็กน้อย ด้านการกู้ยืมและการหนี้สิน ครัวเรือนกู้เงินจากแหล่งเงินกู้ในระบบร้อยละ 91.4 และเป็นการกู้จากแหล่งเงินนอกระบบร้อยละ 8.6 ซึ่งตัวเลขการกู้น้อยระบบดังกล่าวลือว่าเป็นสถิติต่ำสุดในรอบ 10 ปี โดยวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน 5 อันดับแรก คือ หนี้เพื่อใช้จ่ายทั่วไป เพื่อชำระหนี้เก่า หนี้ซื้อทรัพย์สิน (รถยนต์) หนี้ซื้อบ้าน และหนี้เพื่อลงทุนประกอบธุรกิจ²

² หอการค้าไทย (2560) “ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แฉลงช่าว 3 ประเด็น” <https://www.thaichamber.org/th/news/view/234/>

ทั้งนี้ หากเราต้องการเปรียบเทียบหนึ่งครัวเรือนตามนิยามของทั้ง 3 หน่วยงาน จะต้องคำนวณให้อยู่บนฐานเดียวกันก่อน กล่าวคือ บนฐานรายได้รายปีหรือ GDP โดยความสามารถใช้ข้อมูลหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ของ รปท. ได้ทันที ขณะที่ข้อมูลของ สสช. และ UTCC จะต้องนำมาคำนวณใหม่เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ซึ่งต้องนำตัวเลขหนึ่งสินต่อครัวเรือนและจำนวนครัวเรือนที่เป็นหนึ่งมารวบรวมเพื่อหาจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จากนั้นนำมาหารด้วย GDP แล้วจึงได้ผลลัพธ์ตามภาพที่ 6

ภาพที่ 6: หนึ่งครัวเรือนต่อ GDP จากข้อมูล รปท. สสช. และ UTCC

ที่มา: ข้อมูล รปท. สสช. และ UTCC รวบรวมและคำนวณโดยผู้เขียน

จากภาพที่ 6 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ของ UTCC มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นค่อนข้างเร็วกว่า และเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าระดับหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ของ รปท. และ สสช. เนื่องจาก UTCC ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กกว่าของข้อมูลของอีกสองหน่วยงาน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้เกิดความผันผวนที่สูงได้ ส่วนของหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ของ รปท. ที่สูงกว่าของ สสช. เป็นผลมาจากการที่ข้อมูลของ รปท. ได้รวมยอดหนึ่งคงค้างในระบบทั้งหมด ซึ่งรวมไปถึงการกู้ยืมเพื่อการดำเนินธุรกิจด้วย โดยหนึ่งครัวเรือนกู้เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจมีสัดส่วนถึงร้อยละ 17.5 ของหนึ่งครัวเรือนทั้งหมดตามข้อมูลของ รปท. นอกจากนี้ อีกเหตุผลหนึ่งที่สัดส่วนหนึ่งครัวเรือนต่อ GDP ของ สสช. น้อยกว่าของ รปท. อาจมาจากการเก็บข้อมูลโดยผ่านการสอบถามครัวเรือน ทำให้บางครัวเรือนตอบสถานะหนี้ในแบบสอบถามต่างกว่าความเป็นจริง

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาหนึ่งครัวเรือน

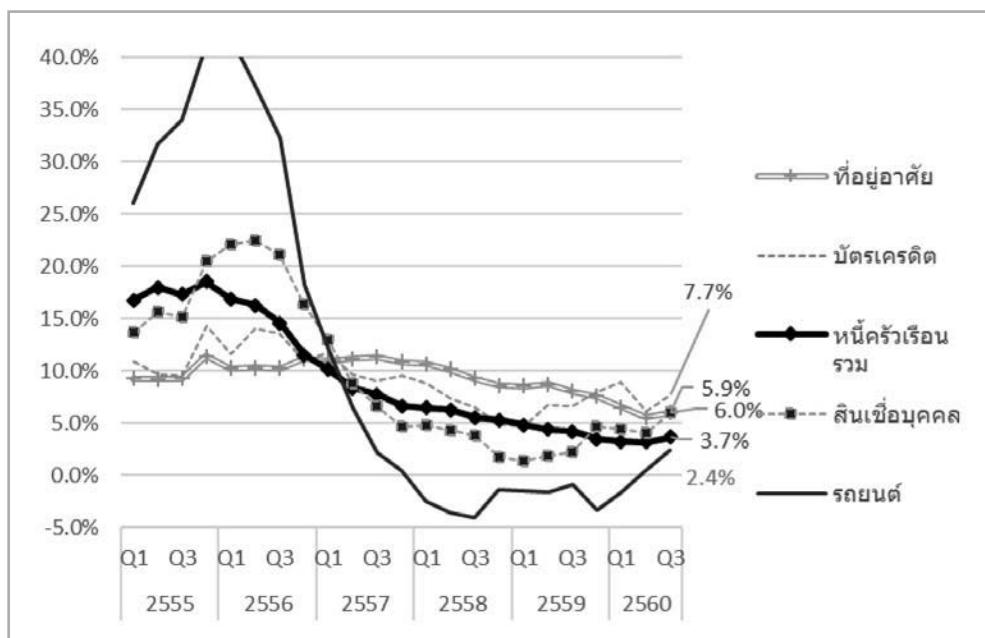
จากตัวเลขหนึ่งครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง ตลอดจนการแสดงความกังวลต่อปัญหาหนึ่งครัวเรือนของภาคส่วนต่างๆ นั้น ภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้นิ่งนอนใจต่อปัญหาดังกล่าว และได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาหนึ่งครัวเรือน ทั้งนี้ เรายสามารถแบ่งมาตรการออกได้เป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนึ่งครัวเรือนแล้ว

3.1 มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้

ในช่วงปี 2560 ที่ผ่านมา รปท. และสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้ อาทิ นโยบายคัดกรองลูกค้าอย่างเข้มงวดของสถาบันการเงิน และมาตรการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ (มาตรการสินเชื่อบัตรเครดิต) เนื่องจากสถิติของ รปท. ชี้ให้เห็นว่า สินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นมากในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 โดยที่อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ

บัตรเครดิตอยู่ที่ร้อยละ 7.7 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 6.1 และการขยายตัวของสินเชื่อส่วนบุคคลอยู่ที่ร้อยละ 5.9 จากช่วงเดียวกันปีก่อน เร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 4.0 (ภาพที่ 5) นอกจากนี้ สินเชื่อประเภทดังกล่าวเป็นสินเชื่อที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ค่อนข้างง่าย บปท. จึงได้ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การให้สินเชื่อบัตรเครดิต จากระเงินสูงสุด 5 เท่าต่อรายได้มาอยู่ที่ไม่เกิน 1.5 เท่าของรายได้สำหรับผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน และไม่เกิน 3 เท่าของรายได้สำหรับผู้ที่มีรายได้ 30,000 – 50,000 บาทต่อเดือน พร้อมกับปรับเพดานอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตลงจากร้อยละ 20 มาอยู่ที่ร้อยละ 18 เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2560³

ภาพที่ 7 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อประเภทต่างๆ

ที่มา: รวบรวมโดยผู้เขียน

นอกจากนี้ ผลสำรวจขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ชี้ว่าคนไทย มีคะแนนด้านความรู้ทางการเงินเพียง 12.8 คะแนนจากคะแนนเต็ม 21 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่อยู่ที่ 13.2 คะแนน⁴ ดังนั้น เพื่อยกระดับความรู้ทางการเงินให้กับประชาชน สมาคมธนาคารไทยจึงได้จัดทำ “โครงการเเทرنห์”⁵ เพื่อให้ภาคประชาชนทั้งกลุ่มเด็ก กลุ่มวัยทำงานและกลุ่มวัยเกษียณ มีความรู้ ทศนคติ และวินัยทางการเงินที่ถูกต้อง โดยมี “บัวขาว บัญชาเมฆ” นัก moy ชื่อดังเป็นพรีเซนเตอร์ และมีสโลแกนของโครงการว่า “ให้ภาระผ่อนหนี้ไม่เกินร้อยละ 40 ของรายได้ต่อเดือน” ซึ่งแม้ว่าที่ผ่านมาหนี้ในระบบของสถาบันการเงินเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ต่อ GDP แต่ตัวเลขดังกล่าวยังไม่ได้รวมหนี้อกรอบและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของครัวเรือน

³ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2560) “มาตรการการดูแลสินเชื่อบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ” <https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/News2560/n3660t.pdf>

⁴ OECD (2559) “OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies”, page 7-8, <https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/OECD-INFE-International-Survey-of-Adult-FInancial-Literacy-Competencies.pdf>

⁵ ผู้จัดการ Online (2560) “สมาคมแบงก์กำหนดแนวทางสร้าง และส่งเสริมให้คนไทยมีวินัยการเงิน” <http://www.manager.co.th/ibizchannel/viewnews.aspx?NewsID=9600000020742>

ดังนั้น โครงการให้ความรู้ดังกล่าวภายใต้ความร่วมมือของธนาคารสมาคมที่มีจำนวนสาขาวรรณกันถึงกว่า 7,000 สาขา จะมีส่วนสำคัญในการช่วยทำให้ประชาชนตระหนักรึ่งปัญหาหนี้ครัวเรือนและสร้างพฤติกรรมทางการเงินที่ดีขึ้นได้อย่างเหมาะสม⁶

3.2 มาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว

สำหรับผู้ที่มีหนี้สินแล้ว ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการช่วยเหลือ อาทิ โครงการแก้ไขหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืนและโครงการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน หรือ “คลินิกแก้หนี้” โดยมาตรการแรกเน้นที่การแก้ไขปัญหานี้ในระบบ ขณะที่มาตรการที่สองเน้นการแก้ไขปัญหานี้ในระบบเป็นหลัก

ในปี 2560 กระทรวงการคลังได้ดำเนินการโครงการแก้ไขหนี้นอกระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน และตั้งเป้าหมายให้หนี้นอกระบบเป็นศูนย์ด้วยการจัดการใน 5 นิติ⁷ ประกอบด้วย (1) การออกพระราชบัญญัติห้ามเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มโทษกับเจ้าหนี้นอกระบบที่คิดอัตราดอกเบี้ยเกินร้อยละ 15 (2) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับลูกหนี้นอกระบบและประชาชนทั่วไป โดยให้เจ้าหนี้นอกระบบทอนญาตเข้ามาเป็นผู้ประกอบธุรกิจนาโนไฟแนนซ์และพีโกไฟแนนซ์ โดยปัจจุบันมีผู้ได้รับใบอนุญาตแล้ว 25 ราย และ 279 ราย (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2561)⁸ ตามลำดับ (3) การลดภาระหนี้นอกระบบโดยการไกล์เกลี่ยประนอมหนี้ ที่ภาครัฐได้จัดตั้งคณะกรรมการไกล์เกลี่ยประนอมหนี้ในทุกจังหวัดโดยที่ประชาชนสามารถเข้ารับคำปรึกษาเรื่องหนี้นอกระบบได้ที่ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทุกสาขาทั่วประเทศ ทั้งนี้ ภาครัฐได้ดำเนินการในจังหวัดครนายนายกเป็นจังหวัดนำร่องสำหรับการจัดการหนี้นอกระบบและจังหวัดครราษฎร์สีมาเป็นโครงการนำร่องเพื่อแก้ไขปัญหานี้ในระบบ สำหรับผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจากข้อมูลการลงทะเบียนเพื่อรับสวัสดิการรัฐ ปี 2560 พบว่า ผู้ที่มาลงทะเบียนแจ้งว่า มีปัญหานี้ในระบบจำนวน 1.3 ล้านราย ไกล์เกลี่ยกับปี 2559 ขณะที่มูลหนี้นอกระบบปี 2560 มีจำนวน 7 หมื่นล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลหนี้นอกระบบ 9 หมื่นล้านบาท (4) การเพิ่มศักยภาพของลูกหนี้นอกระบบด้วยการพัฒนาอาชีพและฝึกอบรมงาน เพื่อให้ลูกหนี้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้และการดำรงชีวิต และ (5) การร่วมมือกันอย่างบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การพัฒนาเครือข่ายองค์กรการเงินชุมชนให้สามารถทำหน้าที่แทนเจ้าหนี้นอกระบบ และให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (ธนาคารออมสิน และ ธ.ก.ส.) เป็นหน่วยงานสนับสนุนเงินทุนให้กับองค์กรดังกล่าว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลหนี้นอกระบบซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายให้ตรงจุดต่อไปในอนาคตด้วย

นอกจากนี้ ยังมีโครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน หรือ “คลินิกแก้หนี้” ซึ่งบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM) เป็นตัวกลางเจรจา กับลูกหนี้ของสถาบันการเงินทั้ง 17 แห่ง เพื่อให้ลูกหนี้ที่สูญเสียและตั้งใจที่จะออกจากวงจรนี้ โดยที่ SAM จะช่วยในด้านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้แบบเบ็ดเสร็จ ด้วยอัตราดอกเบี้ยและระยะเวลาชำระหนี้ที่เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย พร้อมทั้งใช้โอกาสเนื้อปุกผู้ดึงความรู้ความเข้าใจและวินัยทางการเงินให้แก่ประชาชนกลุ่มนี้ด้วย โดยผู้เข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติมีดังต่อไปนี้ (1) เป็นบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำ (2) อายุไม่เกิน 65 ปี (3) มีหนี้กับธนาคารตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป (4) มีหนี้ที่เกิดจากการค้างชำระเกิน 3 เดือน (90 วัน) ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2560

⁶ มติชน (2560) “สมาคมธนาคารไทยเปิดตัวurenหนี้ ดึงบัวขาวเป็นตัวเตอร์ หวังคนไทยมีวินัยทางการเงิน” <https://www.matichon.co.th/news/479947>

⁷ กระทรวงการคลัง (2560) “เดินหน้าจัดหนี้นอกระบบเป็นศูนย์” <https://www.mof.go.th/home/eco/060360.pdf>

⁸ แนวทาง (2560) “คลังลุยแก้หนี้นอกระบบ ฝึกอาชีพ ชาวบ้านสร้างรายได้” <http://www.ryt9.com/s/nnd/2759862>

(5) ต้องไม่เป็นผู้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี และ (6) มีหนี้รวมไม่เกิน 2 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน – 31 ธันวาคม 2560 มีผู้สนใจเข้าร่วมโครงการดังกล่าวกว่า 55,400 ราย อาย่างไรก็ตาม จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่ได้รับการอนุมัติและเริ่มปรับโครงสร้างหนี้ได้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากกลุ่มที่ไม่เข้าเกณฑ์คุณสมบัติ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ยังไม่เป็นหนี้เสีย กลุ่มที่ผู้ให้บริการสินเชื่อไม่ใช่สถาบันการเงิน และมีบางส่วนที่ไม่เข้าข่ายคุณสมบัติ เนื่องจากไม่มีรายได้ประจำ จึงขาดความสามารถในการชำระหนี้ ดังนั้นตั้งแต่ 1 มกราคม 2561 จึงมีการปรับคุณสมบัติใหม่โดยเริ่มเปิดรับกลุ่มลูกหนี้รายย่อยซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาทั้งที่มีรายได้ประจำ และกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีรายได้ไม่ประจำหรือรายได้อื่น ให้สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการได้พร้อมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ตรงกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น อาทิ ในบางกรณี ลูกหนี้ในนามอาจมีผู้ช่วยผ่อนชำระหนี้ด้วย ซึ่งอาจทำให้เข้าข่ายผู้มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ จึงต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้ คาดว่าการผ่อนคลายเกณฑ์คุณสมบัติและการพิจารณาดังกล่าวจะช่วยส่งผลให้มีผู้ได้รับการช่วยเหลือในการวางแผนและผ่อนชำระหนี้ได้มากยิ่งขึ้น

4. สรุป

แม้ว่าสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องมา 7 ไตรมาส สะท้อนว่าปัญหาหนี้ครัวเรือนน่าจะคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจครัวเรือนบ่งชี้ว่า นอกจากที่หนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของไทยจะสูงกว่าในหลายประเทศแล้ว หนี้ครัวเรือนที่ลดลงกลับกระฉูดตัวอยู่ในเพียงบางพื้นที่เท่านั้น และประชาชนโดยเฉลี่ยยังมีหนี้สินต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหากไม่รับแก้ไขปัญหาอาจส่งผลกระทบต่อทั้งภาคการบริโภคและภาคการเงินได้ ดังนั้น ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงได้จัดทำมาตรการเพื่อช่วยบรรเทาและแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือน ซึ่งสามารถแบ่งมาตราการออกได้เป็นสองส่วนหลักได้แก่ มาตรการช่วยป้องกันการเกิดหนี้และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่มีหนี้ครัวเรือนแล้ว

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนได้อย่างถาวร จำเป็นต้องกลับไปคูดูที่ต้นตอของปัญหาซึ่งหากไม่รวมปัจจัยพิเศษต่างๆ อาทิ การกู้ยืมเพื่อซ่อมแซมบ้านเรือนและยานพาหนะที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยแล้ว ปัญหานี้ครัวเรือนนั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดความรู้และการวางแผนทางการเงิน ซึ่งหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมุ่งเน้นให้ความรู้ด้านการเงินให้แก่เยาวชนในวัยเรียนแล้ว ย่อมสามารถแก้ปัญหานี้ครัวเรือนได้ในอนาคต เพราะหากประชาชนที่ทั้งมีหนี้แล้วและยังไม่ได้ก่อหนี้มีความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการหนี้อย่างแท้จริงแล้ว ก็จะไม่ทำให้ปัญหานี้ครัวเรือนเป็นสิ่งที่น่ากลัว

ทั้งนี้ หากคนเป็นหนี้อย่างมีคุณภาพ หรือเป็นการกู้ยืมเพื่อการลงทุน เช่น กู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหรืออสังหาริมทรัพย์ โดยสามารถนำทรัพย์สินเหล่านี้มาแปลงเป็นรายได้และสินทรัพย์ในอนาคตได้ หรือ ก่อหนี้เพื่อไปพัฒนาตนเองหรือเพื่อประกอบสัมมาชีพแล้ว จะทำให้มีรายได้และสามารถนำมำชำระหนี้ได้ การเป็นหนี้ประเภทนี้จะไม่น่ากังวลเท่ากับการเป็นหนี้ที่ไม่มีคุณภาพ กล่าวคือ การกู้ยืมเพื่อการบริโภคเพียงอย่างเดียวซึ่งอาจนำไปสู่การเป็นหนี้เพิ่มขึ้น และมีความเสี่ยงที่จะกลایเป็นหนี้เสียในอนาคตได้

นอกจากนี้ การแก้ปัญหานี้ครัวเรือนควรน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มาใช้ในการบริหารจัดการทางการเงินภาคครัวเรือน จะช่วยทำให้ครัวเรือนรู้จักระมาณตนและไม่ประมาทในการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นเพิ่มเติม พร้อมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกู้ยืมเพื่อไม่ให้กลับไปเป็นผู้ที่มีหนี้ล้นพันตัวได้ ส่งผลให้ชีวิตปลอดหนี้ได้ในที่สุด

บทวิเคราะห์

เรื่อง เจาะลึกสถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคไทยในปี 2560¹

บทสรุปผู้บริหาร

○ ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกาศอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อเนื่องจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก 1) การขยายตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ และ 2) การขยายตัวอย่างแข็งแกร่งของอุปสงค์ภายในประเทศ

○ จากการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจของภูมิภาคในปี 2560 พบว่า เศรษฐกิจทม.และปริมณฑล และภาคตะวันออก เป็นภูมิภาคหลักที่ขยายตัวได้ดีเด่น และช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทย ในปี 2560 จากการขยายตัวต่อเนื่องของการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ในขณะที่อีก 5 ภูมิภาค อันได้แก่ ภาคใต้ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคตะวันตก ยังคงมีแนวโน้มที่จะมีขยายตัวได้ในอนาคต เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับยังได้รับปัจจัยสนับสนุนจากความต่อเนื่องของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ

○ นโยบายภาครัฐในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค อาทิ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 หรือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐระยะที่ 1 และระยะที่ 2 รวมถึงโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ด้านคมนาคมขนส่ง พ.ศ. 2561 วงเงินลงทุน 2,021,283.52 ล้านบาท จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ตลอดจนนำไปสู่การเจริญเติบโตในแต่ละภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

1. บทนำ

ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2561 สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกาศอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 3.9 ต่อเนื่องจากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.3 โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจาก 1) การขยายตัวของอุปสงค์จากต่างประเทศ จากการส่งออกที่ขยายตัวสูงสุดเป็นประวัติการณ์ และ 2) การขยายตัวอย่างแข็งแกร่งของอุปสงค์ภายในประเทศ โดยเฉพาะการบริโภคภาคเอกชน และการใช้จ่ายภาครัฐ ที่ได้รับแรงขับเคลื่อนจากมาตรการต่าง ๆ ที่ออกมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการลงทุนภาคเอกชนมีสัญญาณฟื้นตัวชัดเจน แต่หากจะพิจารณาว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวนั้น มีการขยายตัวเหมือนกันทุกภาคหรือไม่ จะพบว่าจากการพิจารณาเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจของ

¹ ผู้เขียน: นางสาวกานุจนา จันทร์ชิต เศรษฐกรชำนาญการ และนางสาวลลิต พิงวนานุกูล เศรษฐกรบริณญาติ ส่วนวิเทศและสถาบันลัมพันธ์ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค ขอขอบคุณ ดร.นรพัชร์ อัครวัลลภ ผู้อำนวยการส่วนวิเทศและสถาบันลัมพันธ์ ดร.พลิทช์ พัพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหาภาค และ ดร.ครพล ตุลยะเสถียร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาภาค สำหรับข้อแนะนำ อนึ่ง บทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ไม่ได้สะท้อนความเห็นของหน่วยงาน

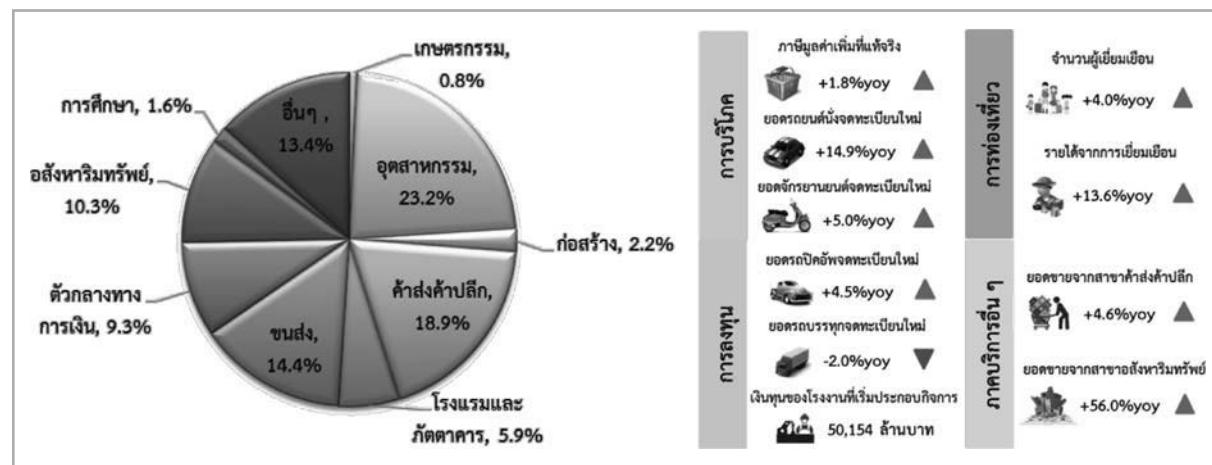
เศรษฐกิจแต่ละภูมิภาค จะมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดและโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค ที่ส่งผลให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ดังนี้ บทความฉบับนี้ จะเป็นการวิเคราะห์เจาะลึกถึงสถานการณ์เศรษฐกิจรายภูมิภาค รวมถึงประเมินว่าเศรษฐกิจแต่ละภูมิภาค มีสถานะเป็นเช่นใด

2. สถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคปี 2560²

2.1 กรุงเทพฯ และปริมณฑล มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.8 ของเศรษฐกิจไทย: ปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยบวกจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจกรุงเทพฯ และปริมณฑล ในปี 2560 ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน สะท้อนจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคากองที่ ที่กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 1.8 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -0.8 ต่อปี สอดคล้องกับการบริโภคสินค้าในหมวดสินค้าคงทนขยายตัวต่อเนื่อง สะท้อนจากยอดรถยนต์นั่ง จดทะเบียนใหม่ และยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ที่ขยายตัวร้อยละ 14.9 และ 5.0 ตามการขยายตัวดี ในส่วนของอุปกรณ์ก่อสร้าง โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ นครปฐม และกรุงเทพฯ เป็นต้น สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชน สะท้อนจากยอดลงทุนภาคเอกชนใหม่ ขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 4.5 ต่อปี นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ ในปี 2560 มีมูลค่า 50,154 ล้านบาท โดยเป็นการลงทุนในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรปราการ และปทุมธานี เป็นสำคัญ ในขณะที่ ยอดลงทุนภาคเอกชนใหม่ หดตัวในอัตราชลอที่ร้อยละ -2.0 สำหรับภาคการท่องเที่ยวในปี 2560 ขยายตัวได้ดี โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 4.0 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 5.7 และ 3.6 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เม็ดเงินจากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 13.6 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 9.3 และ 8.8 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ในปี 2560

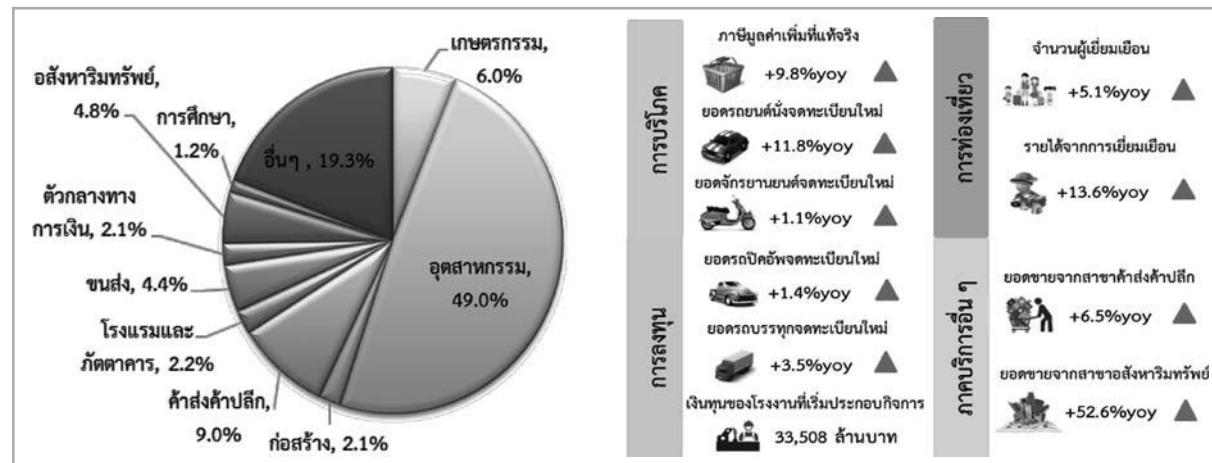
ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

² เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจรายภูมิภาค จากการศึกษาและรวบรวมเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Indicators)

2.2 ภาคตะวันออก มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.6 ของเศรษฐกิจไทย : ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราเร่ง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว เป็นสำคัญ

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออก ในปี 2560 ขยายตัวในอัตราเร่งจากการบริโภคภาคเอกชน จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคากองที่ ที่กลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 10.0 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -1.3 ต่อปี สอดคล้อง กับการบริโภคในหมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดรถยนต์นั่งและยานยนต์ลดลงเป็นใหม่ ขยายตัวร้อยละ 11.8 และ 1.1 ต่อปี ตามลำดับ ตามการขยายตัวในจังหวัดสาระแก้ว ชลบุรี และปราจีนบุรี เป็นต้น สะท้อน การบริโภคภายในภูมิภาคที่ขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนในปี 2560 ที่กลับมาขยายตัว สะท้อนจากยอดรถปิกอัพและยอดบรรทุกลดลงเป็นใหม่ ที่ขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 1.4 และ 3.5 ต่อปี ตามลำดับ จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -6.9 และ -1.3 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงาน ที่เริ่มประกอบกิจการ ในปี 2560 มีมูลค่า 33,508.5 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในจังหวัดชลบุรี และปราจีนบุรี เป็นหลัก เช่นเดียวกันกับภาคการท่องเที่ยว ที่ขยายตัวได้ดี โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.3 และ 4.4 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เม็ดเงินจากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 13.6 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 9.7 และ 16.0 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องซ้ำเศรษฐกิจภาคตะวันออก ในปี 2560

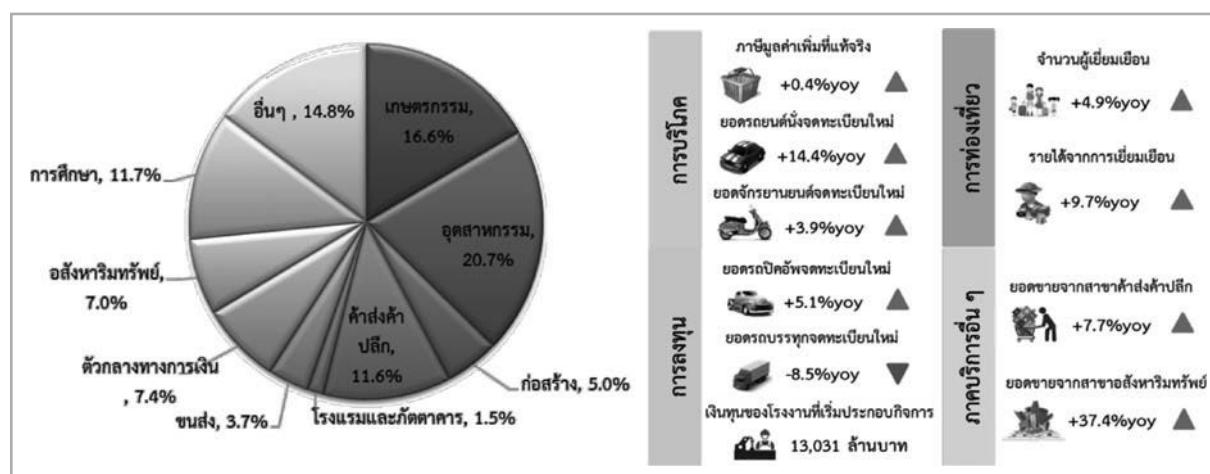

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.7 ของเศรษฐกิจไทย : ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน และการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ที่ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ดี

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปี 2560 ขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชน โดยเฉพาะ การบริโภคสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดรถยนต์นั่งและยานยนต์ลดลงเป็นใหม่ ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 14.4 และ 3.9 ต่อปี ตามลำดับ จากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 5.2 และ 0.7 ต่อปี ตามลำดับ ตามการขยายตัวของจังหวัดเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเลย นครพนม นครราชสีมา และบึงกาฬ เป็นต้น ขณะที่

การบริโภคภาคเอกชน จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคากองที่ ขยายตัวในอัตราเฉลี่ยจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 0.4 ต่อปี สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนยังคงขยายตัวได้ดี พิจารณาจากยอดรวมปีก็จะพบว่าเป็นใหม่ กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.1 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -8.8 ต่อปี นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ ในปี 2560 มีมูลค่า 13,030.6 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครราชสีมา และขอนแก่น เป็นสำคัญ อย่างไรก็ได้ ยอดรวมบรรทุกจดทะเบียนใหม่กลับลดตัวต่อเนื่องจาก ปีก่อนหน้าที่ร้อยละ -8.5 ต่อปี สำหรับภาคการท่องเที่ยวขยายตัวได้ โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 4.9 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.1 และ 5.0 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เม็ดเงินจากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวร้อยละ 9.7 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 8.1 และ 8.7 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี 2560

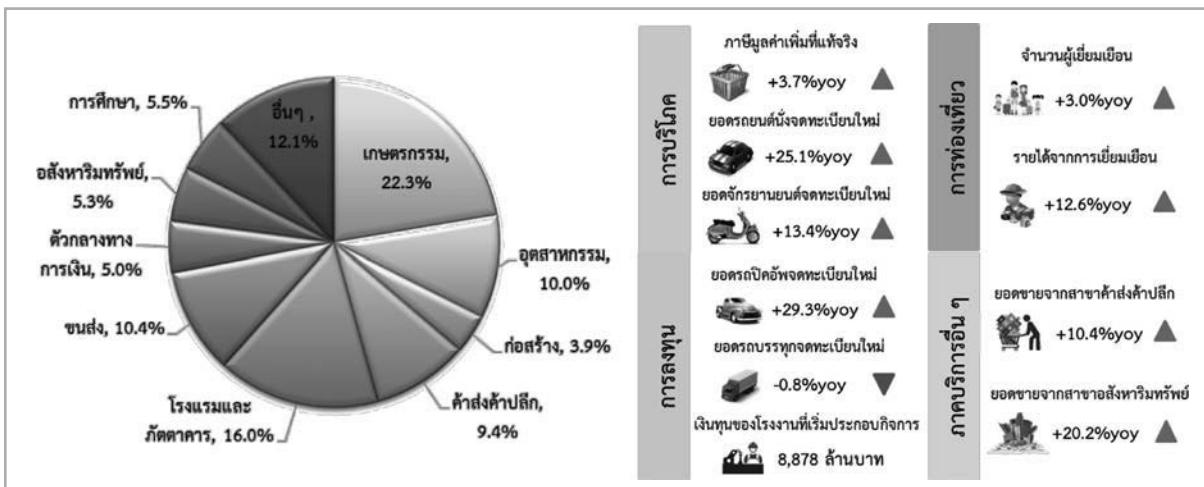

ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

2.4 ภาคใต้ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.8 ของเศรษฐกิจไทย : ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน และการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ที่ยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ดี

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคใต้ในปี 2560 ขยายตัวได้ดี จากการบริโภคภาคเอกชนในหมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากการลงทุนตั้งแต่ต้นและยอดรวมจัดซื้อจัดจ่ายนั้นๆ ขยายตัวในอัตราเร่งจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 25.1 และ 13.4 ต่อปี ตามลำดับ ตามการขยายตัวของจังหวัดเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดพังงา ระนอง และนครศรีธรรมราช เป็นต้น ขณะที่ การบริโภคภาคเอกชน จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคากองที่ ขยายตัวในอัตราเฉลี่ยจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 3.7 ต่อปี สอดคล้องกับการลงทุนภาคเอกชนยังคงขยายตัวได้ดี พิจารณาจากยอดรวมปีก็จะพบว่าเป็นใหม่ กลับมาขยายตัวในอัตราเร่งที่ร้อยละ 29.3 ต่อปี จากปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ -0.7 ต่อปี นอกจากนี้ เงินทุนของโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ ในปี 2560 มีมูลค่า 8,877.8 ล้านบาท จากการลงทุนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สงขลา และภูเก็ต เป็นสำคัญ อย่างไรก็ได้ ยอดรวมบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับลดตัวร้อยละ -0.8 ต่อปี สำหรับภาคการท่องเที่ยวขยายตัวได้ โดยจำนวนผู้เยี่ยมเยือนขยายตัวร้อยละ 3.0 ต่อปี จากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ร้อยละ 4.0 และ 2.0 ต่อปี ตามลำดับ นอกจากนี้ เม็ดเงินจากการเยี่ยมเยือนรวมขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 12.6 ต่อปี แบ่งเป็นรายได้จากการเยี่ยมเยือนของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ขยายตัวร้อยละ 8.5 และ 8.1 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคใต้ ในปี 2560

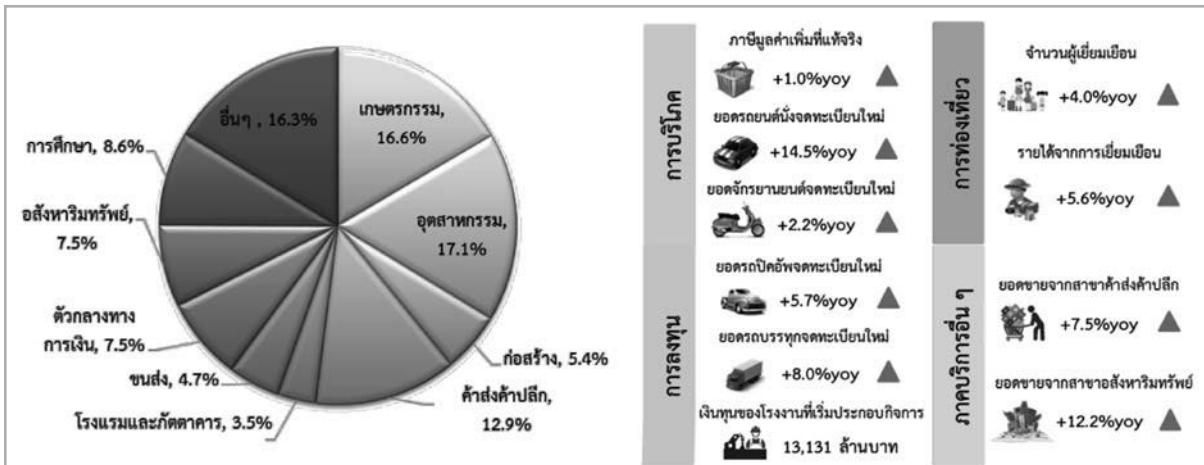

ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

2.5 ภาคเหนือ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.8 ของเศรษฐกิจไทย : ในปี 2560 เศรษฐกิจขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยว

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคเหนือในปี 2560 ขยายตัวต่อเนื่อง โดยได้แรงสนับสนุนจากการจับจ่ายใช้สอยของประชาชน โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าคงทน สะท้อนจากการอุดหนุนตั้งแต่ยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 14.5 และ 2.2 จากปี 2559 ขยายตัวที่ร้อยละ 3.8 และร้อยละ 3.4 ตามลำดับ ในขณะที่ยอดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคากองที่ ขยายตัวเล็กน้อยที่ร้อยละ 1.0 สำหรับการลงทุนภาคเอกชนเริ่มปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน สะท้อนจากการอุดหนุนต์ปีค้อปแอลายอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.7 และ 8.0 จากปี 2559 หดตัวที่ร้อยละ -7.5 และร้อยละ -4.6 ตามลำดับ นอกจากนี้ ขณะที่เงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ มีมูลค่าประมาณ 13,131 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดเพชรบูรณ์ และนครสวรรค์ เป็นสำคัญ สอดคล้องกับภาคการท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่ต่อเนื่อง สะท้อนจากจำนวนและรายได้จากการเยี่ยมเยือน ในปี 2560 ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.0 และร้อยละ 5.6 (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคเหนือ ในปี 2560

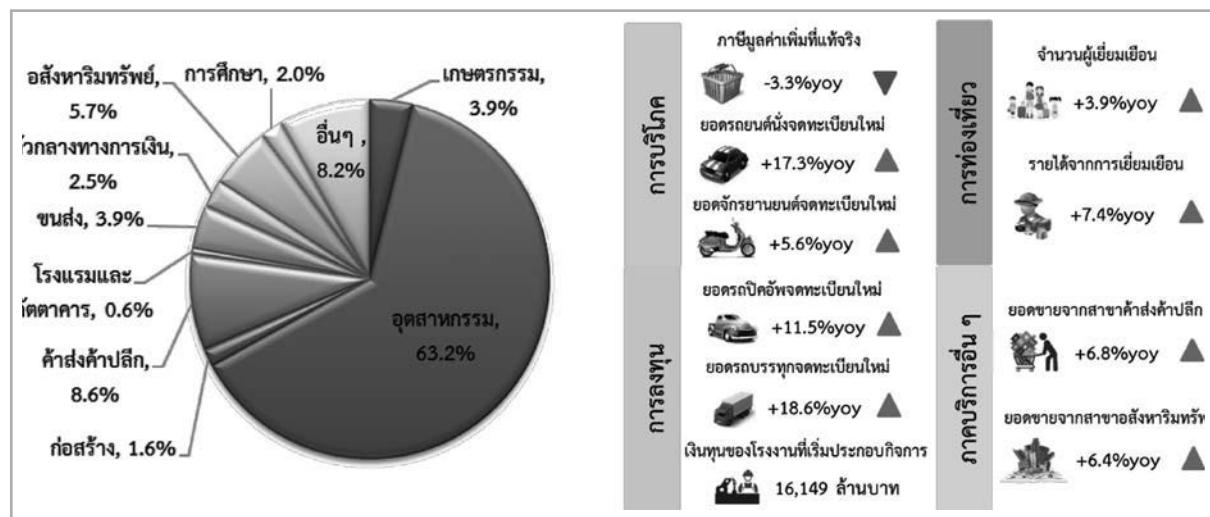

ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

2.6 ภาคกลาง มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.8 ของเศรษฐกิจไทยในปี 2558 : ในปี 2560 เศรษฐกิจภาคกลางขยายตัว ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอก และภาคการท่องเที่ยว

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคกลาง ในปี 2560 ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชนทบทวนขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริโภคในหมวดสินค้าคงทน สะท้อนจากยอดรายนั่นๆ และรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ ขยายตัวในอัตราเร่งที่ร้อยละ 17.3 และ 5.6 จากปี 2559 ที่ขยายตัวร้อยละ 10.3 และร้อยละ 2.0 ตามลำดับ อย่างไรก็ได้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มปรับตัวลดลงร้อยละ -3.3 จากปี ในขณะที่การลงทุนภาคเอกชนยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนการขยายตัวในภาคกลาง สะท้อนจากยอดรายนั่นๆ ปีคืบอัพและยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวร้อยละ 11.5 และ 18.6 จากปี 2559 ขยายตัวร้อยละ 3.3 และร้อยละ -18.2 ตามลำดับ เช่นเดียวกันกับเงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ มีมูลค่าประมาณ 16,148.69 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสระบุรี เป็นสำคัญ ในขณะที่ภาคการท่องเที่ยว ที่วัดจากจำนวนผู้เยี่ยมเยือน ในปี 2560 ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.9 แบ่งเป็นการขยายตัวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่ร้อยละ 4.6 และ 3.5 ตามลำดับ และรายได้รวมจากการท่องเที่ยวในภาคเหนือขยายตัวร้อยละ 7.4 แบ่งเป็นการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่ร้อยละ 8.2 และ 6.8 ตามลำดับ (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคกลาง ในปี 2560

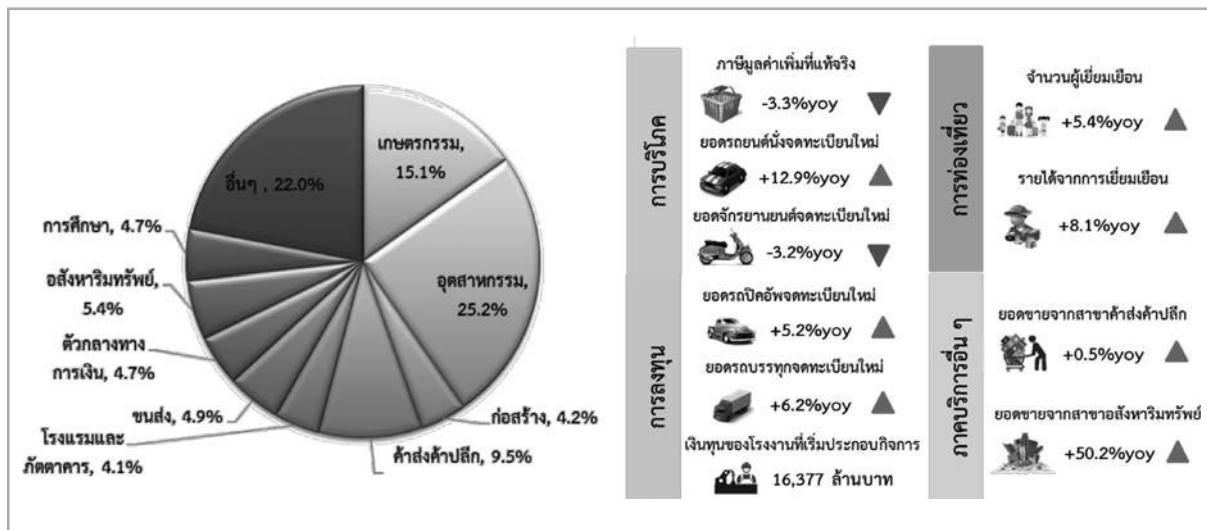
ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

2.7 ภาคตะวันตก มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.6 ของเศรษฐกิจไทย: ในปี 2560 เศรษฐกิจท่องเที่ยว แต่มีการลงทุนภาคเอกชนและภาคการท่องเที่ยวขยายตัวสูงกว่าภาคกลาง

ภาพรวมเศรษฐกิจภาคตะวันตก ในปี 2560 ทรงตัวจากปี 2559 แต่มีการลงทุนภาคเอกชนขยายตัวสูงกว่าภาคกลางในภูมิภาค สะท้อนจากยอดรายนั่นๆ ยอดรถจักรยานยนต์ปีคืบอัพและยอดรถบรรทุกจดทะเบียนใหม่ กลับมาขยายตัวร้อยละ 5.2 และ 6.2 จากปี 2559 ขยายตัวร้อยละ -16.2 และร้อยละ 16.0 ตามลำดับ เช่นเดียวกันกับเงินลงทุนใหม่ในโรงงานที่เริ่มประกอบกิจการ มีมูลค่าประมาณ 16,376.53 ล้านบาท ตามการลงทุนในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดราชบุรี และสุพรรณบุรี เป็นสำคัญ สอดคล้องกับการท่องเที่ยวขยายตัวดี ทั้งจำนวนผู้เยี่ยมเยือนและรายได้จากการเยี่ยมเยือน โดยในปี 2560 จำนวนผู้เยี่ยมเยือน ขยายตัวที่ร้อยละ 5.4 โดยเป็นขยายตัวของผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย และชาวต่างชาติที่ร้อยละ 5.4 และร้อยละ 4.0 ตามลำดับ ส่วนรายได้จากการ

เยี่ยมเยือนในปี 2560 ขยายตัวร้อยละ 8.1 ต่อปี จากการขยายตัวของรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยและชาวต่างประเทศร้อยละ 8.6 และร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ในขณะที่การบริโภคสินค้าภาคเอกชนยังคงทรงตัวจากปี 2559 สะท้อนจากภาวะมูลค่าเพิ่ม ณ ระดับราคากองที่และยอดรถจักรยานยนต์จดทะเบียนใหม่ หดตัวร้อยละ -3.3 และร้อยละ -3.2 ต่อปี ตามลำดับ (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 โครงสร้างเศรษฐกิจปี 2558 และเครื่องชี้เศรษฐกิจภาคตะวันตก ในปี 2560

ที่มา: คำนวณ และรวบรวมโดยผู้เขียน

3. นโยบายการรัฐในการสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค

ในปี 2560 เศรษฐกิจรายภูมิภาคของไทยขยายตัวต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการขับเคลื่อนนโยบายของภาครัฐ เช่น โครงการจัดทำบตามแผนงานบูรณาการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจในประเทศไทยเงินรวม 1.15 แสนล้านบาท โครงการลงทุนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 รวมถึงโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งระยะเร่งด่วน (Action Plan) เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยเป็นต้น

1) โครงการลงทุนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 หรือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐระยะที่ 1 เม็ดเงินดำเนินโครงการ 42,000 ล้านบาท เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยผ่านการบรรเทาภาระค่าครองชีพต่าง ๆ อาทิ 1) ใช้ลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ค่าเดินทาง (วงเงินค่าโดยสาร สำหรับรถเมล์/รถไฟฟ้า 500 บาท รถบขส. 500 บาท รถไฟฟ้า 500 บาท) และค่ากําช Ihrung 2) ใช้สำหรับซื้อสินค้าต่างๆ จากร้านของชำ และร้านค้าที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด โดยผู้มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปีจะได้วงเงิน 200 บาทต่อเดือน และผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อปีจะได้วงเงิน 300 บาทต่อเดือน โดยเปิดให้ลงทะเบียนตั้งแต่ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 3 – 28 เมษายน 2560 โดยผู้ลงทะเบียนทั้งหมดทั่วประเทศอยู่ที่ 14,178,869 คน ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติผ่านคุณสมบัติทั้งสิ้น 11,469,175 คน และได้แจ้งจ่ายไปแล้วกว่าร้อยละ 95 ของผู้ผ่านคุณสมบัติทั้งหมด โดยสถานะล่าสุดของการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2560 ถึงเดือน มกราคม 2561 เป็นเม็ดเงิน 20,863.9 ล้านบาท แบ่งเป็นการจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าต่างๆ จากร้านของชำ 20,665.4 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายที่ผ่านร้านกําช Ihrung 20.55 ล้านบาท และค่าโดยสารรถสาธารณะ 177.95 ล้านบาท แบ่งเป็นค่าโดยสารรถไฟ 110.84 ล้านบาท และค่าโดยสารรถบขส. 67.11 ล้านบาท

ตารางที่ 1 ภาพรวมการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 – มกราคม 2561

ประเภท	1-31 พ.ค. 60		1-31 พ.ย. 60		1-31 ธ.ค. 60		1-31 ม.ค. 61		รวม	
	รายการ	มูลค่า (บ.)	รายการ	มูลค่า (บ.)						
ร้านสะดวกซื้อ	10,610,036	2,716,141,790	11,517,832	3,167,473,555	11,357,562	2,959,605,479	44,862,216	11,822,197,479	78,347,646	20,665,418,303
ร้านค้าหุ้นส่วน	227	10,215	1,299	58,366	136,377	6,125,353	319,509	14,357,300	457,412	20,551,234
รถบัส.	21,282	7,232,215	33,050	12,463,882	27,222	9,171,327	109,057	38,244,083	190,611	67,111,506
รถไฟฟ้า	1	391	197,401	25,978,596	202,767	19,471,453	606,644	65,384,751	1,006,813	110,835,191
รวม	10,631,546	2,723,384,610	11,749,582	3,205,974,399	11,723,928	2,994,373,612	45,897,426	11,940,183,613	80,002,482	20,863,916,234

หมายเหตุ: กรมบัญชีกลาง

2) โครงการด้านความมั่นคงสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยเป้าหมายของประเทศไทย (Action Plan ปี 2559) ที่เริ่มลงทุนมาตั้งแต่ปี 2558 ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจรายภูมิภาค เช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง มีโครงการรถไฟฟ้าทั้งคู่ ช่วงชุมทางถนนจริระ-ขอนแก่น เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 24,000 ล้านบาท โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สะบูรี-นครราชสีมา เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 84,600 ล้านบาท ในขณะที่ภาคตะวันออก มีโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายพัทยา-มหาดไทย เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 20,200 ล้านบาท และโครงการพัฒนาศูนย์การขนส่งสินค้าทางรถไฟฟ้าที่ท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ 1 เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 2,031 ล้านบาท ส่วนภาคตะวันตกและภาคใต้ มีโครงการรถไฟฟ้าที่ช่วงประจำรีเชิงอี-ชุมพร เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 17,290 ล้านบาท ขณะที่กรุงเทพและปริมณฑล มีโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ระยะที่ 2 เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 51,607 ล้านบาท และโครงการระบบรถไฟฟ้ามหานครเมือง สายสีแดงอ่อน ช่วงบางซื่อ-พญาไท-มัชฌิสัน-หัวหมาก เม็ดเงินลงทุนทั้งโครงการ 44,157 ล้านบาท เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการใหม่ ๆ ที่จะเข้ามายืดหยุ่นเพิ่มเติมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจรายภูมิภาคในปี 2561 ต่อไป ได้แก่

1. มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 2 หรือโครงการลงท่าเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 2 เม็ดเงินดำเนินโครงการ 35,679 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามความจำเป็นอย่างรอบด้าน เพื่อให้การพัฒนาผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นไปอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการสร้างโอกาสใน 4 มิติ ได้แก่ (1) การมีงานทำ โดยการจัดทำงานที่เหมาะสม และส่งเสริมการประกอบสัมมาชีพ (2) การฝึกอบรมอาชีพและการศึกษา เช่น ฝึกทักษะ ให้ความรู้และทำให้เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม (3) การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ และ (4) การเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน โดยสนับสนุนให้เข้าถึงสิ่งจำเป็นในชีวิต เช่น ที่อยู่อาศัย ที่ดินทำการ อุดหนุนเพื่อการเกษตร เป็นต้น โดยจะมีมาตรการจูงใจสำหรับผู้ถือบัตรฯ ที่มาเข้าโครงการในระยะ 2 กรณีที่รายได้ไม่ถึง 30,000 บาทต่อปี จะได้วงเงินช่วยเหลือเพิ่มอีก 200 บาทต่อเดือน จากปัจจุบัน 300 บาทต่อเดือน เพิ่มเป็น 500 บาทต่อเดือน ส่วนในกรณีที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี จะได้วงเงินช่วยเหลือเพิ่ม 100 บาทต่อเดือน เพิ่มจาก 200 บาทต่อเดือน เป็น 300 บาทต่อเดือน

2. งบประมาณตุนเศรษฐกิจฐานราก มูลค่า 100,358 ล้านบาท (ภายใต้งบเพิ่มเติม ปีงบประมาณ 2561: 150,000 ล้านบาท ซึ่งผ่านความเห็นชอบจาก สนช. และเมื่อ 22 มีนาคม 2561 ที่ผ่านมา ขณะนี้อยู่ระหว่างรองลงพระมาภีร์) ประกอบด้วย การส่งเสริมเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพชุมชน 50,379 ล้านบาท

(ในจำนวนนี้จะนำใช้ในกองทุนหมู่บ้าน 2 หมื่นล้านบาท) ส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชน 4,600 ล้านบาท เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต 21,079 ล้านบาท และปฏิรูปภาคการเกษตร ทั้งระบบ 24,301 ล้านบาท ซึ่งจะกระจายไปสู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

3. โครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งตามแผนปฏิบัติการ (Action Plan)³ ด้านคมนาคมขนส่ง พ.ศ. 2561 ซึ่งมีทั้งสิ้น 44 โครงการ วงเงินลงทุน 2,021,283.52 ล้านบาท โดยมีการจัดกลุ่ม และตั้งเป้าหมายตามขั้นตอนการดำเนินงานที่สามารถดำเนินการได้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มโครงการที่คณะกรรมการ PPP เห็นชอบ หรือ คณะกรรมการต้องอนุมัติได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 21 โครงการ วงเงินลงทุนรวม 914,012.34 ล้านบาท อาทิ โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายนครปฐม-ชะอ่า โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน-ราชวิถี โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองสายหาดใหญ่-ชายแดนไทย/มาเลเซีย โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ-หัวหิน และโครงสร้างก่อสร้างรถไฟความเร็วสูง ช่วงกรุงเทพฯ-หัวหิน เป็นต้น

2) กลุ่มโครงการที่ประกวดราคาแล้วเสร็จ หรือเริ่มดำเนินการก่อสร้างได้ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 23 โครงการ วงเงินลงทุนรวม 1,107,271.18 ล้านบาท อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมต่อ 3 สนามบินแบบไร้รอยต่อ (ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา) โครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูง เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาค ช่วงกรุงเทพฯ-หนองคาย (ระยะที่ ๑ ช่วงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา) โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่สายใหม่ ช่วงบ้านไผ่-นครพนม โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงสุราษฎร์ธานี-หาดใหญ่-สงขลา

นโยบายต่าง ๆ ที่ออกมากของรัฐบาลนั้น คาดว่าจะเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันและสนับสนุนการเจริญเติบโตของภายในภูมิภาคและเศรษฐกิจไทยได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

³ ที่มา: แผนปฏิบัติการด้านคมนาคมขนส่ง ระยะเร่งด่วน พ.ศ.2561 (Action Plan) เพื่อขับเคลื่อนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย กระทรวงคมนาคม

บทวิเคราะห์

เรื่อง เจาะลึกส่งออกสินค้าไทยไปตลาดจีน (Insights into Thailand's Exports to China)¹

บทสรุปผู้บริหาร

○ เศรษฐกิจไทยพึงพาการส่งออกเป็นหลักซึ่งมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ค่าเงินบาทของไทยอ่อนค่าลงอย่างมาก ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการของไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้สัดส่วนการส่งออกต่อจีดีพีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.24 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 77.46 ในปี 2560

○ สถานการณ์การส่งออกในปี 2560 พบว่า มูลค่าการส่งออกของไทยไปจีนมีมูลค่า 29,433 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.44 ของมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมด และคิดเป็นการขยายตัวขยายตัวร้อยละ 23.67 ต่อปี ซึ่งถือเป็นการขยายตัวที่สูงที่สุดในรอบ 6 ปีนับตั้งแต่ปี 2554 นอกจากนี้ ยังทำให้จีนกลับมาเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 1 ของไทยอีกครั้งหลังจากที่ถูกสหราชอาณาจักรแทนที่ในปี 2558 และปี 2559

○ สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยไปจีน มีสัดส่วนการส่งออกรวมกันถึงร้อยละ 64.18 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด และกระจายตัวอยู่ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 70.8 แต่สินค้าที่ขยายตัวได้ดีในปี 2560 กลับเป็นสินค้าเกษตรกรรมอย่างยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง

○ ปัจจัยที่ทำให้มูลค่าส่งออกยางพาราเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการแข็ง弱ของเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวได้ดี ซึ่งคาดว่าความต้องการใช้ยางจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยมีแนวโน้มนำเข้ายางพารามากขึ้นจากการผลิตไวนิลและยางล้อในจีนที่น่าจะเพิ่มขึ้นหลังนโยบายภาษีลดหย่อนของจีนอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่ด้านราคายังคงสูงในปี 2560 ปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2559 จากผลผลิตที่ออกสู่ตลาดน้อยจากภาวะน้ำท่วมและฝนตกหนัก แต่ยังคงมีความผันผวนสูงและทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยที่ทำให้มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้นจากการขยายฐานผลิตและมีการย้ายฐานการผลิตจากประเทศต่าง ๆ มาตั้งในประเทศไทยมากขึ้น จึงทำให้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา

¹ ผู้เขียน นายธนิต เกตุปรางค์ เศรษฐกร ขอขอบคุณ นางวิภารัตน์ บันเยี่ยมรักษ์ ผู้อำนวยการส่วนระบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจการคลัง ดร.พลิทัช พัวพันธ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ และนายศรพล ดุลยเดชสกุล ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ สำหรับข้อมูลและความรู้ที่สนับสนุนในการเขียนบทความนี้

1. บทนำ

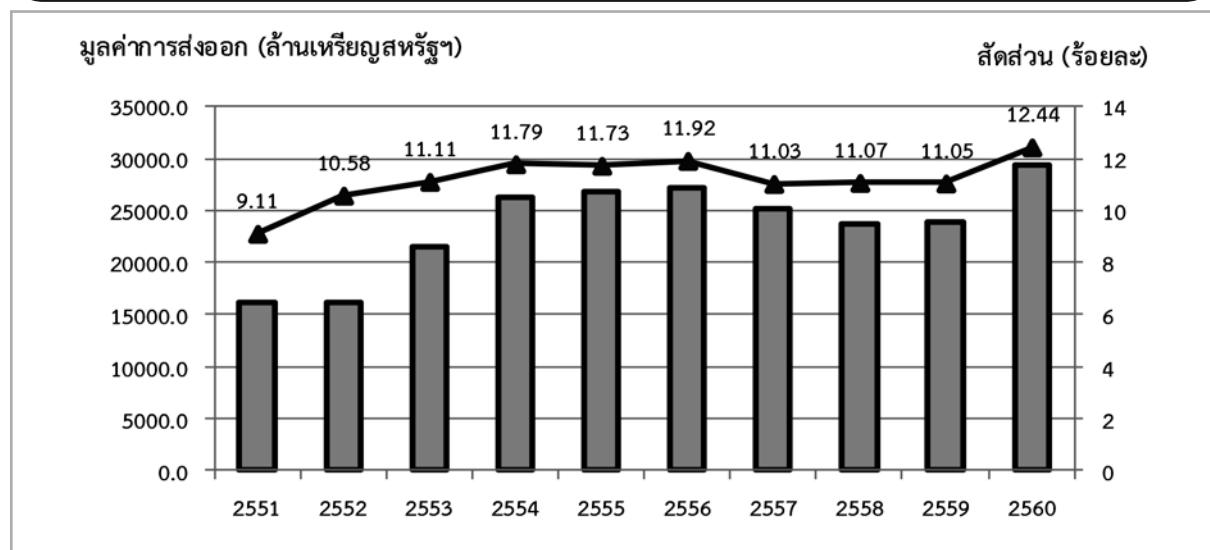
ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดเล็ก จึงจำเป็นต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศในการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการค้าหรือด้านการลงทุน เนื่องจากตลาดต่างประเทศเป็นแหล่งเงินทุนขนาดใหญ่ที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยและจะถูกนำไปใช้พัฒนาและแก้ไขเศรษฐกิจในประเทศไทยต่อไป โดยธุรกิจที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยได้ นั่นคือ การส่งออกสินค้าและบริการซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีอัตราการขยายตัวอยู่ในระดับสูง โดยเศรษฐกิจไทยนั้นเพิ่งพากำลังส่งออกเป็นหลักซึ่งมีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในช่วงหลังเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 ค่าเงินบาทของไทยอ่อนค่าลงอย่างมาก ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการของไทยปรับเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้สัดส่วนการส่งออกต่อจีดีพีเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.24 ในปี 2540 เป็นร้อยละ 77.46 ในปี 2560

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดส่งออกของไทยในปี 2560 พบว่า จีนครองสัดส่วนการส่งออกจากไทยมากที่สุดที่ร้อยละ 12.44 ของการส่งออกทั้งหมด ดังนั้น คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเศรษฐกิจจีนเข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการส่งออกที่จีนเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด ดังนั้น บทความนี้จึงนำเสนอภาพรวมการส่งออกของไทยไปจีน สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรก และวิเคราะห์สินค้าส่งออกของไทยที่ขยายตัวได้ดีในตลาดจีน

2. การรวมการส่งออกของไทยไปจีน

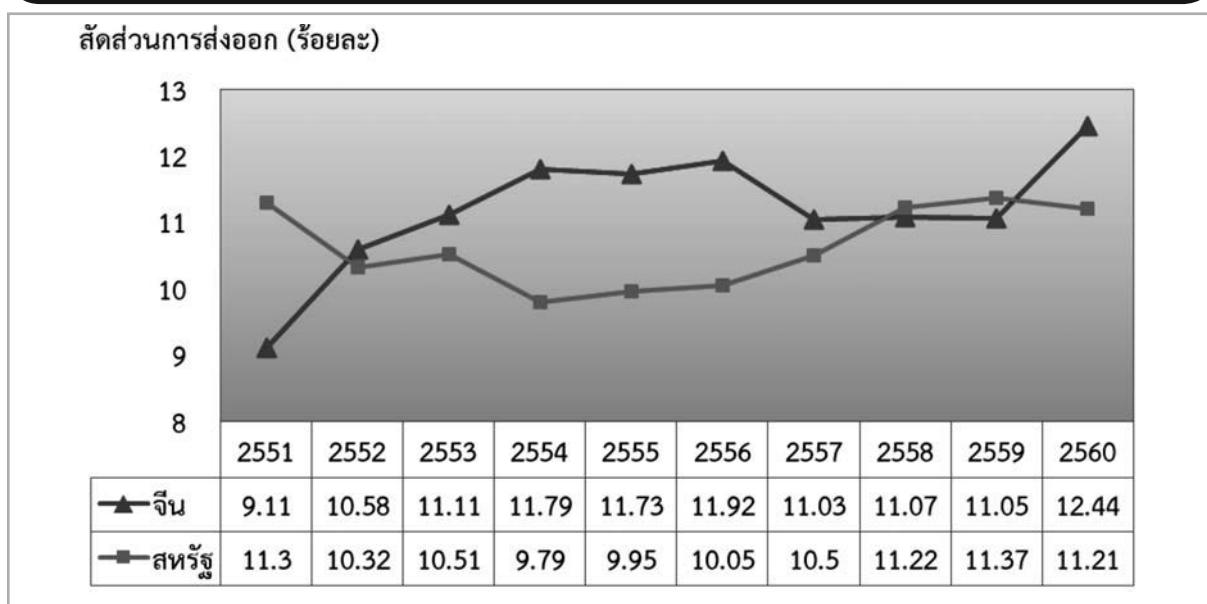
สถานการณ์การส่งออกในปี 2560 พบว่า มูลค่าการส่งออกของไทยไปจีนปี 2560 มีมูลค่า 29,433 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.44 ของมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมด (ภาพที่ 1) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสหราชอาณาจักรที่มีสัดส่วนร้อยละ 11.21 ของมูลค่าการส่งออกของไทยทั้งหมด จึงทำให้จีนกลับมาเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 1 ของไทยอีกครั้งหลังจากที่ถูกสหราชอาณาจักรในปี 2558 และปี 2559 (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 1 มูลค่าการส่งออกและสัดส่วนการส่งออกของไทยไปจีบตั้งแต่ปี 2551 ถึง 2560

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

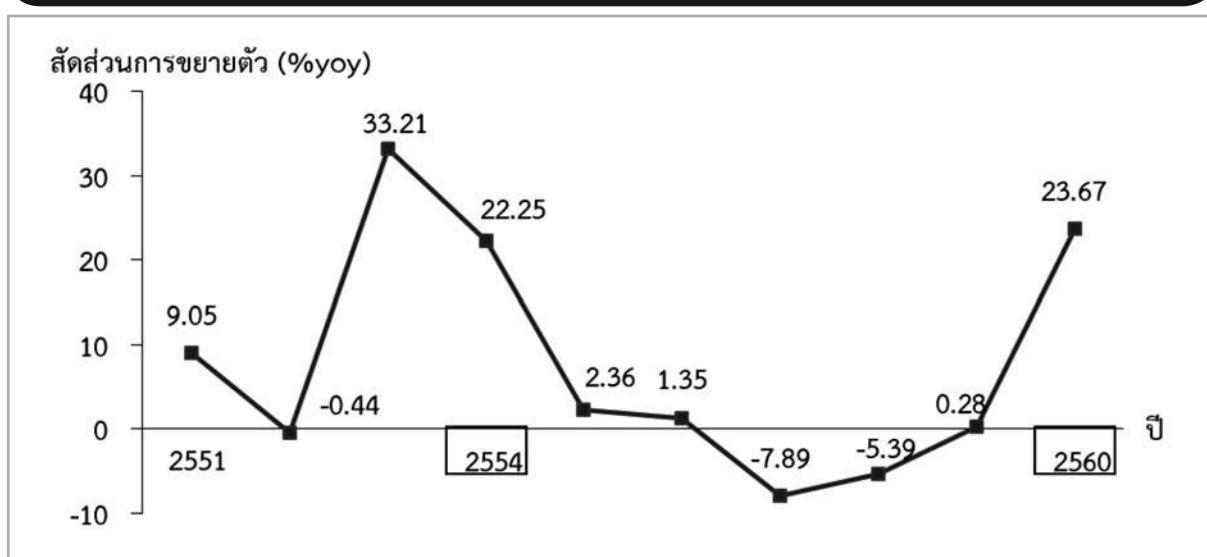
ภาพที่ 2 เปรียบเทียบสัดส่วนการส่งออกของไทยระหว่างจีนกับสหราชู

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณาในรูปของการขยายตัวในปี 2560 พบว่า การส่งออกไปจีนขยายตัวร้อยละ 23.67 ต่อปี ซึ่งถือเป็นการขยายตัวที่สูงที่สุดในรอบ 6 ปีนับตั้งแต่ปี 2554 ที่ขยายตัวร้อยละ 22.25 ต่อปี หลังจากนั้น การส่งออกไปจีนมีการขยายตัวและลดตัวในอัตราที่ต่ำมาโดยตลอด จนกลับมาขยายตัวในระดับสูงอีกครั้ง ในปี 2560 (ภาพที่ 3)

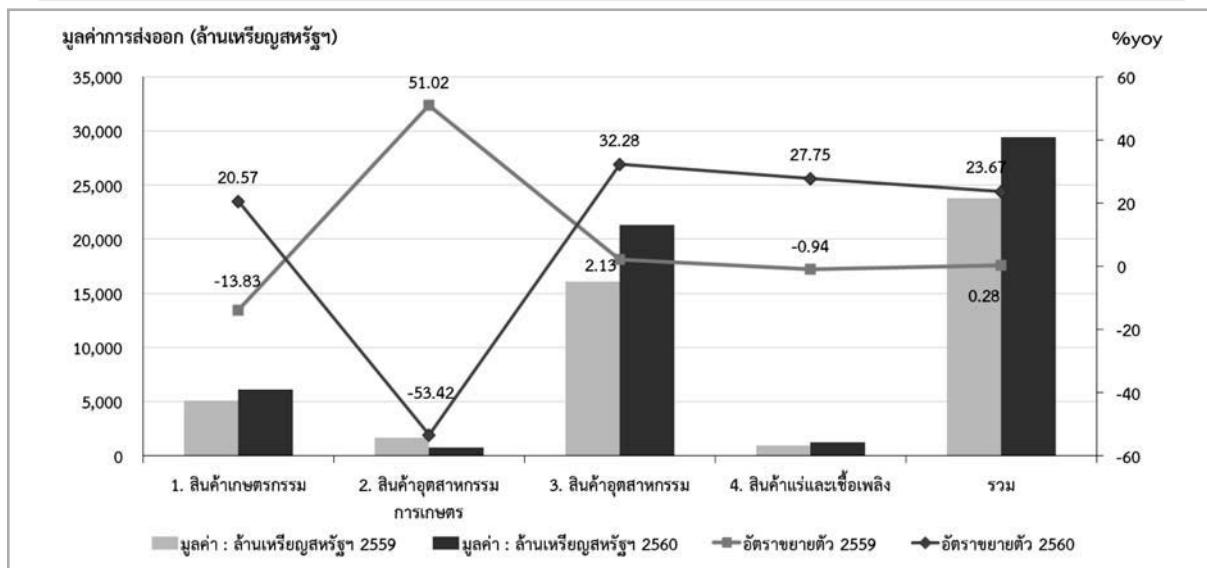
ภาพที่ 3 อัตราการขยายตัวของการส่งออกของไทยไปจีนตั้งแต่ปี 2551 ถึง 2560

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

สำหรับโครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยไปจีนในปี 2560 ประกอบไปด้วยสินค้าเกษตรกรรม (กสิกรรม, ปศุสัตว์, ประมง) ร้อยละ 20.82, สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ร้อยละ 2.6, สินค้าแร่และเชือเพลิง ร้อยละ 4.22 และสินค้าอุตสาหกรรม ร้อยละ 72.36 จะเห็นได้ว่ารายได้จากการส่งออกไทยไปจีนมาจากสินค้าอุตสาหกรรม เป็นหลัก และยังมีอัตราการขยายตัวที่สูงอีกด้วย (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 โครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยไปจีนในปี 2560

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ทั้งนี้ ปัจจัยที่ทำให้การส่งออกของไทยไปจีนมีการขยายตัวในระดับสูง เป็นผลมาจากการเศรษฐกิจของจีนที่ขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะในด้านการบริโภคภาคเอกชน ทำให้จีนมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น ประกอบกับการส่งออกของจีนก็ขยายตัวได้ดีเช่นกัน ส่งผลให้การใช้จ่ายภายในประเทศพื้นตัวดีขึ้น นอกจากนี้ ผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่พื้นตัวดีขึ้นทำให้การส่งออกของไทยไปจีนยังคงขยายตัวได้ดีอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ต้องติดตามสถานการณ์ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่องว่าจะมีผลกระทบต่อการส่งออกของไทยหรือไม่ในอนาคต

3. สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรก

สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยไปจีน มีสัดส่วนการส่งออกรวมกันถึงร้อยละ 64.18 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด ประกอบไปด้วยยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง เม็ดพลาสติก เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แ朋วงจรไฟฟ้า และน้ำมันสำเร็จรูป โดยยางพารามีสัดส่วนการส่งออกมากที่สุดที่ร้อยละ 9.93 รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์ยางที่ร้อยละ 9.80 ซึ่งเมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวในปี 2560 พบว่า มีเพียงผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเท่านั้นที่ลดตัวร้อยละ -3.59 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ส่วนที่เหลือขยายตัวได้ดีโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ยาง รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และยางพารา (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปจีน 10 อันดับแรกในปี 2560

หมวดสินค้า	มูลค่ารวม (ล้านเหรียญสหรัฐ)	คิดเป็นร้อยละ
สินค้าเกษตรกรรม	4,648.4	24.6
สินค้าอุตสาหกรรม	13,367.5	70.8
สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	872.9	4.6
รวม 3 รายการ	18,888.8	100.0

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณาการกระจายตัวของสินค้าส่งออกทั้ง 10 ชนิด พบร่วมกันว่า มีสินค้าถึง 7 ชนิดที่อยู่ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาง เม็ดพลาสติก เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ และแพงวঁজরাফিফা ส่วนยางพาราและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง อยู่ในหมวดสินค้าเกษตรกรรม และน้ำมันสำเร็จรูปอยู่ในหมวดสินค้าแร่และเชื้อเพลิง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปจีน 10 อันดับแรกในปี 2560

อันดับ	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ			อัตราขยายตัว(ร้อยละ)	สัดส่วน(ร้อยละ)
		2558	2559	2560		
1	ยางพารา	2,498.5	2,092.7	2,922.7	39.66	9.93
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	1,003.9	624.1	2,883.1	361.97	9.80
3	เม็ดพลาสติก	2,716.6	2,445.6	2,610.9	6.76	8.87
4	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,807.1	1,627.2	2,125.0	30.59	7.22
5	เคมีภัณฑ์	1,627.2	1,414.2	1,853.4	31.06	6.30
6	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	1,030.7	1,368.5	1,725.7	-3.59	5.86
7	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	2,271.4	1,789.9	1,654.9	20.93	5.62
8	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	324.3	755.9	1,166.0	54.24	3.96
9	แพงวঁজরাফিফা	1,122.0	1,040.7	1,074.2	3.23	3.65
10	น้ำมันสำเร็จรูป	915.4	629.0	872.9	38.78	2.97
รวม 10 รายการ		15,317.2	13,787.8	18,888.8	37.00	64.18
อื่นๆ		8,415.2	10,011.8	10,544.2	5.32	35.82
รวมทั้งสิ้น		23,732.5	23,799.6	29,433.0	23.67	100.00

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

จะเห็นได้ว่า สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกมีการกระจายตัวอยู่ในหมวดสินค้าอุตสาหกรรม ถึงร้อยละ 70.8 รองลงมาคือ สินค้าเกษตรกรรม ร้อยละ 24.6 และสินค้าแร่และเชื้อเพลิง ร้อยละ 4.6 ซึ่งสอดคล้องกับสัดส่วนของโครงสร้างสินค้าส่งออกในหมวดสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรกรรม และสินค้าแร่และเชื้อเพลิงที่มีสัดส่วนร้อยละ 72.36, 20.82 และ 4.22 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า สัดส่วนของสินค้าส่งออกทั้ง 10 ชนิดนั้นมีความใกล้เคียงกับสัดส่วนโครงสร้างสินค้าส่งออกโดยรวมเป็นอย่างมาก

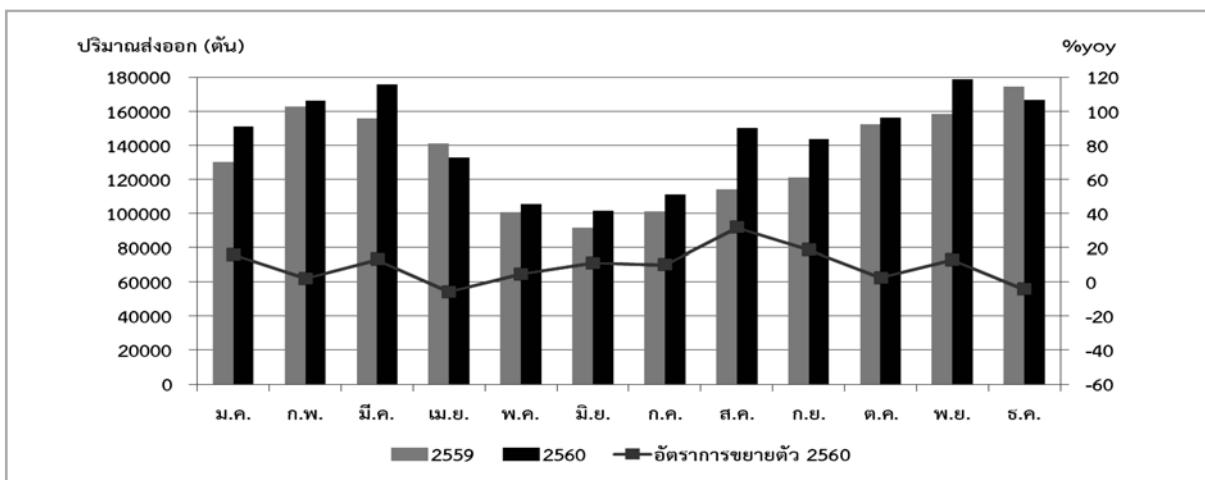
4. สินค้าส่งออกที่มีศักยภาพในปี 2560

ยางพารา

ในปี 2560 ไทยส่งออกยางพาราไปยังจีนมากที่สุดถึงร้อยละ 48.44 ของมูลค่าการส่งออกยางพาราทั้งหมด โดยมีมูลค่าการส่งออกรวมทั้งสิ้น 2,922.7 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ดังนั้น จีนจึงเป็นตลาดส่งออกขนาดใหญ่สำคัญของไทย โดยจะพิจารณาจากปริมาณการส่งออกและราคายางพาราในปี 2560 เทียบกับปี 2559 เป็นสำคัญ

สำหรับภาพรวมปริมาณการส่งออกยางพาราในปี 2560 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.53 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายเดือน พบว่า มีเพียง 2 เดือนเท่านั้นที่ปริมาณส่งออกยางพารามีการลดตัวนั่นคือ เดือนเมษายนและเดือนธันวาคม ส่วนหนึ่งเป็นผลจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าและผลกระทบความต้องการยางพาราในประเทศยังอยู่ในระดับที่เหมาะสมเนื่องจากช่วงยางผลัดใบปริมาณยางพาราน้อยกว่าความต้องการ อีกทั้งผลกระทบความร่วมมือของ 3 ประเทศผู้ผลิตยางพารา ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียที่จะลดปริมาณยางพาราเพื่อพยุงราคาอย่างพาราในตลาดโลก และอาจจะเป็นผลจากโครงการยางล้อประชารัฐที่สนับสนุนและส่งเสริมการใช้วัตถุดิบยางพาราภายในประเทศเพื่อผลิตล้อยางที่ได้มาตรฐาน (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปจีน เปรียบเทียบปี 2559 กับปี 2560 (รายเดือน)

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณาปริมาณส่งออกยางพาราจำแนกตามผลผลิต พบว่า นำยางขันข่ายตัวร้อยละ 16.81 ยางแผ่นร้อยละ 76.45 และยางพาราอื่น ๆ ร้อยละ 829.99 ในขณะที่ยางแท่งที่มีสัดส่วนสูงสุดหดตัวร้อยละ -7.52 ทำให้ปริมาณยางพาราโดยรวมขยายตัวได้ไม่สูงมาก

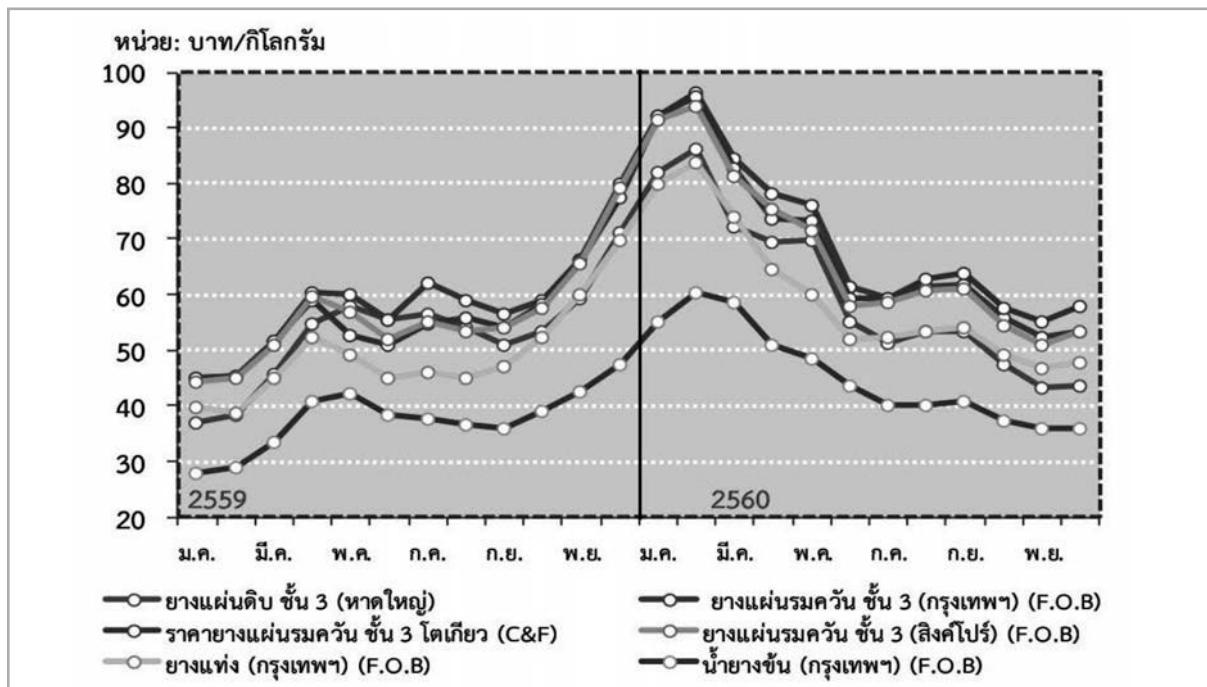
ตารางที่ 3 ปริมาณส่งออกยางพาราของไทยไปจีนในปี 2560 จำแนกตามผลผลิต

สินค้า	2559	2560	สัดส่วน ปี 2559 (ร้อยละ)	สัดส่วน ปี 2560 (ร้อยละ)	อัตรา การขยายตัว (ร้อยละ)
ยางแท่น	1,077,097	996,123	67.22	57.28	-7.52
น้ำยางข้น	373,588	436,387	23.31	25.09	16.81
ยางแผ่น	146,558	258,605	9.15	14.87	76.45
ยางพาราอื่นๆ	5,164	48,021	0.32	2.76	829.99
รวม	1,602,406	1,739,136	100.00	100.00	8.53

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

สำหรับภาพรวมราคางานส่งออกยางพาราของไทยในปี 2560 ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากช่วงปลายปี 2559 จากนั้นกลับมาลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงกลางปี 2560 แต่ภาพรวมของราคายางในปี 2560 มีแนวโน้มที่สูงกว่าปี 2559 เนื่องจากภาวะฟันตกหนักในพื้นที่ภาคใต้ของไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยเฉพาะภาคใต้ของไทยที่เกิดน้ำท่วมทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ส่งผลให้ภาพรวมราคายางพารามีแนวโน้มที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าราคาก็ปรับตัวเพิ่มขึ้นแต่ยังคงมีความผันผวนสูงและยังทรงตัวอยู่ในระดับต่ำ (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ราคายางในประเทศไทย ตลาดล่วงหน้าโตเกียวและสิงคโปร์ในปี 2560

ที่มา การยางแห่งประเทศไทย จัดทำโดย สถาบันพลาสติก

ปัจจัยที่ทำให้มูลค่าส่งออกยางพาราเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวได้ดี ซึ่งคาดว่าความต้องการใช้ยางจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยมีแนวโน้มนำเข้ายางพารามากขึ้นจากการผลิตยานยนต์และยางล้อในจีนที่น่าจะเพิ่มขึ้นหลังนโยบายภาษีรถยนต์ของจีน

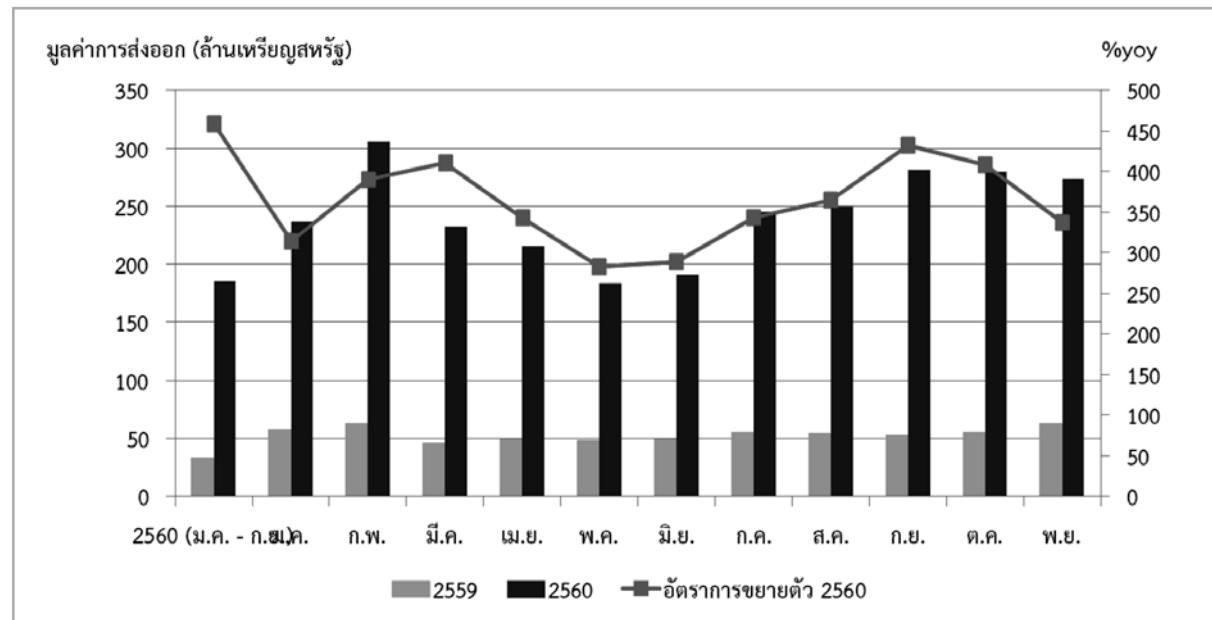
อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น มูลค่าการส่งออกยางพาราของไทยในปีนี้มีแนวโน้มขยายตัวจากราคาที่เพิ่มขึ้น ปริมาณการนำเข้ายางพาราของจีนจากไทยมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับราคาน้ำมันดิบที่ปรับตัวอยู่ในระดับดีจากการเริ่มเข้าสู่ฤดูกลของอุปสงค์และอุปทานน้ำมันดิบโลก ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ราคายางพาราไทยมีการปรับตัวสูงขึ้นตามด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ภาพรวมของเศรษฐกิจโลกที่ค่อนข้างชะลอตัว โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ช่วงปลายปี ซึ่งเป็นช่วง Low season เป็นประจำทุกปี ประกอบกับอุตสาหกรรมยางพาราของไทยเน้นส่งออกในรูปของวัตถุดิบมากกว่าใช้ภายในประเทศ และผลกระทบจากค่าเงินบาทที่แข็งค่า ทำให้ราคายางยังปรับตัวได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้ต้องติดตามนโยบายของภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายช่วยเหลือเกษตรกร การจัดตั้ง Rubber city การจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานยางล้อ การสนับสนุน SMEs และการกระตุ้นการใช้ยางพาราในหลายๆ ภาคส่วน ซึ่งจะสนับสนุนภาพรวมอุตสาหกรรมยางพาราของไทยอย่างไรต่อไป

ผลิตภัณฑ์ยาง

การส่งออกผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,883.1 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งผลิตภัณฑ์ยางเป็นสินค้าส่งออกที่มีมูลค่ามากเป็นอันดับที่ 2 รองจากยางพารา โดยอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราขั้นต้นให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมและสะดวกในการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบ ซึ่งจะนำไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่นๆ อาทิ ยางยานพาหนะ ถุงมือยาง ยางรัดของ และห่อยาง เป็นต้น นับได้ว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มีส่วนในการสนับสนุนอุตสาหกรรมสำคัญอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ การขนส่งคมนาคม การก่อสร้าง เป็นต้น

สำหรับภาพรวมมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางในปี 2560 ขยายตัวในระดับสูงที่ร้อยละ 361.97 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายเดือน พบว่า ขยายตัวได้สูงเกินร้อยละ 300 ในทุกเดือน โดยเป็นผลจากการพัฒนาและการเพิ่มขึ้นของอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา ทำให้เกิดความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางปริมาณมหาศาลภายในประเทศไทย (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทยไปจีน เปรียบเทียบปี 2559 กับปี 2560 (รายเดือน)

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

เมื่อพิจารณาดูค่าการส่งออกจำแนกตามผลิตภัณฑ์ พบว่า ยางยานพาหนะขยายตัวร้อยละ 17.42 จากการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีส่วนในการบริโภคผลิตภัณฑ์ยางเพื่อผลิตยางยานพาหนะมากขึ้น ยางวัลแคนไซร์ร้อยละ 26.86 และผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ร้อยละ 1,861.94 ในขณะที่ยางผสม (คอมพาวน์) หดตัวร้อยละ -16.35 โดยการขยายตัวที่สูงของผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ ทำให้สูญเสียส่วนของการส่งออกของผลิตภัณฑ์ยางโดยรวม สูงไปด้วย โดยเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ปริมาณของถุงมือยางที่เพิ่มขึ้นเกือบทุกตัวจากการขยายฐานผลิต และมีการย้ายฐานการผลิตจากประเทศต่าง ๆ มาตั้งในประเทศไทยมากขึ้น จึงทำให้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างมาก ในช่วงที่ผ่านมา

ตารางที่ 4 มูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทยไปจีนในปี 2560 จำแนกตามผลิตภัณฑ์

สินค้า	2559	2560	สัดส่วน ปี 2559 (ร้อยละ)	สัดส่วน ปี 2560 (ร้อยละ)	อัตรา การขยายตัว (ร้อยละ)
ยางยานพาหนะ	147.19	172.83	23.58	5.99	17.42
ยางผสม (คอมพาวน์)	221.34	185.15	35.47	6.42	-16.35
ยางวัลแคนไซร์	135.63	172.06	21.73	5.97	26.86
ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	119.94	2,353.08	19.22	81.62	1,861.94
รวม	624.09	2,883.13	100.00	100.00	361.97

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

5. บทสรุป

ในปี 2560 จีนได้กลับมาเป็นประเทศคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทยด้วยสัดส่วนการส่งออกและอัตราการขยายตัวที่สูงจากเศรษฐกิจจีนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเศรษฐกิจโลกที่ฟื้นตัวทำให้มีการบริโภคสินค้าในอุตสาหกรรมในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การส่งออกของไทยไปจีนในหมวดสินค้าต่าง ๆ อย่าง ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางยังมีอัตราการขยายตัวที่สูง จึงจำเป็นต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงว่าปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของสินค้าเหล่านี้ อย่างไรก็ตี ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในมาตรการส่งเสริม การส่งออกไปจีนด้วยเช่นกัน เพื่อให้การส่งออกของไทยยังขยายตัวได้ดีในประเทศไทยต่อไป

Macroeconomic Analysis Briefing

Challenges across the Atlantic: US and Europe in 2018

Executive Summary

- According to the IMF, world GDP was estimated to have grown by 3.8 percent in 2017 which was the strongest pace of expansion since the rebound from the global financial crisis in 2010. Yet, large economies including US and the European Union have their own challenges with some similarities. Those challenges may pose risks to the world economy in 2018.
- Under Trump's administration, the US has been confronting with inconsistency and unpredictability of his policies. Moreover, the US might be experiencing the "Goldilocks economy" that has three characteristics; low inflation, protectionism policy, and financial instability.
- The most forefront challenge for the European Union would still be the same as in recent years. Anti-globalization movement on the street and rising right-winged political parties in the parliament still prevail amidst structural challenges among European members due to different stages of economic development.
- Going forward, Trump's administration would be the most concerning issue for the US, while geopolitics and instability would still play a major role on the other side of the Atlantic.

1. Introduction

According to the IMF¹, world GDP was estimated to have grown by 3.8 percent in 2017 which was the strongest pace of expansion since the rebound from the global financial crisis in 2010. US economy grew at a quite impressive rate at 2.3 percent, while the Eurozone economy surpassed its own expectation earlier that year with the growth rate of 2.5 percent.

World economy seems to be promising in 2018. Only a few days into 2018, capital markets, both in developing and developed countries, made records high. Yet, the prominent economist like Joseph E. Stiglitz commented that "... The concentration of power in China,

The author, Mr. Wanat Banthitasopon, would like to express his sincere appreciation to Dr. Soraphol Tulayatasithien, Executive Director of Macroeconomic Policy Bureau; Dr. Pimnara Hirankasi, Director of Economic Stability Analysis Division; for guidance and suggestions throughout this study. Though, the opinions in this article is the author's, they are not necessary to accord with Fiscal Policy Office opinions.

¹ IMF forecast in January 2018

the Eurozone's failure to reform its flawed structure and Donald Trump's contempt for the international rule of law pose deep risks to the global economy²...". In 2015, the word "New Normal" characterized the world economy with slow economic growth. Will economic giants from both sides of the Atlantic present the world with the newer version of the New Normal in 2018?

2. North America : The US Goldilocks Year and Ahead

With the weight of the US as large as about a quarter of the world economy, the economic policies that the US government makes undoubtedly influence the direction to which the global economy would head towards. Ascension of Donald Trump to the US presidency brings significant changes, along with surprises, turmoil, and dramas, to the world. US economy grew at quite impressive rate at 2.3 percent in 2017, in line with the international organizations' forecasts. The IMF³ and the World Bank⁴ estimated the 2017 growth at 2.2 and 2.3 percent respectively. This is also in line with FPO forecast⁵ at 2.3 percent.

Despite the vibrant picture that the US economic indicators might be painting, some important parts are still lackluster. Inflation rate still remains low and below Federal Reserves' medium-term target at 2 percent. Moreover, Trump's administration has shown the sign of inconsistency and presented the world with unpremeditated policy in 2017. Therefore, the challenges that the US economy would be facing in 2018 are two-folds; the Trump's administration and the structural challenge that can be coined "Goldilocks economy"; low inflation, protectionism policy, and financial instability.

Trump's policies re-introduce the idea of anti-globalization and protectionism that seemed to be in extinction decades ago. However, a few days after the presidential inauguration ceremony in 2017, Trump withdrew the US from the Trans-Pacific Partnership (TPP). In 2018, he might repeat his own footsteps with North American Free Trade Agreement (NAFTA). Since the pact came into effect in 1994, the US trade with Mexico and Canada has more than tripled, growing more rapidly than American trade with the rest of the world.⁶ Without NAFTA, the tariffs on Canadian, Mexican, and inevitably American goods would rise. The World Trade Organization (WTO) has estimated that the average Mexican and Canadian tariffs would hike to 7.1 and 4.2 percent respectively, compared to 3.5 percent of the US. This situation will exacerbate US trade deficits with those countries which currently are the second and third important trading partners of the US after China.

---

² <http://www.livemint.com/Opinion/ME7iFtlBwiQzLkGjBBWqrN/Joseph-E-Stiglitz--The-global-economys-risky-recovery.html>

³ IMF forecast in October 2017

⁴ World Bank forecast in Global Economic Prospect in January 2018

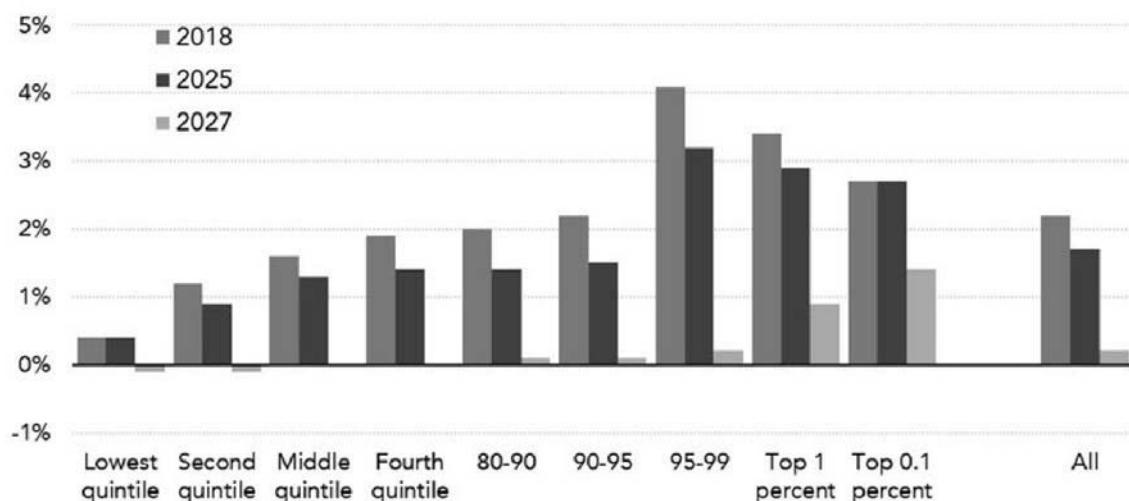
⁵ FPO forecast in January 2018

⁶ <https://www.nytimes.com/2017/10/12/business/economy/what-would-happen-if-the-us-withdrew-from-nafta.html>

While stock market has been nothing short of spectacular, with Post-Great-Depression Dow Jones Industrial Index peaked in January 2018, real demand did not seem to catch up. PCE (Personal Consumption Expenditure) inflation in 2017 averaged at 1.5 percent, well below the Fed's target. This situation was a mild iconoclast to the Phillips curve concept that explains how inflation and unemployment trades off. Since the unemployment bottomed out with the 17-year low rate of 4.1 percent of total labor force – a proof that the US has already reached full employment – inflationary pressure remained benign. This scenario has taken US mysterious inflation lore into one of the structural challenges⁷. On the other hand, if inflation moves towards the Fed's 2-percent target at a satisfactory pace, the Fed has hinted that 4 rate hikes for 2018 is not impossible. This could easily transmit to the financial sector, hence the third characteristic of the Goldilocks economy.

Trump's tax reform that mainly reduces corporate tax is criticized to be pro-rich policy⁸ and eventually creates more income inequality in the already highly divided American society⁹. Tax saving for companies are likely to be reinvested in the stock market. The immediate result is the stock market boom in the beginning of 2018.

Figure 1: Percent Change in After-tax Income of the Conference Agreement for the Tax Cuts and Jobs Act

Source : Urban-Brookings Tax Policy Center Microsimulation Model

⁷ <http://fortune.com/2017/12/28/us-inflation-economists-2017/>

⁸ https://www.washingtonpost.com/blogs/plum-line/wp/2017/12/18/trump-and-the-gop-are-rigging-our-tax-system-for-the-rich-this-new-report-explains-how/?utm_term=.c70951c957e6

⁹ <https://www.vox.com/policy-and-politics/2017/12/20/16790606/gop-tax-vote-2017-income-inequality>

The configuration of low inflation, protectionism, and financial instability, creates a scenario that can be called ‘Goldilocks Economy’. Derived from a 19th-Century fairytale, the tale was about a little girl named Goldilocks who tasted three different bowls of porridge in three cottages owned by the three bears. She found that she preferred porridge which was neither too hot nor too cold, but had just the right temperature.¹⁰ For the US economy, the three bears are analogous to inflation, risk of protectionism, and financial instability. Neither extremes are good to American consumers, or Goldilocks.

Up to now, it is yet unclear how the US could achieve the targeted inflation while protecting their domestic industries with little or no instabilities in the financial markets. In the October 2017 World Economic Outlook, the IMF forecasted that the US economy in 2018 would grow 2.3 percent, while the World Bank showed more optimistic view with the growth rate at 2.5 percent. To be able to achieve that given the three bears or not, that is the question.

3. Europe : The European Union

Officially formed by the Maastricht Treaty in 1992, the European Union has strived toward three pillars¹¹, of which the best known is the economic pillar. The EU has expedited itself to be the second-largest economy in 2017 behind the United States.

However, the path has not been rosy. The question about the stability and future of the EU has been raised numerous times since the Sovereign Debt Crisis during 2009-2012. The prospective withdrawal of the United Kingdom from the EU, or “Brexit” was the most obvious evidence. But what could be the root cause of failure of this economic integration prototype that many groups of nations once wanted to follow? Two possible answers: anti-globalization sentiment and the structural challenge.

Major European countries have adopted liberalism as an economic doctrine for almost half a century, and the result was more than satisfactory. Economic prosperity spread throughout the continent decades later. Then, at the time of sovereign debt crisis which was inflicted by the subprime crisis, globalization turned to be one of the main scapegoats. Some right-winged political parties proposed a set of policies clinging to nationalism and economic protectionism. The 2017 general election in many European countries such as the Netherlands, France, and Germany showed that these parties are on the rise.

The momentum has become more evident in the 3 referenda – 2014 Scottish independence, 2016 UK European membership, and recently 2017 Catalonia independence – that shook the world. Moreover, in 2017 many of those right-winged political parties; for examples, the National Front in France, the Party for Freedom or

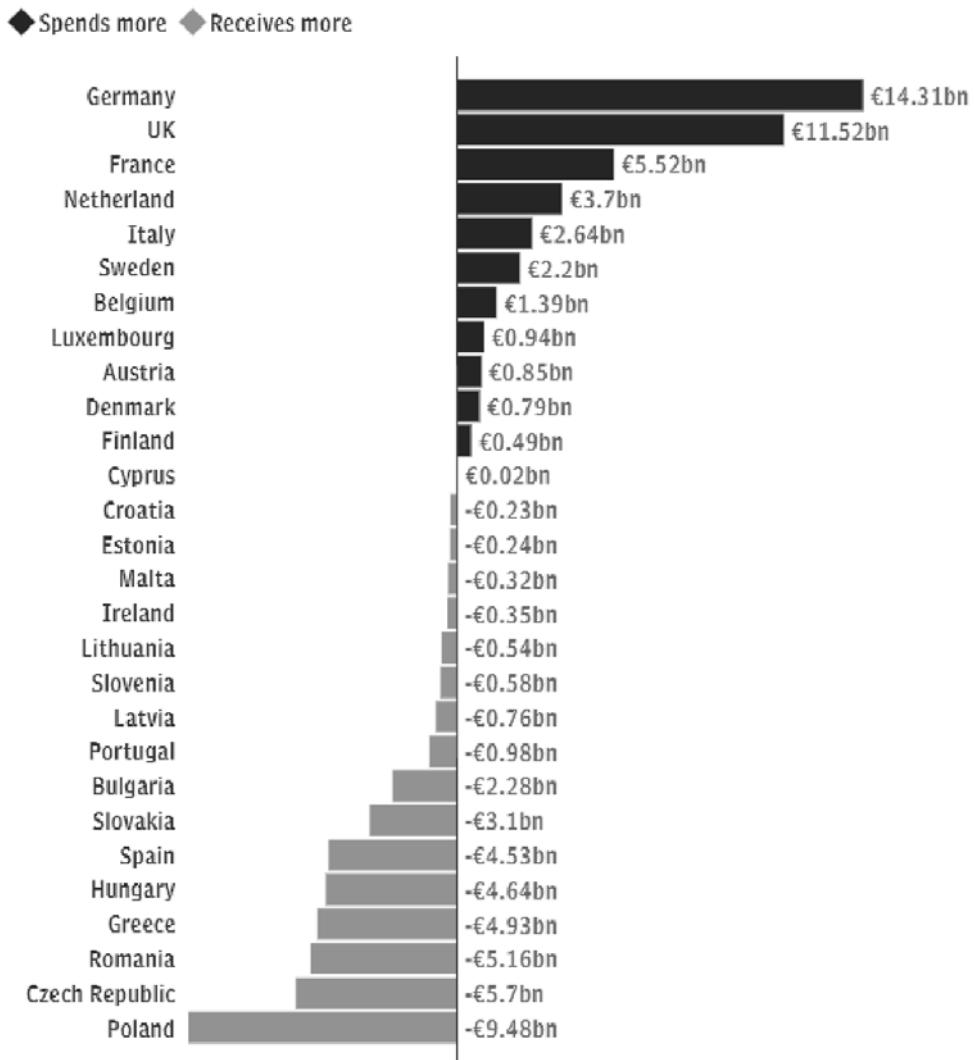
---

¹⁰ <https://www.forbes.com/sites/robertlenzner/2017/12/16/janet-yellen-leaves-us-with-goldilocks-economy/#7858632694b6>

PVV in Netherlands and the Alternative for Germany or AfD in Germany, gained more seats in several general elections throughout Europe. Although the pro-EU and liberalism leaders are still in office, the potential European counterparts of Trump could emerge anytime.

Moreover, the economic fundamental structure of the EU is a challenge in itself. The European Union and the Eurozone is not the same entity. The EU constitutes of much countries in the European peninsular and adjacent islands. Some of them decided to adopt common currency despite different stages of economic development. As illustrated in Figure 2, each country contributes and receives different amount of money to and from the EU, depending on their stage of development. More advanced economies are subjected to larger monetary contribution, and to some extent they have been recognized more in the EU parliament. This creates disparity among countries in the region.

Figure 2 : Net spending by member nation, 2015

Source: European Commission

¹¹ They include European Communities, Common Foreign and Security Policy and also Police and Judicial Co-operation in Criminal Matters

Immigration problem exacerbates both challenges. Basically more immigrants mean a larger pool of young and relatively cheaper labors the country could acquire. However, along with differences in ethnicity and cultures, immigrants have also brought concerns about religion and economic security to the European people. Countries like Germany and France might be more willing to take more immigrants, yet other countries may not want to follow suit.

4. Conclusion

As the US and European economies have been growing under the ‘New Normal’ context since 2013, the outlook of these two advanced economies would not surprise us. They experience similar economic condition in terms of cyclical growth with monetary policy stance as a stabilizer. Although they have their particular challenges on politics and foreign affairs, they are faced with similar anti-globalization sense. The major concerns for the US is, sadly, the US president himself who has been called by the media “unhinged” due to his unpredictability and the direction toward protectionist policy. Meanwhile, the EU has been facing prolonged conflicts about EU stability which are the root cause of other conflicts ranging from Brexit to the immigration problem. Just like the cold and turbulent water in the Atlantic, challenges that the two major economies on both sides of the ocean would encounter in 2018 are not different at all.

บทวิเคราะห์

สถานการณ์ด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) เอเชียตะวันออก ปี 2560¹

บทสรุปผู้บริหาร

- ปัจจุบัน สถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อตลาดเงินและตลาดทุนมากขึ้น
- ในปี 2560 ที่ผ่านมา มีสถานการณ์ด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่สำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออก ได้แก่
1) สถานการณ์ความไม่สงบบนคาบสมุทรเกาหลี และ 2) ผลการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 19
  - เมื่อนายคิม จอง อึน (Kim Jong Un) เข้ามาเป็นผู้นำสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) แทนบิดาของคิม จอง อิล (Kim Jong Il) ที่เสียชีวิตไปในปี 2554 นั้น เกาหลีเหนือได้ทดสอบขีปนาวุธบ่ออยครั้งมากกว่าครั้งก่อน ๆ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาค
  - สถานการณ์ความไม่สงบบนคาบสมุทรเกาหลีมีผลกระทบต่อตลาดเงินและตลาดทุนในภูมิภาค โดยเฉพาะเกาหลีใต้และญี่ปุ่น อย่างไรก็ได้ สำหรับไทยอาจได้รับผลกระทบจากเงินทุนเคลื่อนย้ายที่ผันผวนที่อาจส่งผลให้เงินบาทเกิดความผันผวนตามไปด้วย ในขณะที่ราคาน้ำมันดิบยังคงปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ สำหรับในแง่การค้าชายแดน ไทยอาจต้องระวังในเรื่องของการค้ากับเกาหลีเหนือที่อาจทำให้สหราชอาณาจักร จับตามองได้
  - การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 19 มีความสำคัญเนื่องจากเป็นการคัดเลือกผู้นำของจีน พร้อมกับเป็นเวทีที่ผู้นำจีนจะประกาศยืนยันการเมือง แนวทางการพัฒนาประเทศจีน และนโยบายการต่างประเทศของจีน ในช่วงการประชุมดังกล่าว นายสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ได้รับเลือกเป็นเลขานุการพรรคฯ โดยนายสี จิ้นผิงได้เน้นย้ำบทบาทของจีนบนเวทีโลกในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ในการประชุมดังกล่าวไม่ได้มีการระบุผู้นำรุ่นต่อไป สะท้อนถึงความเป็นไปได้ที่นายสีจะเป็นประธานาธิบดีสมัยที่ 3 ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความพยายามในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ยกเลิกการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี

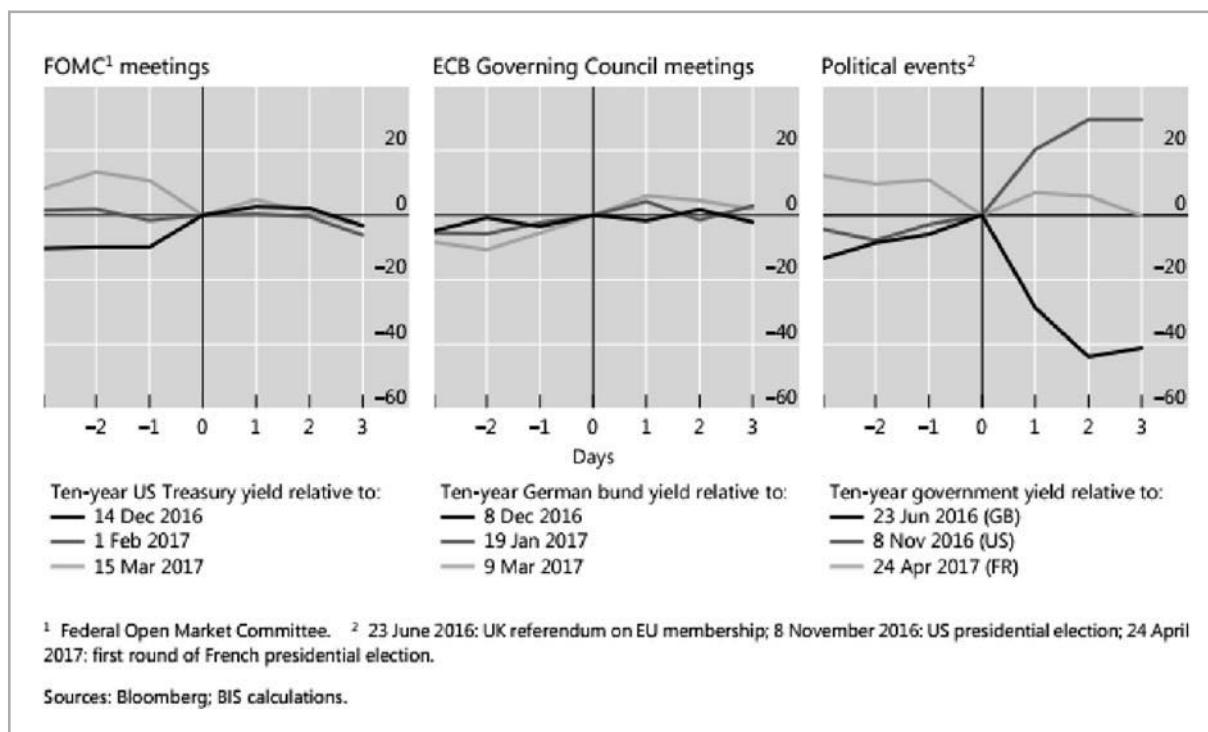
- การประชุมดังกล่าวและการเลือกผู้นำชุดใหม่ของจีนนั้นสะท้อนถึงมั่นคงทางนโยบายของจีน ส่งสัญญาณว่าเศรษฐกิจจีนจะขยายตัวได้อย่างมั่นคง ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจไทยในด้าน 1) การค้าเนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าหลักของไทย 2) การลงทุนโดยตรง โดยจีนมีความสำคัญต่อการลงทุนไทยโดยที่จีนมียอดคงค้างการลงทุนโดยตรงในไทยอยู่อันดับ 10 และเป็นนักลงทุนอันดับ 3 เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของเงินทุนจากต่างประเทศที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน และ 3) การท่องเที่ยวจะได้รับอานิสงส์จากการค้าเศรษฐกิจจีนที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป

¹ ผู้เขียน นายศิรพล ฤทธิ์ประศาสน์ ส่วนการวิเคราะห์เสียงภาพเศรษฐกิจ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาดไทย ขอขอบคุณ ดร. พิมพ์นรา หริษบุกสิ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เสียงภาพเศรษฐกิจ ดร. นรพัชร์ อัครวัลลภ ผู้อำนวยการส่วนวิเทศและสถาบันล้มพันธ์ และ ดร. ศรพล ตุลย์เสถียร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาดไทย สำหรับข้อแนะนำ ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1. บทนำ

ในปัจจุบัน ประเด็นด้านการเมืองและภัยรัฐศาสตร์มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและส่งผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจ ตลอดจนความเชื่อมั่นของนักลงทุน และเริ่มส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินมากกว่าโน้ยบายทางเศรษฐกิจแล้ว โดยบทความเรื่อง Political Shocks Reorient Market ในรายงานประจำปีของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS) ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2560 ได้ระบุว่า ปัจจุบันความสนใจของนักลงทุนในตลาดการเงิน (Market Participants) มีการเปลี่ยนแปลงโดยในช่วง 3 – 4 ปีหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก ตลาดการเงินโลกได้ให้น้ำหนักกับการดำเนินนโยบายทางการเงินของธนาคารกลางประเทศต่างๆ ค่อนข้างมาก และถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ (Asset Return) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันโน้ยบายทางการเงินกลับส่งผลกระทบต่อตลาดในระดับที่ลดลง ในขณะที่ประเด็นด้านการเมือง อาทิ ผลการเลือกตั้งของประเทศต่างๆ ตลอดจนประเด็นภัยรัฐศาสตร์กลับก่อให้เกิดความผันผวนในตลาดการเงินที่รุนแรง โดยเฉพาะในตลาดหลักทรัพย์ นอกจากนี้ จากแบบสอบถามความเชื่อมั่นนักลงทุนที่จัดทำโดยสถาบันการเงินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย² นักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ไทยได้ระบุว่าประเด็นด้านภัยรัฐศาสตร์ในภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

ภาพที่ 1 ผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนของตราสารหนี้

ที่มา: BIS

ทั้งนี้ ในปี 2560 เกิดเหตุการณ์ด้านการเมืองระหว่างประเทศตลอดจนประเด็นด้านภัยรัฐศาสตร์ในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเหตุการณ์ใหญ่ที่น่าจับตามองและส่งผลกระทบต่อตลาดทุนไทยในปี 2560 ที่ผ่านมาได้แก่ 1) สถานการณ์ความไม่สงบในควบสมุทรเกาหลี ซึ่งเกิดความขัดแย้งขึ้นบ่อยครั้งและยังไม่มีท่าทีผ่อนคลายลง ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของตลาดการเงินในภูมิภาค และ 2) การประชุมสมัชชาใหญ่พรคร

² Press Release FETCO Investor Confidence Index ฉบับวันจันทร์ที่ 16 ตุลาคม 2560

คอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 19 ที่จัดขึ้นทุก ๆ 5 ปี ซึ่งมีเนื้ยสำคัญต่อประเทศไทยฯ ในภูมิภาคด้วย เนื่องจากการประชุมดังกล่าวไม่เพียงแต่มีการเลือกผู้นำชุดใหม่ของจีนเท่านั้น หากแต่ยังระบุแนวโน้มบายการบริหารประเทศจีนต่อไปในอนาคตอีกด้วย

สถานการณ์ดังกล่าว แม้จะเกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียแต่ส่งผลกระทบไปยังหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทย ควบสมุทรเกาหลีซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวพันกับหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ซึ่งเป็น “คู่กรณี” หรือ “ผู้สนับสนุนอย่างไม่เป็นทางการ” อย่างจีน รัสเซีย และสหราชอาณาจักร อีกด้วย

สำหรับประเทศไทยจีนภายนอกได้รับความนิยมมากขึ้น โดยการประชุมสมัชชาใหญ่ของพรร同胞มิวนิสต์จีนที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีจะช่วย “บอกใบป่า” ถึงทิศทางการดำเนินแนวโน้มทางการเมือง ซึ่งส่งผลต่อทั้งเศรษฐกิจจีนเองและยังกระทบเศรษฐกิจโลกอีกด้วย

บทความนี้จะวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเมืองที่สำคัญในภูมิภาคโดยกล่าวถึงที่นี่เพื่อสถานการณ์รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจไทย ทั้งในภาคเศรษฐกิจจริง (Real Sector) และในภาคการเงิน

2. สถานการณ์ความไม่สงบในภาคสมุทรเกาหลี และผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย และภูมิภาค

2.1 ความเป็นมา

สถานการณ์ภาคสมุทรเกาหลีมีความตึงเครียดมากขึ้นตั้งแต่นายคิม จอง อึน เป็นผู้นำประเทศไทย นายนายคิม จอง อิล ผู้เป็นบิดาที่เสียชีวิตเมื่อปี 2554 และระดับของความตึงเครียดได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บ่งชี้จากจำนวนครั้งของการทดสอบขีปนาวุธที่มีความถี่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากเพียง 8 ครั้ง ในช่วง 2 ปีแรกของการเป็นผู้นำประเทศไทย ของคิม จอง อึน (ปี 2555 – 2556) กลายเป็นเฉลี่ยปีละ 15 ครั้ง โดยในปี 2560 เกาหลีเหนือทดสอบขีปนาวุธไปแล้วถึง 16 ครั้ง เป็นจำนวนขีปนาวุธรวมทั้งสิ้น 23 ลูก ในจำนวนนี้เป็นการทดสอบระเบิดปรมาณู 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2560

นายโดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา พยายามโน้มน้าวจีนให้ร่วมกันกดดันเกาหลีเหนือ ให้ยกเลิกการพัฒนาขีปนาวุธนิวเคลียร์ โดยได้หารือในประเด็นดังกล่าวกับผู้นำจีนในการประชุมสุดยอดผู้นำสหราชอาณาจักร (US-China Summit) เมื่อเดือนเมษายน 2560 รวมถึงหารือผ่านทางโทรศัพท์ โดยนายสี จีนผิง ระบุว่า “ประเทศไทยจีนยืนมั่นในเป้าหมายของการลดอาวุธนิวเคลียร์ในภาคสมุทรและยืนยันในการรักษาสันติภาพและความมั่นคงบนภาคสมุทร จีนสนับสนุนให้แก้ปัญหาด้วยวิธีการสันติวิธีและยินดีที่จะสื่อสารและประสานงานกับสหราชอาณาจักร ในเรื่องภาคสมุทรเกาหลี”³

อย่างไรก็ได้ จีนได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาภาคสมุทรเกาหลี ได้แก่ ข้อเสนอ “ถอยคนละก้าว” (Suspension-for-Suspension Proposal) โดยเสนอให้เกาหลีเหนือหยุดการพัฒนาขีปนาวุธนิวเคลียร์ แลกับการที่สหราชอาณาจักร และเกาหลีใต้จะต้องยกเลิกการซ้อมรบร่วม (Military Exercise) ในภาคสมุทรเกาหลีโดยเฉพาะสหราชอาณาจักร จะต้องปลดระบบป้องกันขีปนาวุธของตนที่ติดตั้งไว้ในภาคใต้ด้วย ซึ่งเป็นประเด็นที่สหราชอาณาจักรไม่สามารถยอมรับได้

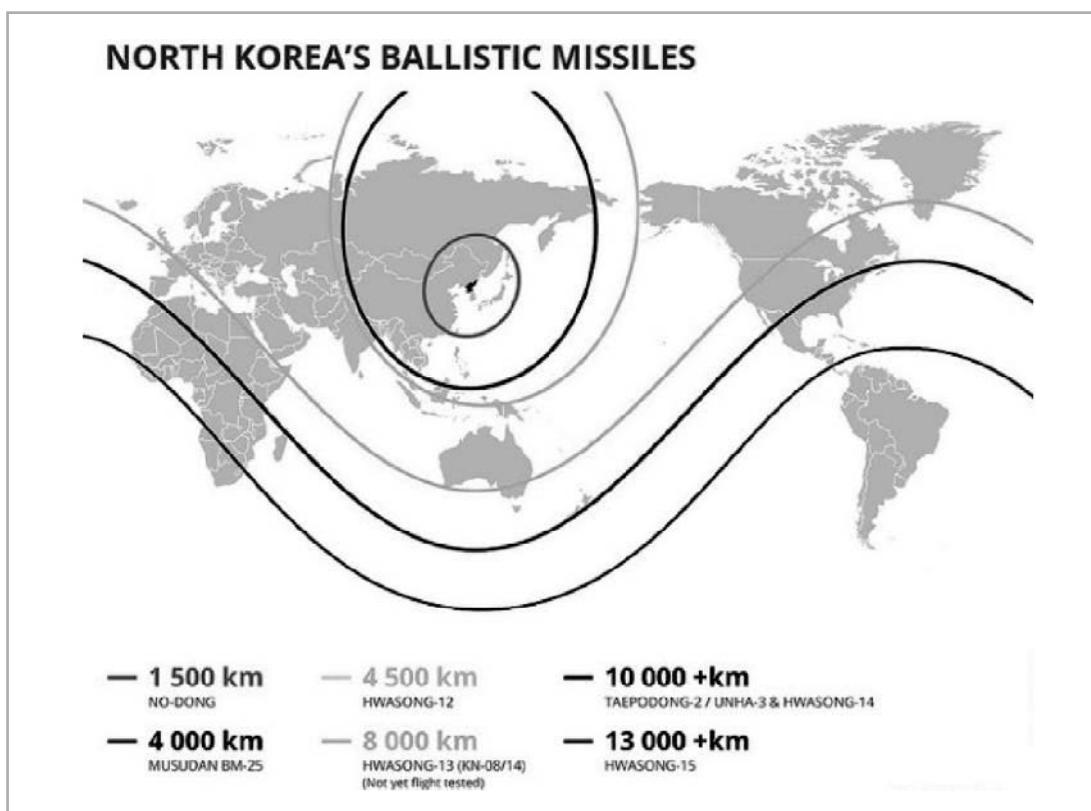
² <https://www.reuters.com/article/us-usa-china/at-u-s-china-summit-trump-presses-xi-on-trade-north-korea-progress-cited-idUSKBN1792KA>

อนึ่ง จีนเป็นกัญแจหลักในการแก้ไขสถานการณ์เกาหลีเหนือ เนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าหลักที่สำคัญของเกาหลีเหนือ โดยกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าการนำเข้าของเกาหลีเหนือมาจากจีน ดังนั้น ถึงแม้ประเทศอื่นจะประกาศคว่ำบาตรเกาหลีเหนือ แต่หากจีนยังยอมขายสินค้าของตนให้แก่เกาหลีเหนือ มาตรการคว่ำบาตรดังกล่าว ก็จะไม่เกิดผล จึงอาจกล่าวได้ว่า ความขัดแย้งในคาบสมุทรเกาหลีมิได้เป็นแค่ความขัดแย้งระหว่างเกาหลีเหนือ และใต้ หากแต่ແղໄວ່ສົງປະເດີນດ້ານຄວາມສັມພັນຮະຫວ່າງມາຈອຍ່າງຈືນແລະສຫຮູ້າ ອີກດ້ວຍ

2.2 การพัฒนาอาวุธของเกาหลีเหนือ

เกาหลีเหนือได้ทดสอบขีปนาวุธพิสัยไกลข้ามทวีปครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 โดย ขีปนาวุธดังกล่าวทำความสูงได้ถึง 4,475 กิโลเมตร ซึ่งไกลที่สุดตั้งแต่มีการทดสอบมา ซึ่งหมายความว่าหากเป็นการ ยิงแบบปกติ (Standard Trajectory) แล้ว ขีปนาวุธดังกล่าวจะสามารถทำระยะทางได้ถึง 13,000 กิโลเมตร⁴

ภาพที่ 2 พิสัยของขีปนาวุธเกาหลีเหนือ

ที่มา: สำนักข่าว Euronews

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2560 เกาหลีเหนือได้ทดลองระเบิดปรมาณูที่มีแรงสั่นสะเทือน ลีบขนาด 6.3 ที่ระดับพื้นผิว หรือรุนแรงกว่าระเบิดปรมาณูที่อิหริขามีถึง 7.8 เท่า สะท้อนถึงขีดความสามารถ ทางการทหารของเกาหลีเหนือที่สามารถพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ที่มีความรุนแรงสูง เป็นความเสี่ยงต่อความมั่นคง ของนานาประเทศ ทั้งนี้พิสัยของขีปนาวุธที่พัฒนาโดยเกาหลีเหนือปัจจุบันสามารถทำระยะทางครอบคลุม ทั่วทุกพื้นที่ของสหัสกรุ๊ป และยุโรป⁵

⁴ <https://www.cnbc.com/2017/11/28/the-missile-north-korea-launched-can-hit-washington-dc.html>

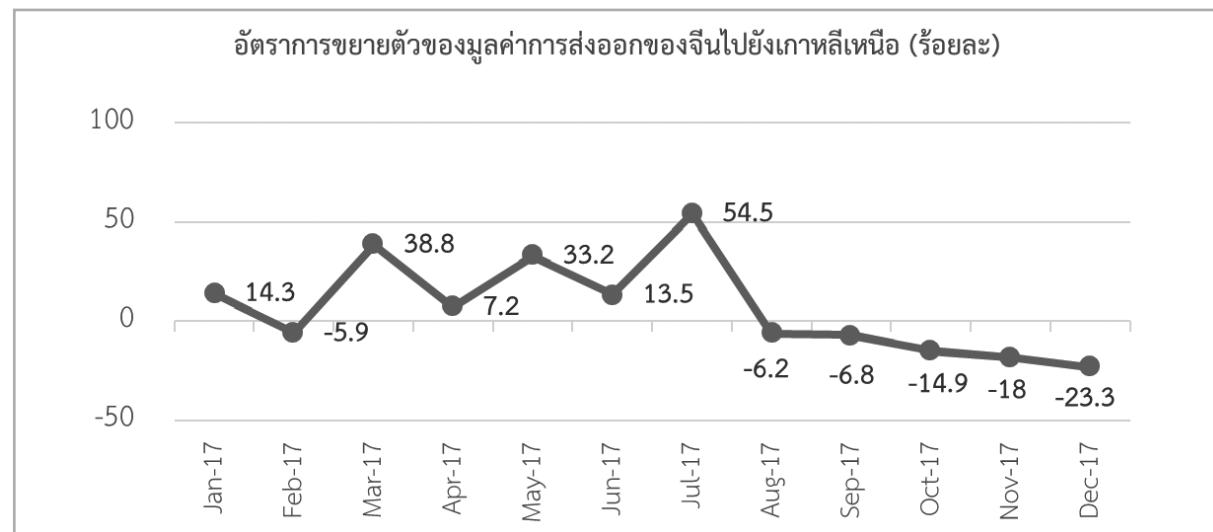
⁵ <http://www.euronews.com/2017/12/04/europe-definitively-within-north-korea-s-missile-range>

2.3 การตอบโต้จากประชาคมนานาชาติ (International Community)

ประชาคมนานาชาติมีได้รับอิทธิพลจากการกระทำการทางการทูตของเกาหลีเหนือ แต่ได้ตอบโต้เป็นระยะ ๆ โดยคณะกรรมการความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council – UNSC) ได้มีมติเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2560 อนุมัติมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจโดยเน้นการคว่ำบาตรการส่งออกของเกาหลีเหนือ รวมถึงธนาคารและบริษัททุนกับเกาหลีเหนือ เพื่อลงโทษที่เกาหลีเหนือไม่หยุดการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์และทดสอบขีปนาวุธ โดยการคว่ำบาตรดังกล่าวเป็นการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจต่อเกาหลีเหนือที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ คิดเป็นมูลค่าการค้าประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 35.3 ของมูลค่าการส่งออกเกาหลีเหนือ โดยมุ่งเน้นที่สินค้าส่งออกหลักของเกาหลีเหนือ โดยเฉพาะถ่านหิน เหล็กและสินแร่เหล็ก และอาหารทะเล นอกจากนี้ ในเดือนธันวาคม 2560 สหประชาชาติได้เสนอให้มีการคว่ำบาตรการส่งออกน้ำมันสำเร็จรูป (Refined Petroleum) ไปยังเกาหลีเหนือ โดยเสนอให้ลดการส่งออกดังกล่าวลงร้อยละ 90 และได้เสนอให้แรงงานเกาหลีเหนือออกจากประเทศต้องกลับประเทศไทยในระยะเวลา 2 ปี ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการนำเข้าเงินสกุลต่างชาติ

กล่าวโดยสรุป หากเกาหลีเหนือยังคงไม่มีท่าทีที่จะหยุดการพัฒนาขีปนาวุธ ก็จะยังคงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญในภูมิภาค ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในคาบสมุทรเกาหลีจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากผู้เล่นหลักได้แก่ จีนและสหรัฐฯ โดยต้องมีการอยู่กันคนละก้าว ทั้งนี้ ผู้เขียนวิเคราะห์ว่าในท้ายสุดแล้ว จีนจะเริ่มจริงจรังกับการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือแม้ว่าจะไม่ต้องการก็ตาม เนื่องจากหากเกาหลีเหนือประสบความสำเร็จในการพัฒนาอาวุธปรมาณูได้แล้ว จีนจะกลายเป็นผู้รับแรงกดดันเนื่องจากจะเกิดสถานการณ์การป้องปราามด้วยอาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear Deterrence) ในภูมิภาค โดยจะเห็นได้จากภัยหลังจากที่เกาหลีเหนือได้ทดสอบขีปนาวุธ เมื่อเดือนสิงหาคม 2560 และระเบิดปรมาณูในเดือนกันยายน 2560 จีนเริ่มจริงจังกับการคว่ำบาตรมากขึ้น สะท้อนจากมูลค่าการส่งออกของจีนไปยังเกาหลีเหนือที่ลดตัวลงต่อเนื่องอย่างมีนัยยะ

ภาพที่ 3 การส่งออกของจีนไปยังเกาหลีเหนือ ปี 2560

ที่มา: Bloomberg

ทั้งนี้ ทางเกาหลีเหนือเริ่มแสดงท่าทีที่เป็นมิตรขึ้น สะท้อนจากช่วงการจัดงานโอลิมปิกฤดูหนาวในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 ณ เมืองพย็องชัง เกาหลีใต้ รัฐบาลเกาหลีเหนือได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน พร้อมทั้งได้ส่งนางคิม โยจง น้องสาวของนายคิม จองอึน เข้าร่วมพิธีเปิดงาน โดยนางคิมได้เข้าหารือกับนายมุน แจอิน ประธานาธิบดี

เกาหลีใต้ในช่วงการเยือนดังกล่าว นอกจานนี้ ในเดือนมีนาคม 2561 เกาหลีใต้ได้ส่งตัวแทนเข้าหารือกับนายคิม จองอึน ในประเด็นเรื่องการทดสอบขีปนาวุธ และโน้มนำให้นายคิม จองอึน ยอมหารือกับนายโคนัล ทรัมป์ ซึ่งนายคิม จองอึน ได้ตอบรับคำเชิญดังกล่าวแล้ว

2.4 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อไทยและภูมิภาค

2.4.1 ด้านการค้า

ในการนี้ที่เกิดความรุนแรงในควบสมุทรเกาหลีขึ้น เศรษฐกิจโลกและห่วงโซ่อุปทานทั่วโลก จะได้รับผลกระทบอย่างหนัก เนื่องจากเกาหลีใต้เป็นฐานการผลิตหลักของอุตสาหกรรมประวัติ เช่น อุตสาหกรรมการผลิตสารกึ่งตัวนำ (Semiconductor) ซึ่งเกาหลีใต้มีสัดส่วนการผลิตถึงร้อยละ 17 ของผลผลิตรวมทั่วโลก หรือการผลิตจอ LCD (ร้อยละ 40 ของผลผลิตรวมทั่วโลก) นอกจากนี้ เกาหลีใต้ ยังมีอุตสาหกรรมการต่อเรือขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลกอีกด้วย นอกจากนี้ หากเกิดความรุนแรงขึ้น ดังกล่าว การค้าและการขนส่งสินค้าทางเรือจะได้รับผลกระทบ เนื่องจากเรือขนส่งสินค้าจะเลี่ยงการขนส่ง สินค้าเข้าหรือออกจากจีนและควบสมุทรเกาหลี ซึ่งจีนและเกาหลีใต้มีสัดส่วนการส่งออกเป็นอันดับ 1 และ อันดับ 7 ของโลก ด้วยมูลค่าส่งออกประมาณ 2.6 ล้านล้านдолลาร์สหรัฐ⁶ นอกจากนี้ ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อค่าประกันภัยขนส่งในภูมิภาคและกลยุทธ์เป็นต้นทุนต่อผู้ประกอบการนำเข้าและส่งออก

สำหรับไทยเองมีความเสี่ยงจากนโยบายเศรษฐกิจของทรัมป์ที่เคยประกาศจะคว่ำบาตร กลุ่มประเทศที่ทำการค้ากับเกาหลีเหนือ โดยทั้งนี้ ไทยถือเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงเนื่องจาก ในปี 2559 ไทยเป็น ผู้ส่งออกไปยังเกาหลีเหนืออันดับ 3 รองจากจีน (ร้อยละ 91.8) และรัสเซีย (ร้อยละ 1.8) โดยสินค้าหลักที่ไทย ส่งออกไปยังเกาหลีเหนือได้แก่ ยางพารา ทองแดงและของทำด้วยทองแดง เครื่องซักผ้าและเครื่องซักแห้ง และส่วนประกอบ เพอร์ฟูมิเจอร์และชิ้นส่วน และผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ (ตารางที่ 1) ขณะที่ไทยนำเข้าจากเกาหลีเหนือเป็นมูลค่าที่น้อยมาก กล่าวคือ ในปี 2560 ไทยนำเข้าจากเกาหลีเหนือเพียง 545,109 долลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.0002 ของมูลค่านำเข้ารวม (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังเกาหลีเหนือ

ชื่อสินค้า	มูลค่า : ดอลลาร์สหรัฐ		
	2558	2559	2560
- ยางพารา	12,521,307	5,954,204	419,706
- ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	n/a	n/a	359,730
- เครื่องซักผ้าและเครื่องซักแห้งและส่วนประกอบ	n/a	n/a	192,016
- เพอร์ฟูมิเจอร์และชิ้นส่วน	11,130	17,246	174,564
- ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ	699,163	336,706	173,651
รวม 5 รายการ	13,231,600	6,308,155	1,319,668
อื่น ๆ	61,728,191	20,040,339	510,839
รวมทั้งสิ้น	74,959,791	26,348,495	1,830,507

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

⁶ <https://piie.com/blogs/north-korea-witness-transformation/north-koreas-trade-and-kotra-report>

ตารางที่ 2 มูลค่าการนำเข้าของไทยจากเกาหลีเหนือ

ชื่อสินค้า	มูลค่า : ดอลลาร์สหรัฐ		
	2558	2559	2560
- พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	86,683	36,450	138,001
- ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	489,702	18,473	114,316
- เครื่องใช้และเครื่องตกแต่งภายในบ้านเรือน	13,711	144	42,923
- ลวดและสายเคเบิล	94,447	103,324	35,096
- เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1,532,823	38,214	29,387
รวม 5 รายการ	2,217,366	196,605	359,724
อีน ๆ	4,805,955	2,077,693	185,385
รวมทั้งสิ้น	7,023,321	2,274,298	545,109

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

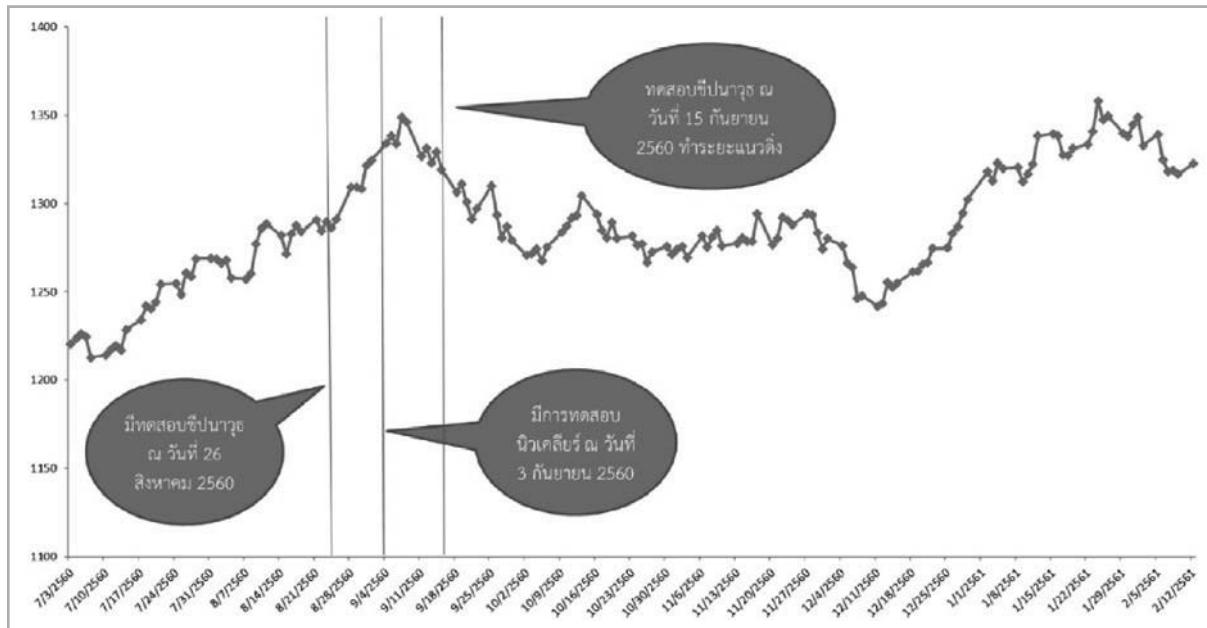
2.4.2 ผลกระทบต่อตลาดการเงิน ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน และตลาดหลักทรัพย์

1) หากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เงินสกุลหลักในเอเชียตะวันออก ไม่ว่าจะเป็นเงินเยน วอน และหยวนจะอ่อนค่าลงเนื่องจากได้รับผลกระทบโดยตรงในแง่ของความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ เงินบาทอาจแข็งค่าขึ้น เนื่องจากนักลงทุนต่างชาติมองว่าเงินบาทเป็นสินทรัพย์ในภูมิภาคที่ปลอดภัย (Safe Haven) เนื่องจากเศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพภายนอกที่แข็งแกร่ง ทั้งดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลในระดับ สูง หนี้ต่างประเทศทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนที่มีสัดส่วนที่ต่ำ นอกจากยังมีทุนสำรองระหว่างประเทศในระดับ สูง อันจะเป็นภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสะท้อนจากเงินทุนเคลื่อนย้ายได้ไหลเข้ามาใน ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ประมาณ 8.9 หมื่นล้านบาทในช่วงเกาหลีเหนือทดสอบปีปานฐานะเบิดปรมาณู (เดือนสิงหาคม-กันยายน 2560) ทั้งนี้ ภายหลังจากเกาหลีเหนือทดสอบปีปานฐานะเบิดปรมาณูเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2560 จะเห็นได้ว่าค่าเงินสกุลหลักส่วนมากอ่อนค่าลง โดยเฉพาะเงินวอนเกาหลีใต้ที่อ่อนค่าลงร้อยละ 0.9 ทันทีหลังจาก การทดสอบเบิดปรมาณู อย่างไรก็ได้ เงินเยนและพรังก์สวิสก็ลับแข็งค่าในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากนักลงทุน มองว่าเงินทั้ง 2 สกุลเป็นสินทรัพย์ที่ปลอดภัย อย่างไรก็ได้ หากเกิดความรุนแรงหรือสถานการณ์ขึ้นในภูมิภาค เงินเยน อาจอ่อนค่าลงเนื่องจากประเทศญี่ปุ่นอยู่ไม่ไกลจากคาบสมุทรเกาหลี และอยู่ในพิสัยของอาวุธนิวเคลียร์ของ เกาหลีเหนืออีกด้วย ทำให้คาดว่าเงินยูโรและพรังก์สวิสจะกลับเป็นสินทรัพย์ที่ปลอดภัยในเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากได้รับผลกระทบในระดับต่ำ

2) ราคาทองคำ จะปรับตัวสูงขึ้นในช่วงสถานการณ์ตึงเครียด โดยนักลงทุนบังคับมองว่าทองคำ ยังคงเป็นสินทรัพย์ที่ปลอดภัยในช่วงที่เกิดความไม่แน่นอน (ภาพที่ 4)

3) ราคาน้ำมัน หากเกิดสถานการณ์รุนแรง ในระยะสั้นราคาน้ำมันอาจขยับตัวสูงขึ้น เนื่องจาก จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้จะเพิ่มปริมาณน้ำมันสำรองเพื่อใช้สำหรับกรณีฉุกเฉิน แต่หลังจากสถานการณ์คลี่คลาย ราคาน้ำมันจะปรับตัวลดลงจากอุปสงค์น้ำมันติดหีบหดลงเนื่องจากกำลังการกลั่นน้ำมันในเอเชียจะลดลง ซึ่งกำลัง การกลั่นน้ำมันของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้คิดเป็นร้อยละ 65 ของกำลังกลั่นน้ำมันของเอเชีย

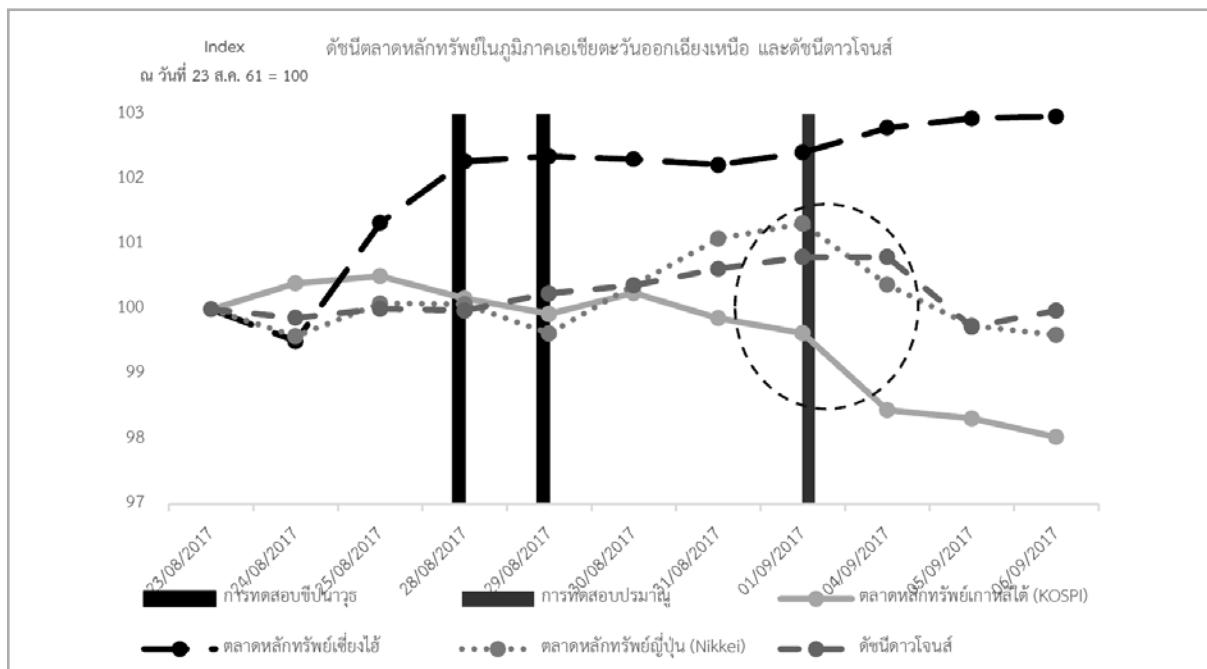
ภาพที่ 4 ราคาทองคำ หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐ

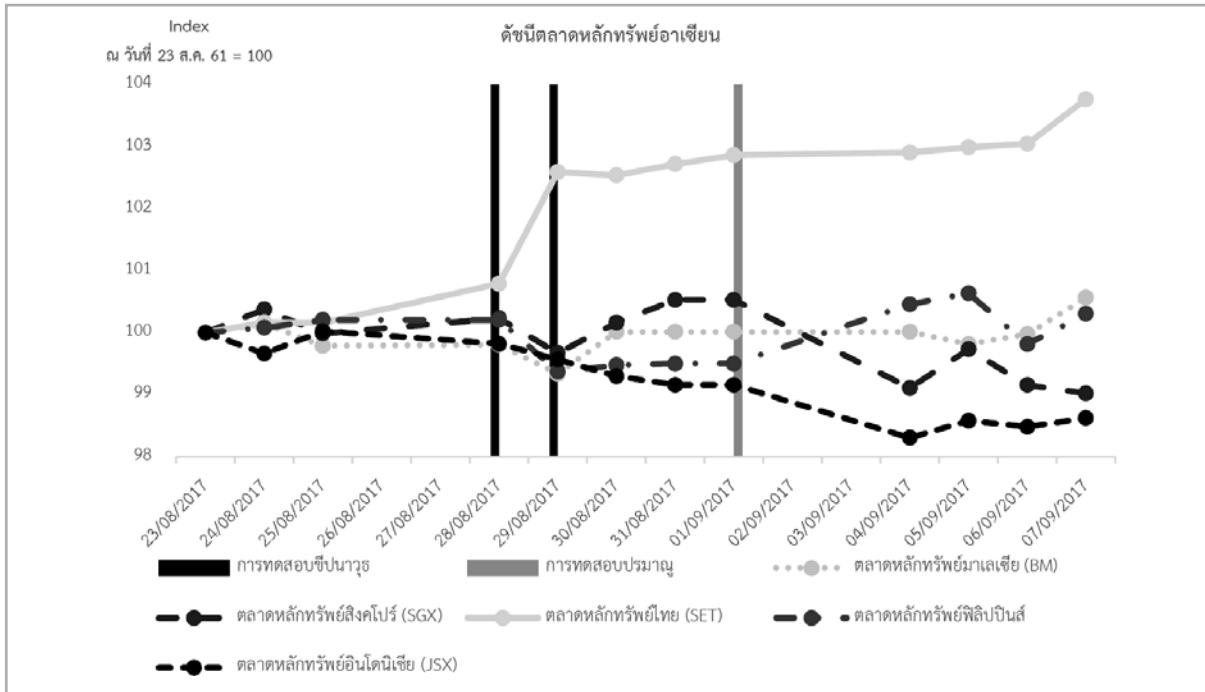
ที่มา: Reuters

4) ผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์โดยส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง โดยเฉพาะดัชนีตลาดหลักทรัพย์ของเกาหลีใต้ (Korea Composite Stock Price Index) มีการปรับตัวลดลงถึงร้อยละ -1.2 ในขณะที่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์นิกเคอิของญี่ปุ่นปรับตัวลดลงร้อยละ -0.93 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2560 ภายหลังเกาหลีเหนือได้มีการทดสอบระเบิดปรมาณูในวันก่อนหน้า อย่างไร้ตามหากพิจารณาตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาคอาเซียน พบว่าตลาดหลักทรัพย์ไทยกลับปรับตัวสูงขึ้นในช่วงที่เกิดสถานการณ์ตึงเครียด ในขณะที่ตลาดหลักทรัพย์ในประเทศเพื่อนบ้านมีสัญญาณผสม

ภาพที่ 5 ความเคลื่อนไหวของดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในช่วงการทดสอบขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ

ที่มา CEIC รวบรวมโดย ศศค.

ที่มา CEIC รวบรวมโดย สศค.

5) เงินทุนเคลื่อนย้าย (Capital Flows) ในช่วงการยิงขีปนาวุธและทดสอบระเบิดปรมาณู ตั้งแต่วันที่ 4 – 6 กันยายน 2560 จะเห็นได้ว่ามีเงินทุนไหลเข้าสู่ประเทศไทยสอดคล้องกับการแข็งค่าของเงินบาท โดยมีเงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ (Net flow) เข้ามาในตลาดตราสารหนี้ไทยประมาณ 4.6 หมื่นล้านบาท

3. การประชุมใหญ่พรรคคอมมิวเนสต์จังหวัดที่ 19

การประชุมใหญ่ของพรรคคอมมิวเนสต์จังหวัดที่ 19 เป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนตุลาคม ซึ่งการประชุมดังกล่าว เป็นเหตุการณ์ที่เป็นที่จับตามองจากนานาชาติ เนื่องจากในการประชุมดังกล่าวจะมีการเลือกกลุ่มผู้นำชุดใหม่ ของจังหวัด พร้อมกับการให้ทิศทางและแนวโน้มนโยบายของการพัฒนาประเทศของจังหวัดในอนาคต ตลอดจนนโยบายการต่างประเทศของจังหวัดด้วย

3.1 ในการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-24 ตุลาคม นายสี จิ้นผิง ได้ให้แนวทางต่อไปสู่การพัฒนาประเทศจีน สรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1) จีนจะเป็นตัวอย่างในการพัฒนาให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา นายสี จิ้นผิงได้กล่าวสรรเสริญ ภูมิปัญญาของจีนและแนวทางรูปแบบของจีนในการแก้ปัญหาของมนุษยชาติในปัจจุบัน พร้อมกับยังได้กล่าวว่า ระบบการปกครองนั้นไม่มีคำตอบที่ตายตัว ไม่มีถูกหรือผิด เนื่องจากแต่ละประเทศย่อมมีแนวทางของตัวเอง ในการปกครอง พร้อมทั้งได้กล่าวถึงเรื่องของกระแสการกีดกันการค้า (Protectionism) ในทวีปอเมริกาและยุโรปว่า ไม่มีประเทศใดประเทศเดียวที่สามารถแก้ปัญหาทั้งโลกได้ และก็ไม่มีประเทศใดที่จะสามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวว่าจีนจะเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนอีกด้วย

2) สร้างบทบาทของจีนที่โดดเด่นบนเวทีนานาชาติ นายสี จิ้นผิงกล่าวว่า จีนจะเริ่มเป็นจุดศูนย์กลางของโลกและมีความสำคัญมากขึ้น แต่แท้จริงแล้วจีนไม่ต้องการที่จะเป็นมหาอำนาจ แต่เป็นผู้นำที่จะทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษยชาติ โดยจะยึดหลักความเป็นธรรมและเที่ยงตรง แต่จะไม่ยอมเสียผลประโยชน์ของจีนให้กับใคร

3) นำเสนอแนวคิดของนายสี จิ้นผิง (Xi's thought) เพื่อใช้เป็นหลักการนำทางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยมีการรวมแนวคิดของนายสี จิ้นผิงเรื่องสังคมนิยมลักษณะพิเศษแบบเจ้าสำหรับยุคสมัยใหม่ (Socialism with Chinese Characteristics for New Era) ทั้งนี้ หลักการคือ พรรคอมมิวนิสต์จีนจะต้องเป็นเสาหลักในการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของจีน ทั้งนี้ ใน การประชุมดังกล่าวได้มีการนำแนวคิดของนายสี จิ้นผิงเข้าไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของจีนด้วย⁷ เพื่อยกระดับภาพลักษณ์ของนายสี จิ้นผิงให้เท่าเทียมกับเหมาเจ้อตุง และเต็งเสี่ยวผิง อดีตผู้นำของจีนที่ล่วงลับไปแล้ว

4) เป็นผู้นำทางการทหาร นายสี จิ้นผิง มองว่าจีนต้องมีกองทัพที่ไม่เพียงแค่สามารถปกป้องตัวเองได้ แต่ยังต้องสามารถดือกด้วย โดยจะสร้างกองทัพที่ประกอบด้วยกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ จรวด และกองกำลังสนับสนุน และสร้างแนวทางการต่อสู้ที่มีลักษณะพิเศษแบบจีน ที่แข็งแรงและทันสมัย โดยจีนจะทำให้การทหารทันสมัยภายในปี 2578 (ค.ศ. 2035) และก้าวสู่ระดับโลกในปี 2593 (ค.ศ. 2050)

5) เปิดประตูต้อนรับต่างชาติและจะมีรูปแบบเศรษฐกิจที่เปิดมากขึ้น โดยนายสี จิ้นผิงได้พูดว่า เศรษฐกิจจีนจะเปิดมากขึ้นและจะเริ่มให้การเคลื่อนไหวของค่าเงินและระบบการเงินเป็นไปตามกลไกตลาดมากขึ้น ในขณะเดียวกันจะเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่บทบาทของรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ นายสี จิ้นผิงกล่าวว่า จะปักป้องสิทธิและผลประโยชน์ของนักลงทุนต่างชาติ โดยกล่าวว่าธุรกิจที่ขาดทุนเปลี่ยนในสิ่งจะได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ เศรษฐกิจของจีนกำลังเปลี่ยนจากการเติบโตที่เน้นปริมาณและตัวเลข เป็นการเจริญเติบโตที่มีคุณภาพและยั่งยืน ดังนั้นการส่งเสริมนิเวศกรรมจึงมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

6) เตือนกลุ่มที่ต้องการจะแยกตัวออกจากจีน โดยเฉพาะไต้หวันซึ่งจีนยังคงถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ โดยนายสี จิ้นผิงกล่าวว่า จะไม่ยอมให้ใครแยกตัวออกจากจีน นอกจากนี้ ยังกล่าวว่า ว่า “หนึ่งประเทศสองระบบ” (One Country Two System) ยังมีความสำคัญอยู่

7) ให้ความสำคัญกับการปราบหุจริตอย่างจริงจัง โดยนายสี จิ้นผิง กล่าวว่า การหุจริตเป็นภัยที่สำคัญของจีน และจะไม่มีการให้อภัยในเรื่องประเด็นดังกล่าว ถึงแม้ผู้ที่หุจริตจะหลบหนีก็จะนำตัวกลับมาลงโทษในประเทศไทยให้ได้

3.2 การแต่งตั้งผู้นำและคณะกรรมการประจำการเมือง

นอกจากการกำหนดทิศทางการดำเนินนโยบายของประเทศแล้ว การประชุมใหญ่ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกพรรคอมมิวนิสต์จีน 2,300 คน ซึ่งเป็นผู้แทนของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในจีน โดยมาจาก 23 มณฑล เขตปกครองตนเอง 5 เขต (Autonomous Region) และเมืองใหญ่ 4 เมือง อันได้แก่ ปักกิ่ง เชียงไฮ้ เทียนจิน และ ฉงชิ่ง โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางจำนวน 200 คนซึ่งจะเป็นผู้เลือกคณะกรรมการการเมือง (Politburo) จำนวน 25 คน โดยในจำนวน 25 คนนี้จะเลือกคณะกรรมการประจำกรรมการเมือง (Standing Politburo) ขึ้นมา 7 คน ทั้งนี้ ในคณะกรรมการประจำกรรมการเมืองจะมีผู้ถูกเลือกให้เป็นผู้นำจีนต่อไป

ในการประชุมใหญ่ครั้งนี้ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการประจำกรรมการเมือง ได้แก่ 1) นายสี จิ้นผิง 2) นายหลี่ เค่อเนียง นายกรัฐมนตรี 3) นายลี่ จ้านชู (Li Zhanshu), ผู้อำนวยการสำนักงานกลางแห่งพรรคอมมิวนิสต์จีน 4) นายวัง หยาง (Wang Yang) รองนายกรัฐมนตรี 5) นายหวัง ฮุ่นง (Wang Huning)

⁶ <https://www.nytimes.com/2017/10/24/world/asia/china-xi-jinping-communist-party.html>

ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยนโยบายแห่งพระบรมราชูปถัมภ์ (จีน 6) นายจ้าว เลอจี (Zhao Leji) หัวหน้าฝ่ายการจัดตั้งองค์กรกลางแห่งพระบรมราชูปถัมภ์ (จีน 7) นาย han zheng เลขาธิการพระบรมราชูปถัมภ์ (จีน ประจำครรชเชียงไห่ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้จะเป็นผู้กำหนดทิศทางนโยบายบริหารประเทศจีนต่อไป

ทั้งนี้ การประชุมใหญ่ดังกล่าวพลิกความคาดหมาย เนื่องจากไม่ได้ระบุผู้นำรุ่นต่อไปอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คณะกรรมการประจำกรรมการเมืองทุกคนล้วนแต่มีอายุเกิน 60 ปี ซึ่งหมายความว่าคณะกรรมการดังกล่าว โดยส่วนใหญ่จะเกษียณอายุราชการภายใน 5 ปีข้างหน้า หรือหากยังไม่ครบกำหนดเกษียณอายุก็มีอายุราชการไม่พอที่จะเป็นผู้นำคนต่อไปได้ หลายฝ่ายจึงคาดว่าในคือการส่งสัญญาณว่า นายสี จีนพิง อาจจะเป็นผู้นำจีนสมัยที่ 3 ต่อไป โดยเมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2561 พระบรมราชูปถัมภ์ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเรื่องการยกเลิกกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ซึ่งเดิมกำหนดไว้เพียงว่าสามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระ

ต่อมาที่ประชุมสมัชชาผู้แทนประชาชนแห่งชาติจีนครั้งที่ 13 เมื่อวัน 17 มีนาคม 2561 ได้แต่งตั้งนายสี จีนพิงเป็นประธานาธิบดี โดยมีนายหวัง ฉีชาน (Wang Qishan) อดีตเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบบินัยส่วนกลางแห่งพระบรมราชูปถัมภ์ในรัฐบาลนายสี จีนพิง ได้รับแต่งตั้งเป็นรองประธานาธิบดีด้วย

3.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

สถานการณ์การเมืองของจีนเป็นการส่งสัญญาณบวกต่อเศรษฐกิจโลก เนื่องจากการที่นายสี จีนพิงได้รับการเลือกให้เป็นเลขานุการพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมกับได้สร้างฐานอำนาจของตัวเองแต่ตั้งพระบรมราชูปถัมภ์ในคณะกรรมการประจำกรรมการเมือง ซึ่งต่างจากยุคก่อนที่มีคณะกรรมการที่มาจากผลักดันของผู้นำจีนรุ่นอื่นๆ ผสมอยู่ด้วย จึงทำให้นายสี จีนพิงมีอำนาจเหนือมากกว่าผู้นำรุ่นอื่นๆ และมีเสถียรภาพในการบริหารประเทศในระดับสูง ซึ่งจะทำให้นายสี จีนพิงสามารถผลักดันนโยบายที่ตนต้องการทำได้โดยปราศจากเสียงคัดค้าน

นอกจากนี้ ท่าทีของจีนที่เน้นการเปิดประเทศและเน้นการแข่งขันเพื่อผลักดันให้เศรษฐกิจพัฒนานั้น จะส่งผลดีต่อทั้งเศรษฐกิจจีนและเศรษฐกิจโลก เนื่องจากจีนเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดอันดับ 1 ของโลก ณ ปี 2560 ด้วยมูลค่าประมาณ 2.3 ล้านล้านдолลาร์สหรัฐ ซึ่งตามทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ การเปิดประเทศที่มากขึ้น ย่อมนำมาซึ่งประสิทธิภาพการผลิตและการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพโดยรวมสูงขึ้น และนายสี จีนพิง ยังให้ความสำคัญแก่การพัฒนาแบบยั่งยืน โดยกล่าวว่า จะไม่เน้นการเจริญเติบโตสูงอย่างเดียว แต่ต้องเน้นการโดยย่างมีคุณภาพของเศรษฐกิจด้วย

ในแง่ผลกระทบต่อไทยนั้น เสถียรภาพทางการเมืองของจีนที่มั่นคงและการปฏิรูปเศรษฐกิจจะส่งผลดีต่อไทยในระยะยาว โดยหากต้องการพัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน จีนจะต้องดำเนินการลดการพึ่งพาหนี้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (Deleveraging) และต้องปฏิรูปธุรกิจ ซึ่งการปฏิรูปดังกล่าวจะส่งผลต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะสั้นให้ชะลอลง และอาจกระทบการส่งออกของไทย อย่างไรก็ได้ ในระยะยาวเมื่อเศรษฐกิจจีนมุ่งเน้นการเติบโตจากการบริโภคภายในประเทศมากขึ้น การส่งออกไทยก็จะได้รับอานิสงส์เชิงบวกด้วย

ด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจีนมีความสำคัญต่อไทย โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยในปี 2560 ซึ่งขยายตัวต่อเนื่องจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 12.0 ดังนั้นเศรษฐกิจจีนที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจแบบค่อยเป็นค่อยไปจะส่งผลให้การท่องเที่ยวไทยได้รับผลกระทบเชิงบวกด้วย

ด้านการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) นั้น จีนเป็นนักลงทุนหลักของไทย โดยยอดคงค้างการลงทุนโดยตรงในไทยเป็นอันดับ 10 ด้วยมูลค่าประมาณ 4.3 พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ ณ ปี 2560 ซึ่งเดิมในปี 2549 จีนเคยมีสัดส่วนยอดคงค้างการลงทุนในไทยเพียงร้อยละ 0.5 ต่อการลงทุนโดยตรงรวม และนอกจากนี้จีนมีปริมาณเงินลงทุนในการยื่นขอรับสิทธิ์สิ่งประดิษฐ์เป็นอันดับ 3 รองจากญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ดังนั้นการที่จีนเริ่มเปิดประเทศมากขึ้น อาจส่งผลให้มีการลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยบวกต่อเศรษฐกิจไทย

5. สรุป

สถานการณ์ต่างๆ ด้านการเมืองและภูมิรัฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกในปี 2560 นั้น จะยังคงเป็นประเด็นที่กลับมาอยู่บ่อยๆ เนื่องจากประเด็นความขัดแย้งในคาบสมุทรเกาหลี ยังคงไม่ได้รับการแก้ไขและยังคงเป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน สำหรับประเด็นด้านการเมืองและการพัฒนาเศรษฐกิจจีนนั้น จีนพยายามสถานะเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเริ่มมีบทบาทในเวทีนานาชาติมากขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ในอนาคต ประชาคมนานาชาติอาจจะได้เห็นบทบาทของจีนในการพยายามแก้ไขปัญหาระดับโลกเพื่อแสดงศักยภาพของการเป็นผู้นำในเอเชียและป้องกันความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงของประเทศไทยเอง

ประเทศไทยในฐานะที่มีประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเป็นคู่ค้าหลัก ไม่ว่าจะเป็นจีน เกาหลีใต้หรือญี่ปุ่น จึงควรติดตามความคืบหน้าของสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคเพื่อเตรียมตัวรับผลกระทบทางเศรษฐกิจ ในด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น อาทิ ด้านการค้า ด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย รวมถึงนโยบายความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยได้

Thailand's Key Economic Indicators

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators)

	ปี 2558	ปี 2559	ม.ค. 60	ก.พ. 60	มี.ค. 60	เม.ย. 60	พ.ค. 60	มิ.ย. 60	ก.ค. 60	ส.ค. 60	ก.ย. 60	ต.ค. 60	พ.ย. 60	ธ.ค. 60	YTD
ภาวะเศรษฐกิจภายนอก/7															
- ราคาน้ำมันดิบ Dubai (ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล) /7	51	83	53.7	54.4	51.2	52.3	50.4	46.4	47.7	50.2	53.1	55.6	60.8	61.7	53.1
- อัตราดอกเบี้ย Federal Fund (%) /7	0.25-0.50	0.50-0.75	0.50-0.75	0.50-0.75	0.75-1.00	0.75-1.00	0.75-1.00	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25
ภาคการคลัง/1															
- รายจ่ายรวม (พันล้านบาท)/1	2,364.40	2,885.60	255	157.9	223.6	217.2	209.8	224.8	256.8	165.1	211.3	428.4	250.2	288.9	2,888.90
(%y-o-y) /1	7.4	9	-1.9	-1.7	-13.8	-2.9	10.8	-15.1	39.4	4	-2.1	-1.6	42.4	-19.3	0.1
- รายจ่ายงบประมาณ (พันล้านบาท)/1	2,180.30	2,647.40	229.8	142.8	204.1	210.1	202	212.6	251.7	158.1	199.2	413.9	221.2	262.6	2,708.20
(%y-o-y) /1	8.4	9.4	-4.7	3	-9.1	-0.6	14.5	-15.2	42.9	5.9	-1.8	-2	49	-14	2.3
รายจ่ายประจำ (พันล้านบาท)/1	1,915.00	2,258.40	211.1	113.8	153	188.3	171.2	181.8	227	126.5	149.2	381.7	202.1	226.8	2,332.50
(%y-o-y) /1	5.2	6.5	-4.4	4.5	-14.7	1.1	22.6	-14	47.5	6.5	-4	-3.3	59.5	-13.6	3.3
รายจ่ายลงทุน (พันล้านบาท)/1	265.3	389	18.7	29	51.2	21.9	30.8	30.8	24.7	31.5	50	32.2	19.1	35.8	375.8
(%y-o-y) /1	38.8	30.4	-7.2	-2.8	13.1	-13.2	-16.5	-21.7	11.2	3.5	5.4	17	-12.1	-16.4	-3.4
- รายจ่ายเหลือปี (พันล้านบาท)/1	184.1	238.2	25.3	15.2	19.5	7	7.8	12.2	5	7	12	14.4	29	26.3	180.7
(%y-o-y) /1	-3.8	4.1	33.4	-30.9	-44.1	-42	-39.7	-12.6	-37.4	-26	-7.3	11.2	6.2	-50.2	-24.2
ด้านอุปทาน															
ภาคการเกษตร															
- ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (%y-o-y) /6	-4.8	-2.3	-7.3	1.8	20.5	36.8	10.2	17.8	20.3	16.5	5.5	0.1	-5.8	7.5	6.7
- ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (%y-o-y) /6	-5.9	3.5	15.6	12.7	8.2	2.7	-3	-5.7	-15.7	-16.5	-6.2	-2.5	-4.9	-10.6	-2.7
- รายได้เกษตรกรที่แท้จริง (%y-o-y) /14	-9.7	-0.5	4.9	12.7	29.2	40.1	8.2	12.3	1.7	-2.5	-1.4	-2.8	-10.9	-4.4	3.8
- การซั่งงานภาคเกษตร (%y-o-y) /3	-3.6	-4.4	-1.7	-4.4	0.8	7	6.3	4.5	0.6	-4.9	-0.7	-1.5	-2.9	-2.4	-0.1
ภาคอุตสาหกรรม															
- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม(%y-o-y) /10	0.3	1.6	2.2	-1.1	0	-1.8	1.6	-0.3	3.4	4.2	4.6	-0.3	4.2	n.a.	1.5
- มูลค่าการนำเข้าวัสดุอุตสาหกรรม (%y-o-y) /1	-6.3	-2.4	22.3	20.8	21.1	15.9	22.5	23.3	29.3	13.8	13	10.3	14.5	19.9	18.7
- ปริมาณการนำเข้าวัสดุอุตสาหกรรม (%y-o-y) /1	-8.9	-2.3	17.6	16.2	17.1	11.7	18.6	19.7	27	11.4	9.8	6.3	9.8	13.8	14.8
- อัตราการใช้กำลังจ้างผลิต (%) /10	64.7	60	60.7	60	67	53.7	62.1	61.4	60	62.4	63.5	60.2	64.2	n.a.	61.4
- การซั่งงานภาคอุตสาหกรรม (%y-o-y) /3	0.7	-0.9	-5.8	-1	-3.8	-11.4	-3.1	-3.9	-6.2	-1.5	-4.4	-7.6	0.8	0.2	-4.1
- ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (ระดับ) /9	85.8	90.8	87.2	86.2	87.5	86.4	85.5	84.7	83.9	85	86.7	85.9	87	89.1	86.3
ภาคบริการ															
- จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน) /11	29.9	32.6	3.2	3	3	2.8	2.6	2.7	3.1	3.1	2.6	2.7	3	3.5	35.4
(%y-o-y) /14	20.4	8.9	6.5	-3.2	2	7	4.6	11.4	4.8	8.7	5.7	20.9	23.2	15.5	8.8
- การจ้างงานภาคบริการ (%y-o-y) /3	2	1.6	2	2.4	0.6	1.6	-0.4	-0.4	0.3	-0.6	-1	2	2.2	0.7	0.8
ด้านอุปสงค์															
การบริโภคภาคเอกชน															
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม ราคากลางที่ (%y-o-y) /1	1.3	1.4	2	3.4	5	-2.6	7.6	-1.1	0.9	14.7	2	7.6	1.6	5.9	3.8
- ปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภค ในรูปของลาร์สวีร์ชฯ (%y-o-y) /1	2.2	2.2	4	1.7	-4.1	-2.8	10.1	2.1	1.6	6	8.4	6.1	11.9	11.9	4.7
- ปริมาณจำนำยานยนต์ด้วยเงิน (%y-o-y)/14	-19.1	-6.5	23.5	49.8	40.9	23.2	4.4	15.6	10	8.5	14.9	24.3	34.9	40.7	23.7
- ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียน (%y-o-y)/13	-0.2	5.5	-6.2	14.9	3	16.3	15.4	-2.6	8.1	-5.2	-0.7	6.6	10.7	1.9	4.5
- ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อเศรษฐกิจโดยรวม (ระดับ) /5	64.7	69.4	63.1	64.3	65.1	65.4	64.3	63.4	62.2	62.4	62.5	64.1	65.2	66.2	64

	ปี 2558	ปี 2559	ม.ค. 60	ก.พ. 60	มี.ค. 60	เม.ย. 60	พ.ค. 60	มิ.ย. 60	ก.ค. 60	ส.ค. 60	ก.ย. 60	ต.ค. 60	พ.ย. 60	ธ.ค. 60	YTD
การลงทุนภาคเอกชน															
- ปริมาณการนำเข้าสินค้าทุนในรูปของลาร์สวัชชู (%)y-o-y)/1	-2.2	-4	-22.4	20.4	9.7	8.5	14	7.2	8.3	5.5	11.4	5.5	10.1	4.5	16.1
- ปริมาณจำนำน้ำยารถยนต์ใช้พาณิชย์ (%y-o-y)/14	-2.6	-2	4.5	6.3	5	10.1	-1.7	-0.5	5.8	5.8	26.6	6.1	12.5	9.5	7.5
- ภาษีจากการทำธุรกรรมอสังหาริมทรัพย์รวม (%y-o-y)/1	8.7	-2.5	-12.3	-10	-8	-50.3	44.6	21.1	24.1	2.3	13.3	5.5	5.4	-8.9	-2
- อุดตยานุชีมเนต์(%y-o-y)/2	-0.4	-1.6	2	-0.1	-0.3	-0.9	-5.1	1.3	-0.5	6.1	4.9	-0.4	6.4	3.4	1.3
การค้าระหว่างประเทศ															
- มูลค่าการส่งออก (พันล้านดอลลาร์สวัชชู); ระบบศุลกากร	214.4	215.3	17.1	18.5	20.9	16.9	19.9	20.3	18.9	21.2	21.8	20.1	21.4	19.7	236.7
(%y-o-y) /4	-5.8	0.5	9	-2.7	9	8	12.7	11.7	10.5	13.2	12.2	13.1	13.4	8.6	9.9
- ราคางานสินค้าส่งออก (%y-o-y) /4	-2.3	-0.1	3.7	4.2	3.3	3.3	2.7	2.3	2.5	3.6	4.2	4	4.5	4.4	3.6
- ปริมาณการส่งออก (%y-o-y)/14	-3.6	0.6	5.1	-6.7	5.4	4.6	9.8	9.2	7.7	9.3	7.7	8.7	8.4	4	6.1
- มูลค่าการนำเข้า(พันล้านดอลลาร์สวัชชู); ระบบศุลกากร	202.8	194.7	16.3	16.9	19.3	16.8	19	18.4	19	19.1	18.5	19.9	19.7	20	222.8
(%y-o-y) /4	-11	-3.9	5.1	20.4	19.2	13.3	18.3	13.7	18.5	14.9	9.7	13.5	13.7	16.6	14.7
- ราคางานนำเข้า (%y-o-y) /4	-10.8	-2.7	8.3	8.9	7	6.2	4.4	3	3.3	3.7	4.5	4.4	6.4	6.6	5.5
- ปริมาณการนำเข้า (%y-o-y)/14	-0.2	-1.4	-3	10.5	11.4	6.7	13.3	10.5	14.6	10.9	5	8.7	6.9	9.4	8.7
- ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สวัชชู); ระบบศุลกากร /4	11.7	20.7	0.8	1.6	1.6	0.1	0.9	1.9	-0.2	2.1	3.4	0.2	1.8	-0.3	13.9
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจต่างประเทศ															
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินเดือน (บาท/ดอลลาร์สวัชชู)/2	34.4	33.1	35.2	34.9	34.5	34.6	34.1	34	33.3	33.2	33.4	33.2	32.6	32.7	33.8
- ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สวัชชู)/2	32.1	46.4	5.3	6	3.7	2.7	1	4.2	2.8	4.7	6.3	3.5	5.3	n.a.	45.4
- ทุนส่วนของทางการ (พันล้านดอลลาร์สวัชชู)/2	156.5	171.9	179.2	183	180.9	184.5	184.1	185.6	190.4	196.9	199.3	200.5	203.1	202.6	202.6
- ฐานะข้อมูลเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ (พันล้านดอลลาร์สวัชชู)/2	11.7	25.8	23.6	22.9	26.6	27.4	30.8	31.3	30.8	30.9	31.2	30.3	33	36.7	36.7
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจในประเทศไทย															
- อัตราการว่างงาน (%) /3	0.9	1	1.2	1.1	1.3	1.2	1.3	1.1	1.2	1.1	1.2	1.3	1.1	1	1.2
- ดัชนีราคาผู้ผลิต (%y-o-y) /4	-4.1	-1.4	3.1	3.9	2.6	1.7	-0.2	-0.1	-1.3	-0.6	0.5	0.1	0.5	-0.6	0.7
- อัตราเงินเพื่อห้ามไว (%y-o-y) /4	-0.9	0.2	1.6	1.4	0.8	0.4	0	-0.1	0.2	0.3	0.9	0.9	1	0.8	0.7
- อัตราเงินเพื่อห้ามฐาน (%y-o-y) /4	1.1	0.7	0.7	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.6	0.6	0.6	0.6
- หนี้สาธารณะต่อ GDP(%) /1	43.9	41.2	42	41.9	42.2	42.7	43.1	41.8	41.8	41.9	42.3	41.8	41.7	n.a.	41.7

1/ข้อมูลจากกระทรวงคลัง

8/ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2/ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

9/ข้อมูลจากสภาพอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3/ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

10/ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

4/ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์

11/กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

5/ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

12/กรมจัดเก็บประกบด้วยกรมสรรพากร กรมสรรพาณิช และกรมศุลกากร

6/ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

13/ข้อมูลจากการขนส่งทางบก

7/ข้อมูลจาก Reuters

14/คำนวนโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

* ข้อมูลเบื้องต้น

ตารางเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicators) รายไตรมาส

	ปี 2558	ปี 2559	2559				2560				
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	YTD
ภาวะเศรษฐกิจภายนอก/7											
- ราคาน้ำมันดิบ Dubai (ดอลลาร์สหรัฐฯ/บาร์เรล) /7	51.0	83.0	30.4	43.2	43.2	48.3	53.1	49.7	50.3	59.3	53.1
- อัตราดอกเบี้ย Federal Fund (%) /7	0.25-0.50	0.50-0.75	1.00-1.25	0.25-0.50	0.25-0.50	0.25-0.50	0.75-1.00	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25	1.00-1.25
ภาคการคลัง/1		0.0									
- รายจ่ายรวม (พันล้านบาท)/1	2,364.4	2,885.6	680.0	677.8	558.7	969.1	636.6	651.8	633.1	967.5	2,888.9
(%y-o-y) /1	7.4	9.0	10.1	19.0	-2.0	8.8	-6.4	-3.8	13.3	-0.2	0.1
- รายจ่ายงบประมาณ (พันล้านบาท)/1	2,180.3	2,647.4	604.2	638.8	528.3	876.1	576.6	624.8	609.1	897.8	2,708.2
(%y-o-y) /1	8.4	9.4	8.3	20.7	0.7	8.5	-4.6	-2.2	15.3	2.5	2.3
รายจ่ายประจำ (พันล้านบาท)/1	1,915.0	2,258.4	509.1	537.3	428.1	783.9	477.9	541.2	502.8	810.6	2,332.5
(%y-o-y) /1	5.2	6.5	5.8	18.8	-4.5	6.0	-6.1	0.7	17.4	3.4	3.3
รายจ่ายลงทุน (พันล้านบาท)/1	265.3	389.0	95.1	101.5	100.1	92.2	98.8	83.5	106.3	87.2	375.8
(%y-o-y) /1	38.8	30.4	24.0	31.7	31.0	35.4	3.9	-17.7	6.1	-5.4	-3.4
- รายจ่ายเหลื่อมปี (พันล้านบาท)/1	184.1	238.2	75.8	39.0	30.4	93.0	60.0	27.0	24.0	69.7	180.7
(%y-o-y) /1	-3.8	4.1	26.5	-2.8	-33.2	11.7	-20.9	-30.7	-21.2	-25.0	-24.2
ด้านอุปทาน		0.0									
ภาคการเกษตร		0.0									
- ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร (%y-o-y) /6	-4.8	-2.3	-7.6	-6.1	-2.4	4.5	3.5	21.0	13.4	-0.9	6.7
- ดัชนีราคาสินค้าเกษตร (%y-o-y) /6	-6.0	3.5	-5.6	5.1	11.5	3.6	12.1	-2.0	-13.0	-6.1	-2.7
- รายได้เกษตรกรที่แท้จริง(%y-o-y) /14	-9.7	-0.5	-5.6	5.1	11.5	3.6	12.1	-2.0	-13.0	-6.1	3.8
- การจ้างงานภาคเกษตร (%y-o-y) /3	-3.6	-4.4	-2.8	-6.2	-2.3	-6.2	-1.8	5.8	-1.7	-2.3	-0.1
ภาคอุตสาหกรรม		0.0									
- ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม(%y-o-y) /10	0.3	1.6	0.1	3.9	0.9	1.6	0.3	-0.1	4.1	n.a.	0.4
- มูลค่าการนำเข้าทั้งหมดในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%y-o-y) /1	-6.3	-2.4	-15.7	-2.7	-1.5	11.5	21.4	20.7	18.6	14.9	18.7
- ปริมาณการนำเข้าทั้งหมดในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%y-o-y) /1	-8.9	-2.3	-12.5	-1.6	-3.3	10.9	17.0	16.8	15.9	10.0	14.8
- อัตราการใช้กำลังการผลิต (%) /10	64.7	60.0	63.2	58.9	58.5	59.5	62.6	59.1	62.0	n.a.	65.9
- การจ้างงานภาคอุตสาหกรรม (%y-o-y) /3	0.7	-0.9	0.03	0.7	-1.0	-3.3	-3.5	-6.3	-4.0	-2.3	-0.1
- ดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรม (ระดับ) /9	85.8	90.8	86.0	85.6	84.3	87.5	87.0	85.5	85.2	87.3	86.3
ภาคบริการ		0.0	0.0								
- จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน) /11	29.9	32.6	9.0	7.5	8.2	7.8	9.2	8.1	8.8	9.3	35.4
(%y-o-y) /14	20.4	8.9	15.0	7.6	13.3	-0.9	2.1	8.3	6.4	19.5	8.8
- การจ้างงานภาคบริการ (%y-o-y) /3	2.0	1.6	2.2	1.7	2.0	0.7	1.7	0.3	-0.4	1.6	0.8
ด้านอุปสงค์		0.0									
การบริโภคภาคเอกชน		0.0									
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม ราคาก่อสร้าง (%y-o-y) /1	1.3	1.4	0.3	3.8	1.3	0.3	3.4	1.1	5.9	5.0	3.8
- ปริมาณการนำเข้าสินค้าอุปโภคในรูปดอลลาร์สหรัฐฯ (%y-o-y) /1	2.2	2.2	3.6	3.5	1.5	0.4	0.3	3.2	5.3	10.0	4.7
- ปริมาณจำหน่ายรถยนต์ (%y-o-y)/14	-19.1	-6.5	-26.6	4.9	10.6	-10.6	38.7	13.9	11.2	33.9	23.7
- ปริมาณรถจักรยานยนต์จดทะเบียน (%y-o-y)/13	-0.2	5.5	-3.3	7.9	14.1	4.6	3.2	8.3	0.2	6.5	4.5
- ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคต่อเศรษฐกิจโดยรวม (ระดับ) /5	64.7	69.4	63.4	61.1	62.3	61.9	64.2	64.4	62.4	65.2	64.0

	ปี 2558	ปี 2559	2559				2560				
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	YTD
การลงทุนภาคเอกชน											
- ปริมาณการนำเข้าสินค้าทุนในรูปдолลาร์สหรัฐฯ (%y-o-y) /1		-2.2	-4.0	-1.0	-11.7	-0.3	-2.9	1.2	9.9	8.4	6.7 16.1
- ปริมาณจำนำเยียร์คอนต์เชิงพาณิชย์ (%y-o-y)/14		-2.6	-2.0	4.0	13.6	-3.4	-15.3	5.3	2.2	12.8	9.5 7.5
- ภาษีจากการทำธุกรรมอสังหาริมทรัพย์รวม (%y-o-y) /1		8.7	-2.5	6.6	13.2	-5.7	-17.1	-9.7	-8.4	12.3	-0.8 -2.0
- ยอดขายปูนซีเมนต์(%y-o-y) /2		-0.4	-1.6	3.1	-1.6	-6.0	-2.3	0.5	-1.6	3.5	3.1 1.3
การค้าระหว่างประเทศ											
- มูลค่าการส่งออก(พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร (%y-o-y) /4	214.4	215.3	53.8	51.3	55.3	54.9	56.5	57.1	61.9	61.3	236.7
- ราคานิค้าส่งออก (%y-o-y) /4		-5.8	0.5	0.9	-4.1	1.2	3.8	4.9	10.9	11.9	11.7 9.9
- ปริมาณการส่งออก (%y-o-y)/14		-2.3	-0.1	-2.7	-1.4	0.6	2.1	3.8	2.8	3.5	4.3 3.6
- มูลค่าการนำเข้า(พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร (%y-o-y) /4	202.8	194.7	45.6	47.1	49.8	52.1	52.4	54.2	56.6	59.6	222.8
- ราคานิค้านำเข้า (%y-o-y) /4		-11.0	-3.9	-12.0	-8.4	-1.2	6.5	14.8	15.2	13.7	14.6 14.7
- ปริมาณการนำเข้า (%y-o-y)/14		-10.8	-2.7	-7.7	-5.0	-0.9	3.3	8.1	4.5	3.8	5.8 5.5
- ดุลการค้า (พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร /4		-0.2	-1.4	-4.6	-3.8	-0.8	2.8	6.2	10.3	10.1	8.3 8.7
- ดุลการค้า (พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ);ระบบศุลกากร /4	11.7	20.7	8.2	4.2	5.5	2.7	4.1	2.9	5.3	1.7	13.9
เสี่ยงภาพทางเศรษฐกิจต่างประเทศ											
- อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (บาท/долลาร์สหรัฐฯ)/2	34.4	33.1	35.6	35.3	34.7	35.5	34.8	34.2	33.3	32.8	33.8
- ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ)/2		32.1	46.4	16.8	9.0	11.7	10.8	15.0	7.8	13.8	- 45.4
- ทุนสำรองทางการ (พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ)/2	156.5	171.9	175.1	178.7	180.5	171.9	180.9	185.6	199.3	202.6	202.6
- ฐานะชี้อิ่นตระta่tงประเทศล่วงหน้าสุทธิ (พันล้านдолลาร์สหรัฐฯ)/		11.7	25.8	13.9	15.7	20.2	25.8	26.6	31.3	31.2	36.7 36.7
เสี่ยงภาพทางเศรษฐกิจในประเทศไทย											
- อัตราการว่างงาน (%) /3		0.9	1.0	0.9	1.1	0.9	1.0	1.2	1.2	1.2	1.1 1.2
- ดัชนีราคาผู้ผลิต (%y-o-y) /4		-4.1	-1.4	-2.0	-1.5	-0.6	-0.1	3.2	0.5	-0.5	0.0 0.7
- อัตราเงินฟื้นทั่วไป (%y-o-y) /4		-0.9	0.2	-0.5	0.3	0.3	0.7	1.3	0.1	0.4	0.9 0.7
- อัตราเงินฟื้นทั่วโลก (%y-o-y) /4		1.1	0.7	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7	0.5	0.5	0.6 0.6
- หนี้สาธารณะต่อ GDP(%) /1		43.9	41.2	43.5	42.3	42.2	41.2	42.2	41.8	42.3	- 41.7

1/ข้อมูลจากกระทรวงคลัง

8/ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2/ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

9/ข้อมูลจากสถาบันอาหารแห่งประเทศไทย

3/ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

10/ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจอุดสาครรัฐ

4/ข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์

11/กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

5/ข้อมูลจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

12/ กรณีจัดเก็บประacobด้วยกรณีสรรงรภาก กรณีสรรงรภารถ และกรณีศุลกากร

6/ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

13/ข้อมูลจากการขันส่งทางบก

7/ข้อมูลจาก Reuters

14/คำนวณโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

FISCAL POLICY OFFICE

- ส** เสนอแนะอย่างมีหลักการ
- ศ** ศึกษาโดยไม่หยุดนิ่ง
- ค** คนคลังที่มีคุณภาพ

คงะผู้จัดทำ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายเศรษฐกิจมหาดไทย

ดร.ศรพล ตุลยະเสถียร : soraphol.macro@gmail.com

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหาดไทย

ดร.พิสิทธิ์ พิพัฒน์ : pisitp@mof.go.th

ผู้อำนวยการส่วนแบบจำลองและประมาณการเศรษฐกิจ

วิภาრัตน์ ปันเปี่ยมรัชฎ์ : wiparat@fpo.go.th

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหาดไทย

พงศ์ศักดิ์ ใจภารณ์ : p_pochakorn@hotmail.com

ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์สถิติและการคาดคะเน

ดร.พิมพ์นรา หริรักษ์ : pim.hirankasi@gmail.com

ผู้อำนวยการส่วนวิเทศและสถาบันสันปันธ์

ดร.นรพัชร อัครวัลลภ : norabajra@mof.go.th

ผู้รับผิดชอบรายการเศรษฐกิจ

ภาคการคลัง

คงขัญ ศิลา : nu_nub@yahoo.com

วรพล คหบถรา : worpol1@yahoo.com

ดร.กฤษมา คงฤทธิ์ : kusumakongrith@yahoo.com

จริยา จิริยะสิน : jariyaj@fpo.go.th

ณัฐรัชดา จันทร์กี้ : fongnutdee@hotmail.com

ภาคการค้าระหว่างประเทศ

วรพล คหบถรา : worpol1@yahoo.com

อรุณรัตน์ นานอก : aobcy2000@hotmail.com

ตลาดน้ำมัน

พนัสนדר อรุณนิรман : panandorn.a@gmail.com

เศรษฐกิจต่างประเทศ

ศิริพล ฤทธิประสาท : sirapol@jhu.edu

วนัช บันพิตาโภษกุล : economicque.mzero@outlook.com

ภาคการเงิน

อริสา แก้วสัมพันธ์ : arisaka@outlook.co.th

อัตราการแลกเปลี่ยน

อภิญญา เจนธัญญารักษ์ : apinya.psed8@gmail.com

ภาคอุตสาหกรรม

ราชานาต ชนะมพุ : racha.rachakan@gmail.com

ภาคเกษตรกรรม

วัชร จาเรวัฒมงคล : pathara.ch@gmail.com

ภาคการท่องเที่ยว

คงขัญ ศิลา : nu_nub@yahoo.com

สุภาร สีศุวรรณ : supaphornl@fpo.go.th

ภาคการบริโภค การลงทุน และอสังหาริมทรัพย์

ดร.กฤษมา คงฤทธิ์ : kusumakongrith@yahoo.com

ณิต เกตุปรางค์ : tanit.kgetprank@gmail.com

ดำเนินการทางการเมือง

อรุณรัตน์ นานอก : aobcy2000@hotmail.com

เศรษฐกิจรายภูมิภาค

กาญจนา จันทร์ชิต : kulmbe6@yahoo.com

สันติ์ เศรษฐีศักดาศิริ : J.Sanhanat@gmail.com

อรอนุชา หนองชัย : onuma.fpo@gmail.com

สลิด พึงวัฒนาธุกุล : salin_sp@hotmail.com

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ 6 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0-2273-9020 โทรสาร 0-2298-5602

www.fpo.go.th